

Lietuvos Respublikos Seimo *penktoji sesija*

2018 m. spalio 25 d.
224 ir 225 nenumatyti posėdžiai

Stenogramos

123

E. leidinį parengė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
DOKUMENTŲ DEPARTAMENTO STENOGRAMŲ SKYRIUS

Elektroninis leidinys leidžiamas nuo 2016 m. lapkričio 14 d.

TURINYS

V (RUDENS) SESIJA

2018 m. spalio 25 d.

Nenumatytas posėdis Nr. 224

Informaciniai pranešimai	7
Konstitucijos 74 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-1812(2) pirmasis priėmimas	7
Seimo nutarimo „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu iširti, ar Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo Nr. XIII-1537 „Dėl privalomojo referendumo dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo paskelbimo“ 2 straipsnis neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ projekto Nr. XIII-2697 pateikimas (A. Širinskienė)	11
Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4758GR (<i>Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti</i>) svarstymas ir priėmimas	15
Seimo nario A. Butkevičiaus kalba	15
Seimo nario S. Gentvilo kalba	16
Seimo nario K. Mažeikos kalba	17
Seimo narės V. Vingrienės kalba	18
Seimo nario P. Gražulio kalba	19
Šio įstatymo priėmimas (be pakeitimų)	23
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos atlikto parlamentinio tyrimo dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos valdymo, finansinės ir ūkinės veiklos išvados“ projekto Nr. XIII-2656(2) svarstymas	24
Prezidento rinkimų įstatymo Nr. I-28 8, 14, 15, 16, 26, 27, 31, 33, 35, 36, 38, 40, 46, 47, 49, 51, 52, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 68, 69, 72 ir 78 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-2584(3) priėmimas	26
Šio įstatymo priėmimas	27
Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 6, 7, 12, 13, 14, 15, 16, 20, 32, 35, 36, 42, 43, 48, 49, 50, 51, 53, 54, 56, 62, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 72, 73, 74, 75, 77 ir 85 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-2585(3) priėmimas	27
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos atlikto parlamentinio tyrimo dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos valdymo, finansinės ir ūkinės veiklos išvados“ projekto Nr. XIII-2656(2) svarstymo tęsinys	36
Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo Nr. IX-1837 5, 16, 17, 18, 28, 29, 33, 34, 35, 38, 39, 45, 52, 53, 54, 56, 57, 59, 61, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 78, 79, 80, 81 ir 83 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-2586(3) priėmimas	37
Šio įstatymo priėmimas	39
Seimo rinkimų įstatymo Nr. I-2721 93 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-694(2) priėmimas	39
Šio įstatymo priėmimas	40
Seimo rinkimų įstatymo Nr. I-2721 61 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-1680(2) priėmimas	40
Šio įstatymo priėmimas	40
Prezidento rinkimų įstatymo Nr. I-28 40 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-1681(2) priėmimas	40
Šio įstatymo priėmimas	40
Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 58 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-1682(2) priėmimas	40
Šio įstatymo priėmimas	41
Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo Nr. IX-1837 61 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-1683(2) priėmimas	41

Šio įstatymo priėmimas	41
Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo Nr. IX-2428 10, 16 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1684(2) priėmimas	41
Šio įstatymo priėmimas	41
Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2533(2) priėmimas	41
Šio įstatymo priėmimas	41
Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 37, 41, 42, 43, 55 ir 83 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2600(2) priėmimas	42
Seimo rinkimų įstatymo Nr. I-2721 38 ir 41 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-361(5) priėmimas	44
Šio įstatymo priėmimas	44
Prezidento rinkimų įstatymo Nr. I-28 36 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 76 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-362(3) priėmimas	44
Šio įstatymo priėmimas	45
Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-363(4) priėmimas	45
Šio įstatymo priėmimas	45
Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo Nr. IX-1837 39 ir 42 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-364(4) priėmimas	45
Šio įstatymo priėmimas	45
Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo Nr. IX-2428 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-592(2) priėmimas	45
Šio įstatymo priėmimas	46
Prezidento rinkimų įstatymo Nr. I-28 papildymo 1 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-927(3) priėmimas	46
Šio įstatymo priėmimas	46
Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 papildymo 1 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-928(3) priėmimas	46
Šio įstatymo priėmimas	46
Seimo rinkimų įstatymo Nr. I-2721 papildymo 1 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-929(3) priėmimas	47
Šio įstatymo priėmimas	47
Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo Nr. IX-1837 98 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-930(3) priėmimas	47
Šio įstatymo priėmimas	47
Vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo Nr. IX-985 6 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2408(2) priėmimas	47

Nenumatytas posėdis Nr. 225

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 9 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1590 pateikimas (A. Butkevičius)	51
Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo Nr. VIII-1524 1, 2, 3, 5, 6, 7, 12, 22 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2423(2)ES priėmimas	54
Šio įstatymo priėmimas	54
Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 19 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 22 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2172(2) priėmimas	54
Šio įstatymo priėmimas	54
Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2173(2) priėmimas	54
Šio įstatymo priėmimas	55

Įmonių bankroto įstatymo Nr. IX-216 11, 11 ⁶ ir 11 ⁷ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1502(2) priėmimas	55
Šio įstatymo priėmimas	55
Branduolinės energijos įstatymo Nr. I-1613 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2409(2) priėmimas	55
Šio įstatymo priėmimas	56
Asociacijų įstatymo Nr. IX-1969 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-728(2) priėmimas	56
Šio įstatymo priėmimas	56
Įstatymo dėl amnestijos akto projekto Nr. XIIIIP-2400(2) svarstymas	56
Seimo nario M. Majausko kalba	57
Socialinės paramos mokiniams įstatymo Nr. X-686 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2734 pateikimas (E. Bingelis)	59
Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 35, 37, 38, 39, 39 ¹ , 40, 41, 44, 50, 54 straipsnių pakeitimo ir 51, 52, 53 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XIII-1342 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2730 pateikimas (E. Bingelis)	61
Socialinių įmonių įstatymo Nr. IX-2251 14, 15, 17 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1346 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2731 pateikimas (E. Bingelis)	62
Seimo nutarimo „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinę teisimą su prašymu ištirti, ar Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo Nr. XIII-1537 „Dėl privalomojo referendumo dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo paskelbimo“ 2 straipsnis neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ projekto Nr. XIIIIP-2697(2) svarstymas ir priėmimas	63
Seimo nario S. Tumėno kalba	63
Seimo nario J. Sabatausko kalba (Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos vardu)	64
Seimo nario P. Urbšio kalba	65
Seimo nario K. Masiulio kalba	65
Seimo nario A. Vinkaus kalba	66
Šio nutarimo priėmimas	70
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. rugsėjo 18 d. nutarimo Nr. XIII-1482 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-2709 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (R. Miliūtė)	70
Šio nutarimo priėmimas	70
Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 1, 4, 7, 15, 16, 24 straipsnių pakeitimo ir 17, 18 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XIII-882 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2690 pateikimas (R. Miliūtė)	71
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. rugsėjo 18 d. nutarimo Nr. XIII-1482 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-2806 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (A. Širinskienė)	71
Šio nutarimo priėmimas	72
Referendumo įstatymo Nr. IX-929 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2761 pateikimas	72
Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo Nr. VIII-840 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2644 pateikimas	72
Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Neįgaliųjų teisių komisijos, paskirtos svarstyti įstatymų projektus Nr. XIIIIP-2026, Nr. XIIIIP-2027, Nr. XIIIIP-2028, Nr. XIIIIP-2029, Nr. XIIIIP-2030“ projektas	72

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario N. Puteikio pareiškimas	73
PAVARDŽIŲ RODYKLĖ	74

SANTRUMPOS

LLRA-KŠSF – Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija
LSDDF – Lietuvos socialdemokratų darbo frakcija
LSDPF – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
LSF – Liberalų sąjūdžio frakcija
LVŽSF – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
MSNG – Mišri Seimo narių grupė
TS-LKDF – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija
TTF – Frakcija „Tvarka ir teisingumas“

A – alternatyvus teisės aktas
ES – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas
GR – Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas
VK – su Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimu susijęs teisės aktas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

V (RUDENS) SESIJOS NENUMATYTO POSĖDŽIO NR. 224 STENOGRAMA

2018 m. spalio 25 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas V. PRANCKIETIS
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas A. NEKROŠIUS*

PIRMININKAS (V. PRANCKIETIS). Gerbiami kolegos, pradedame Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. spalio 25 d. nenumatytą posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 101 Seimo narys.

Gerbiami kolegos, šiandien minime 26-ąsias Konstitucijos metines. Minime pagrindinio ir aukščiausio šalies įstatymo priėmimą, tačiau tai buvo tik ilgo ir sudėtingo kelio pradžia. Reikėjo daug pastangų, kad Konstitucijos viršenybė, numatyta 6 straipsnyje, taptų realybe, kad Konstitucija būtų ne vien formalus tekstas, bet tiesiogiai taikoma teisė, kuria šiandien tikime.

Dar noriu paskelbti vieną malonią žinią, šiandien yra eilinis neeilinio asmens gimtadienis. Leiskite visų jūsų vardu pasveikinti Seimo Pirmininko pirmąją pavaduotoją R. Baškienę. (*Plojimai*)

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Mieli kolegos, su Konstitucijos diena! Aš manau, ji mums pati svarbiausia ir tai, kad mes prisiekiame laikydami ranką ant Konstitucijos ir žinome, kas ten yra parašyta, yra mūsų širdyse ir pagrindinis siekis dirbti dėl Lietuvos žmonių. Ačiū, ačiū.

10.04 val.

Informaciniai pranešimai

PIRMININKAS. Ir dar viena žinia, kad Prezidentė grąžino pakartotinai svarstyti Metropoliteno įgyvendinimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-2375.

E. Gentvilas. Prašom. (*Balsai salėje*) Darbotvarkė yra tokia, kokia yra. Jos nekeisime.

E. GENTVILAS (LSF). Tada ačiū už suteiktą žodį. Vis tiek siūlau būtent Konstitucijos dienos proga nedaryti galimai nekonstitucinių žingsnių ir būtent dėl to mūsų frakcija siūlo šiandien nesvarstyti darbotvarkės klausimo dėl LRT išvadų, komisijos išvadų dėl Lietuvos radijo ir televizijos. Yra kreiptasi į Konstitucinį Teismą, vienas dalykas, yra 2006 metų Konstitucinio Teismo išaiškinimas, todėl mūsų frakcija vis dėlto siūlo balsuoti, kad tas klausimas šiandien nebūtų svarstomas.

PIRMININKAS. Kadangi posėdis nenumatytas, svarstome tuos projektus, kuriuos siūlo teikėjai, kai svarstysime šį klausimą, tada bus galima aptarti jūsų pasiūlymą.

10.05 val.

Konstitucijos 74 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1812(2) (*pirmasis priėmimas*)

Darbotvarkės 1-1 klausimas – Konstitucijos 74 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1812. Pranešėja – A. Širinskienė, Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkė. Priėmimas.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Kolegos, vakar komitetas apsvairstė minėtą įstatymo projektą ir jam pritarė. Gavome tik Teisės departamento pastabų.

PIRMININKAS. Priėmimas. Keturi – už, keturi – prieš. Prieš pasisako Seimo narys J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, kiek jau buvo bandymų spręsti šį klausimą ir anksesnės kadencijos seimuose, visą laiką mūsų frakcija (įvairios sudėties) nuosekliai laikėsi tos pačios pozicijos. Mes gerbiame Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimą ir tikrai manome, kad Konstitucijos keitimu reikia suteikti teisę kandidatuoti į Seimą priesaiką sulaužusiam asmeniui.

Atrodo, visi sutarėme, kad tas terminas gali būti po 10 metų, kaip dabar įrašyta. Bet niekada nepritarėme, kad suteiktų tokiam asmeniui teisę kandidatuoti į prezidentus. Mes suprantame, kad gali būti ir tokia politinė valia, tačiau to daryti jokie mūsų dokumentai – nei mūsų, nei tarptautiniai – neįpareigoja. Tai mes visada siūlydavome iniciatoriams, kurie turi tokį siekį, leisti kandidatuoti į prezidentus. Jūs dėl šito registruokite atskirą Konstitucijos pataisą.

Štai dėl kandidatavimo į Seimą mes balsuosime, prisidėsime savo balsais vieningai ir tikrai išspręsime. O jūs bandykite atskira pataisa dar spręsti klausimą dėl kandidatavimo į Prezidento pareigas. Bet niekada nebuvo norima išgirsti šito racionalaus pasiūlymo. Dabar vėl yra sukelta į projektą ir teisė kandidatuoti į Seimą, ir į prezidentus, todėl mūsų frakcijos nariai negali balsuoti už tokį projektą ir greičiausiai iš viso nebalsuos. O tie, kurie nori suteikti tą privilegiją priesaiką sulaužusiam asmeniui būti Prezidentu, pažiūrėkite, ar jūsų balsų tam politiniam sprendimui užteks.

PIRMININKAS. Nuomonė už – Seimo narys R. Andrikis.

R. ANDRIKIS (*MSNG*). Aš prisijungiu prie Konstitucijos gimtadienio sveikintojų ir dėl teikiamo projekto noriu pasakyti štai ką: čia ne projekto autoriai, o Konstitucinis Teismas 2004 m. gegužės 25 d. nutarime parašė, kad asmuo, kuris už šiurkštų Konstitucijos pažeidimą, priesaikos sulaužymą buvo pašalintas iš Respublikos Prezidento, Konstitucinio Teismo pirmininko ir teisėjo, Aukščiausiojo Teismo pirmininko ir teisėjo, Apeliacinio teismo pirmininko ir teisėjo pareigų, pagal Konstituciją niekada negali būti renkamas Respublikos Prezidentu, Seimo nariu, negali eiti Konstitucinio Teismo teisėjo, Aukščiausiojo Teismo teisėjo, Apeliacinio teismo teisėjo, kito teismo teisėjo, Vyriausybės nario, valstybės kontrolieriaus pareigų, tai yra negali eiti tokių Konstitucijoje nurodytų pareigų, kur ėjimo pradžia pagal Konstituciją yra susieta su Konstitucijoje numatytos priesaikos davimu. Vadinasi, Konstitucinis Teismas kaip lygius įvertino visus šiuos paminėtus asmenis, todėl noras dabar taisyti Konstitucinio Teismo doktriną ir vieniems taikyti, kitiems ne, yra prieštaravimas tos doktrinos nuostatomis. Jeigu Europos Žmogaus Teisių Teismas, nagrinėdamas konkrečią bylą dėl Seimo nario rinkimų klausimo, pasisakė, kad tai neadekvati sankcija, tai iš to seka viena, kad neadekvatu...

PIRMININKAS. Laikas!

R. ANDRIKIS (*MSNG*). ...visiems klausimams, susijusiems su šiais rinkimais. Aš manau, kad...

PIRMININKAS. Ačiū. Laikas!

R. ANDRIKIS (*MSNG*). ...projektas pakankamai pagrįstas valstybėje, kurioje apkaltų skaičius viršija bet kokias sveikas ribas. Todėl siūlyčiau balsuoti už.

PIRMININKAS. Nuomonė prieš – Seimo narys E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Sveiki, kolegos. Valdantieji ir vėl supainioja, ir sukerigia du dalykus, kaip buvo dėl biudžeto 15 straipsnio, – lėšų gynybai skolinimasi su lėšų politinių partijų veiklai skolinimusi. Taip ir čia yra sukerigiama tai, ką sako Europos Žmogaus Teisių Teismas, kad asmuo, sulaužęs priesaiką, turi teisę kada nors atgauti teisę kandidatuoti į Seimo narius, jūs pridodate dar kitą dalyką – turi teisę kandidatuoti ir į Prezidento postą, nors Europos Žmogaus Teisių Teismas to nesako.

Ponas R. Andrikis ką tik citavo Konstitucinio Teismo 2004 metų sprendimą, tačiau šiuo šios dienos sprendimu yra bandoma įgyvendinti Europos Žmogaus Teisių Teismo verdiktą, todėl reikia žiūrėti, kaip šios dienos siūlymas atitinka Europos Žmogaus Teisių Teismą, o jis neatitinka. Jis žengia toliau, negu sako Europos Žmogaus Teisių Teismas. Tik pakartosiu, ką ir svarstymo stadijoje ir aš, ir kiti kolegos kalbėjome. Mano manymu, elgiamasi neteisingai, yra J. Razmos siūlymas, kuris pažodžiui atitinka Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimą. Pateikimo stadiją perėjo, toliau nebesvarstoma, toliau svarstoma valdančiųjų. Jei jūs šitaip neinate į jokių kompromisus, ignoruojate kitų Seimo narių dalies pateiktus projektus, tai nesitikėkite mūsų balsų už jūsų tokį separatistinį Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimo neatitinkantį projektą. Balsuosime prieš.

PIRMININKAS. Nuomonė už – Seimo narys P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Gerbiamieji Seimo nariai, man labai gaila, kad konservatoriai tikrai negerbia Žmogaus Teisių Teismo sprendimo ir negerbia Jungtinių Tautų Žmogaus teisių komiteto sprendimo. Jie reikalauja, kad kiti gerbtų, bet patys tikrai jokios pagarbos nereikia.

Aš noriu, jau vieną kartą citavau, dabar kartą pacituoti, ką kalba Jungtinių Tautų Žmogaus teisių komitetas. Kad pažeistos R. Pakso teisės, tuo metu Konstitucijoje net nebuvo numatytos jokios sankcijos... Tik po to buvo pakeista Konstitucija. Taigi atgaline data negalioja joks sprendimas. Skaitykite Jungtinių Tautų Žmogaus teisių komiteto sprendimus!

Antras dalykas. Taip pat Jungtinių Tautų Žmogaus teisių komitetas kalba apie Prezidento teises, kad negali būti taikomos tokios sankcijos iki gyvos galvos. Jungtinių Tautų Žmogaus teisių komitetas! Kodėl mes kalbame apie Seimo narį, Jurgį Razmą, konservatoriai?! Juk Prezidentas R. Paksas tuo metu pagal jus sulaužė priesaiką, ne būdamas Seimo nariu, o būdamas nepalankus jums Prezidentas. Kad atsisakė pasirašyti sutartį su „Mažeikių nafta“, jūs apkaltinote, atseit suteikė pilietybę, o A. M. Brazauskas ir V. Adamkus tūkstančiui žmonių suteikė pilietybes, bet jų niekas neapkaltino. Tai yra perversmas įvykdytas! Turėkite sąžinės ir balsuokite visi už šią Konstitucijos pataisą, kurios reikalauja Jungtinių Tautų teismo sprendimas... Europos Sąjungos Žmogaus Teisių Teismo sprendimas ir Jungtinių Tautų Žmogaus teisių komitetas. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Nuomonė prieš – Seimo narys K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, man atrodo, jau daugybę kartų buvo teiktas toks sprendimas specialiai tam, kad nebūtų Seime priimtas joks nutarimas tam, kad R. Paksas ir toliau galėtų jaustis kankiniu. Ta tariaama *kankininkystė* jam leidžia gauti visuomenės dalies atjąutą ir ta atjąuta leidžia būti Europos Parlamente. Labai abejoju, kiek čia R. Paksas norėtų dalyvauti parlamento rinkimuose ir būti išrinktas į parlamentą.

Bet vis dėlto, manau, reikėtų leisti ir įvykdyti Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimą, pažodžiui įvykdyti, o ne duoti dar kokių nors bonusų šitam asmeniui. Pažodžiui įvykdyti, ką ir Tėvynės sąjunga buvo įregistravusi savo projektu – leisti R. Paksui dalyvauti Seimo rinkimuose. Aš irgi už tokį sprendimą balsuočiau, bet už tai, kad jį apdovanotume, dar leistume būti ir teisėjui, ir dalyvauti Prezidento rinkimuose – Europos Žmogaus Teisių Teismas nesiūlo to leisti. Jeigu nesiūlo, tai mes apdovanojame jį tada. Aš tikrai nesutinku jį apdovanoti, nematau, už ką žmogų, sulaužiusį priesaiką, reikėtų apdovanoti. Buvau jo patarėju, labai iš arti mačiau, kai jis buvo premjeras, labai nekaip jis tada atrodė. Tikrai to asmens, kurį aš labai gerai pažįstu, nė už ką nereikėtų leisti arčiau valdžios. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Nuomonė už – Seimo narys M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (*LVŽSF*). Gerbiamieji, iš tikrųjų keista klausytis patyrusių, kitose kadencijose buvusių politikų pasisakymo, kuriame tarsi yra kvestionuojami teisinės valstybės principai, nes jūs jau seniai galėjote priimti sprendimus, kurių iš mūsų prašo Europos Žmogaus Teisių Teismas ar Jungtinės Tautos, ir tada jokių kankinio aureolių nebūtų buvę, tiesiog būtų vykdomi teisinės valstybės, vakarietiškos valstybės esminiai principai. Sprendžiant šį klausimą reikėtų atmesti bet kokiais emocijas, ar mums patinka ponas R. Paksas kaip politikas ar jo veikla, ar nepatinka, bet tiesiog reikia vadovautis tuo, ką kalba tarptautinės institucijos.

Manau, kad tas sprendimas nebuvo priimtas laiku, kai Lietuva turėjo jį priimti jau ankstesnių kadencijų Seime, jau vien tai parodo, kad ta situacija yra netoleruotina ir nenormali. Čia nekalbama apie mūsų asmenines simpatijas vienam ar kitam politikui. Aišku, iš politinės pusės, aš visiškai suprantu, ko gero, tuo metu tos kankinio aureolės buvo labai bijoma dėl politinių priežasčių, buvo bijoma R. Pako kaip politiko įtakos. Taigi išeina, kad vėlgi nesilaikoma teisinės valstybės principų ir vadovaujamas kitu principu, kad tikslas pateisina priemones. Aš kviečiu prisiminti, kad Lietuva yra vakarietiška, demokratiška ir teisinius principus gerbianči valstybė, ir atitinkamai balsuoti.

PIRMININKAS. Nuomonė prieš – Seimo narys A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Daug kalbėta apie baimes. Parodykite Lietuvoje kokį nors politiką, kuris bijotų susirungti politinėje arenoje su R. Paksu. Tokių neegzistuoja. (*Balsai salėje*) Niekas jo nebijo, kaip nebijo iš tikrųjų seniai palaidotų šmėklų, kurios klaidžioja po Europos Parlamentą. Aš manau, šiuo atveju mūsų siūlymas, kuris atitinka būtent tuos siūlymus, ką galima leisti ir ko ne sulaužiusiam priesaiką valstybės pareigūnui... jeigu jų būtų laikomasi, jokių problemų nebūtų. Šiuo atveju mojavimas kokių nors institucijų dokumentais, pavyzdžiui, Žmogaus teisių komiteto, žinote, jūs pasižiūrėkite, kas dedasi Jungtinėse Tautose. Vis dėlto dalis stiprių demokratių

valstybių palieka tuos įvairius komitetus, kurie iš tikrųjų priima kartais ir kontraversiškus sprendimus. Aš manau, kad šiuo atveju reikia laikytis tų principų, kurių laikėmės ir anksčiau, dabartinės šio projekto redakcijos palaikyti negalima.

PIRMININKAS. Nuomonė už – Seimo narė A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Įdomus dalykas ką tik Seime nuskambėjo – tai nuostata pasitraukti, tą konservatoriai ką tik pasiūlė, iš tarptautinių organizacijų ir nesilaikyti tarptautinės teisės normų. Manau, kolegos, jūs apsipraskite ar apsitarkite, su kuria valstybe jums pakeliui. Ar jūs vis dėlto su Rusija Jungtinėse Tautose priimate sprendimus ir norite trauktis, ar su ta visa vakarietiška Europa, nes tikrai aš nesu girdėjusi, kad Seime skambėtų pasiūlymų, kad reikėtų kažkur trauktis, kad reikėtų nepaisyti tarptautinės teisės normų. Tai tikrai gėdinga situacija.

PIRMININKAS. Keturios nuomonės už ir keturios prieš išsakytos. Pacituosiu Statuto 171 straipsnio „Konstitucijos keitimo įstatymų projektų priėmimo tvarka“ 3 dalį. Joje skelbiama: „Konstitucijos keitimo įstatymo projektas laikomas Seimo priimtu, jeigu kiekvieno balsavimo metu už projektą balsavo ne mažiau kaip 2/3 (tai yra 94 Seimo nariai) visų Seimo narių ir jeigu abu kartus balsuoti buvo teikiamas tas pats Konstitucijos keitimo įstatymo projekto tekstas.“ Gerbiami kolegos, balsuodami turime apspręsti, pritariame ar ne. Balsuojame.

Užsiregistravo 110 Seimo narių. Balsavo 97: už – 78, prieš – 15, susilaikė 4 Seimo nariai. Projektas nepriimtas.

Replika po balsavimo – A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Vis dėlto norėčiau, kad būtų išgirsta tai, kas buvo pasakyta, o ne tai, ką norima girdėti. Kalbėjau ne apie pasitraukimą iš tarptautinių organizacijų, o apie tai, kad demokratinės valstybės, taip, skirtingai vertina įvairias Jungtinių Tautų sukurtas institucijas, taip pat ir minėtą komitetą. Ir Jungtinės Amerikos Valstijos, turinčios tikrai galias demokratines tradicijas, turi savo nuomonę. Šiuo atveju aš noriu atkreipti dėmesį į tai, kas pasakyta, o ne į tuos išsigalvojimus, kurie interpretuojami iš tų pasakytų žodžių.

PIRMININKAS. P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Labai keistas man požiūris konservatorių į Prezidentą R. Paksą, ypač jo patarėjo K. Masiulio. Jeigu būtų buvęs geras patarėjas, manau, gal tikrai dar geresnius sprendimus būtų priėmęs premjeras.

Antras dalykas. Vis dėlto prisiminkite, kad buvęs konservatorius buvo Vilniaus meras – buvo šaunus meras, kadangi buvo konservatorius, buvo premjeras – buvo šaunus premjeras, kadangi buvo konservatorius, kai jis atsisakė pasirašyti sutartį su „Mažeikių nafta“ ir atiduoti veltui „Mažeikių naftą“, tada pasidarė jau prastas ir nusipelnė apkaltos. Taigi, ponai konservatoriai, jūs bijote tos šmėklos, kurią jūs įvardijote. Jūs negerbiate žmogaus teisių, jūs tikrai manipuliuojate jomis ir nė vienas jūsų neturite teisės dirbti Žmogaus teisių komitete pagal jūsų vertinimus.

PIRMININKAS. K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Nevizginsiu uodegos prieš R. Paksą, tegu vizgina P. Gražulis. Aš tikrai noriu pasakyti vieną dalyką, kad valdantieji, o ypač „Tvarka ir teisingumas“, apsimeta, ne kitaip, o apsimeta, kad nori realizuoti dėl Žmogaus Teisių Teismo, bet jie daro viską, kad nebūtų realizuota. Dar kartą aš kviečiu sugrįžti prie mūsų frakcijos pateikto sprendimo ir leisti R. Pakui dalyvauti Seimo rinkimuose. Taškas. Tada ir pamatytumėte, kad bus 94 balsai, pritariantys šitam sprendimui. Kadangi jūs to nenorite, tai visą laiką teikiate perteklinius siūlymus ir rezultatas yra aiškus. Galite dar tūkstantį kartų balsuoti, bet kadangi nenorite, o jeigu norėtumėte, tai siūlymas yra.

PIRMININKAS. J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamas Seimo Pirmininke, mes iš karto prognozavome, kad toks bus rezultatas. Mes štai einame tokiu keliu jau nebe pirmą kartą, mes tik dar kartą reklamuojame priešai sulaužiusį buvusį Respublikos Prezidentą. Gal nors po šio balsavimo jūs, kaip Seimo vadovas, imsitės atsakomybės, pasiūlysite teikti du projektus. (*Šurmulyš salėje*) Mes vieną esame atidavę, jis sprendžia tik dėl kandidatavimo į Seimą priešai sulaužiusio asmens, aš tuoj pat persiūsiu elektroninį to projekto variantą. Kas nori, kartu tegul registruoja ir dėl kandidatavimo į prezidentus. Taip mes galų gale išspręsimė tą klausimą. (*Balsai salėje*)

10.26 val.

Seimo nutarimo „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo Nr. XIII-1537 „Dėl privalomojo referendumo dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo paskelbimo“ 2 straipsnis neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ projektas Nr. XIIIIP-2697 (pateikimas)

PIRMININKAS. Darbotvarkės 1-2 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo Nr. ... „Dėl privalomojo referendumo dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo paskelbimo“ 2 straipsnis neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ projektas Nr. XIIIIP-2697. Pranešėja – Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkė A. Širinskienė. Pateikimas.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Gerbiami kolegos, kaip ir kalbėjome praėjusią savaitę priimdami sprendimą dėl privalomojo referendumo paskelbimo, tiesiog tam, kad išsklaidytume visas abejones, kurias kėlė opozicija ir kai kurie pavieniai buvę Konstitucinio Teismo teisėjai, buvo registruotas Lietuvos Respublikos Seimo nutarimas, kuriuo būtų kreipiamasi į Konstitucinį Teismą. Nutarime, su juo esate susipažinę, tik primenu, yra įvardyti tie Konstitucijos principai, kurie gali būti pažeidžiami. Viena vertus, kaip yra įvardinęs vienas Konstitucinio Teismo buvęs teisėjas, galimai gali būti pažeistas asmenų lygiateisiškumo principas ir taip pat referendumo nepertraukiamumo principas, nes mes turime referendumą, nors Referendumo įstatymas ir leidžia skelbti referendumą daugiau negu vieną dieną, tačiau šiuo atveju turime referendumą, kuris vyksta su dviejų savaičių tarpu.

Taip pat, na, nutarime siūloma konstatuoti, kad Lietuvoje tikrai nėra didelės Referendumo įstatymo taikymo praktikos, kaip yra taikoma 50 straipsnio pirma dalis, kuri leidžia referendumą skelbti daugiau nei vieną dieną. Manytina, kad Teismas, priimdamas savo sprendimą, ką jis Seimui kreipusis daro skubos tvarka, tiesiog daugiau praktikos, daugiau suteiks aiškumo tai praktikai, kuri tikrai yra labai kukli, ir, aišku, išsklaidys tas teises abejones dėl referendumo teisėtumo. Iš tiesų dėl teisinių abejonių mes negalime rizikuoti tokiu svarbiu Lietuvos žmonėms referendumu ir negalime leisti, kad kas nors abejotų to referendumo vienu ar kitu rezultatu. Tiesiog, kolegos, siūlau pritarti nutarimui.

PIRMININKAS. Jūsų paklausti nori nemažai Seimo narių. Pirmas klausia M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamoji kolege, aš norėčiau jūsų paklausti, čia mes švenčiame Konstitucijos dieną, bet kartu ir svarstome įstatymus, kurie galimai prieštarauja Konstitucijai. Todėl čia mūsų ir pagarba Konstitucijai. Dabar keli klausimai. Jūsų išdėstyti argumentai pačiame kreipimesi suponuoja, jog jūs pati siekiate, kad Konstitucinis Teismas atmetų šį kreipimąsi, nes argumentuojate, jog opozicija kreipėsi, V. Sinkevičius išdėstė argumentus, bet ne pats Seimas kreipėsi. Mano klausimas, kodėl jūs argumentuojate ne Seimo valią, o opozicijos valią? Tai čia vienas klausimas.

Antras klausimas, kaip planuojate elgtis, jeigu Konstitucinis Teismas vis dėlto nutars, kad pažeidžia Konstituciją toks Seimo priimtas įstatymas, ir ar vėliau nekaltinsite Konstitucinio Teismo, jeigu dėl visų šių bandymų referendumas bus pralaimėtas, tai yra negalėsime įteisinti dvigubos pilietybės?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Gerbiamas kolega, man labai gaila, kad tokią svarbią valstybei dieną kaip Konstitucijos metinės mes ką tik pirmu balsavimu, pripažinkime, opozicija gana šiurkščiai pažeidė konstitucines normas, taip pat ir tarptautinių teismų išaiškinimus. Šiuo atveju aš manau, kad mes elgiamės išmintingai kreipdamiesi į Konstitucinį Teismą. Kadangi jūs, aš net neabejoju, skaitėte nutarimo projektą, jūs matote, kad yra preambulės dalis, kurioje yra nurodomos aplinkybės. Seimas vėliau konstruoja nutarimo 1 straipsnį, kur Seimas nutarė kreiptis į Konstitucinį Teismą. Tad nereikėtų klaidinti nei Seimo narių, nei pačiam klaidintis, kad neva yra cituojamas tik vienas ar kitas ponas teisėjas. Iš tikrųjų yra konstatuojama ir 1 straipsnyje, kad Seimas kreipiasi dėl prieštaravimo Konstitucijai.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys E. Pupinis. Ruošiasi A. Armonaitė.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama pranešėja, iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad Konstitucinio Teismo įvairūs paklausimai tai yra jūsų (...) kvalifikavimo reikalas. Jūs gaunate tam tikrą are-

na, suteikiate tam tikrų vilčių daliai žmonių, o iš to jau iš anksto dauguma mūsų ir aiškintojų, kurie ir Konstituciniam Teisme dirbo, žino, kad tai praktiškai neįgyvendinamas reikalas, nes daryti referendumus su pertrauka... Ir Konstitucijoje tai tiesiai šviesiai įrašyta, kad negalima daryti jokių pertraukų. Kažkas vedė kažkokias demagogijas, kad galbūt saugosime tas urnas dvi savaites. Ar nemanote, kad vis dėlto reikėtų laikytis Seime daugiau praktikos, pasitelkti ekspertinę nuomonę, nes tai yra labai svarbu? Mes paprasčiausiai trukdome valstybines institucijas ir iš to nieko gero neišeina. Ačiū.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Gerbiamas kolega, jūs ką tik įvardinote posėdžių salėje, kad turite Konstituciniame Teisme dirbančių žmonių nuomonę. Skirtingai negu jūs, aš tikrai tokios nuomonės neturiu ir su Konstitucinio Teismo teisėjais apie būsimas bylas nekalbu.

Dabar grįžtant prie klausimo esmės, ką reikėtų pažymėti, tai jūs puikiai žinote, kad Konstitucinis Teismas yra vienintelė valstybėje institucija, kuri yra kompetentinga aiškinti Lietuvos Respublikos Konstituciją. Jeigu būtų kita institucija, į kitą ir kreiptumės. Šiuo atveju yra vienintelė, ir aš tikrai siūlau, ypač tokią dieną, gerbti Konstitucinį Teismą ir nekvestionuoti jo galių, kurias (tikrai mes džiaugiamės, aš manau, visi) jisai demokratinėje visuomenėje turi.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narė A. Armonaitė. Ruošiasi E. Gentvilas.

A. ARMONAITĖ (LSF). Gerbiama pranešėja, aš norėčiau dar kartą užduoti jums klausimą, ką jūs darysite, jeigu Konstitucinis Teismas pasisakys, kad dviejų savaičių pertrauka yra antikonstitucinė? Ar nebus taip, kad tai bus tiesiog pretekstas dėl neįvykusio referendumo besti pirštu į Konstitucinį Teismą? Ką darysite? Ar organizuosite dvi vienas, kaip siūliau aš, gegužės 11–12 dienomis, ar kaip nors kitaip siūlysite organizuoti referendumą? Kokie sprendimai, jeigu Konstitucinis Teismas pasakys tokiam projektui ne?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Gerbiama kolega, jūs greičiausiai ir pati sau klausimą užduodate, nes kreipimosi į Konstitucinį Teismą nutarimus, lygiai taip pat dėl privalomojo referendumo paskelbimo nutarimus priima ne vienas žmogus, o priima tik Seimas *in corpore*. Aš manau, kad šiuo atveju mes visi su jumis vėl spręsimė, ką reikėtų daryti. Galbūt reikėtų iš tikrųjų galvoti apie kitą nutarimo projektą, bet mes šiuo atveju, neturėdami Konstitucinio Teismo išaiškinimo, pradėdame svarstyti įvairius variantus. Bet kuriuo atveju mes juos svarstysime visi. Pradedame svarstyti įvairius variantus, bet bet kuriuo atveju mes svarstysime juos visi. Vienas Seimo narys ar viena frakcija tokio nutarimo, jūs puikiai žinote, priimti negali.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys E. Gentvilas. Ruošiasi J. Olekas.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiama Agnė, aš siūlysiu balsuoti už šitą nutarimą kreiptis į Konstitucinį Teismą, tik man ir toliau lieka neaišku, kodėl jūs, viena frakcija, didinate riziką, kad šis sprendimas neatitiktų Konstitucijos. Juk buvo sakoma, kad pertraukiamas balsavimas yra didelis pavojus, kad tai gali būti nekonstituciška. Ir tai sako ne dabartiniai Konstitucinio Teismo teisėjai, noriu pabrėžti, kaip E. Pupinis sakė, o buvę! Ir buvęs Konstitucinio Teismo vadovas tai pabrėžė, bet jūs tai ignoruojate. Dabar sakote, galbūt grįžtume prie buvusio A. Armonaitės pasiūlymo. Reikėjo jį iš karto priimti. Kodėl jūs taip elgiatės – gaišinate laiką ir keliate sumaištį? A. Armonaitės siūlymo tikrai rizika buvo mažesnė, nes jau yra buvęs precedentas – stojimo į Europos Sąjungą referendumas.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Gerbiamas kolega, aš tik vėl galiu priminti, kad Lietuvos Respublikoje bent jau iki šiol Konstituciją aiškina Konstitucinis Teismas. Jis, matyt, ir atsakys, ar yra pažeista Konstitucija. Jeigu yra pažeista, kokiais aspektais.

Kalbėdama apie nepertraukiamumo principą, aš tikrai nenorėčiau to principo labai eskaluoti ir labai tikiuosi, kad jūs nekvestionuojate stojimo į Europos Sąjungą referendumo, kuris taip pat vyko dvi dienas su tam tikra balsavimo pertrauka. Tikrai labai prašau neaitrinti situacijos tokiu valstybei svarbiu klausimu ir kreiptis į Konstitucinį Teismą. Manau, kad gausime visus atsakymus.

PIRMININKAS. Klausia J. Olekas. Ruošiasi A. Sysas.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiamoji pranešėja, ačiū už jūsų opozicijos įvertinimą, kad ji turi abejonių, bet mano klausimas yra, ar jūs neturite abejonių? Nes dabar mūsų kreipimasis, kurį mes teikiame Konstituciniam Teismui, yra pagrįstas tik buvusio Konstitucinio Teismo teisėjo nuomone ir opozicijos nuomone. Ar iš tikrųjų valdantieji yra įsitikinę, kad čia

nėra galimų neatitikimų ir dėl to nereikėtų patikrinti? Ar tokių argumentų, kuriuos tik mes išsakydami, jūs neturite ir manote, kad čia viskas buvo teisingai? Ačiū už atsakymą.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Dėl Konstitucijos pažeidimo buvimo ar nebuvimo, aš manau, įsitikinęs gali būti tik vienas subjektas – tai Konstitucinis Teismas. Mes šiuo atveju tokios pažeidimo rizikos nematome, juo labiau kad apie tą riziką buvo pradėta kalbėti tik per paskutinius komisijos posėdžius rugpjūčio mėnesį. Tie patys buvę Konstitucinio Teismo teisėjai maždaug nuo vasario mėnesio dalyvavo komisijos posėdžiuose ir jiems abejonių nekilo. Jeigu vasaros pabaigoje abejonių iškilo, mes kreipiamės ir tas abejones sklaidome. O tos spekuliacijos, ar tai yra pažeidimas, ar nėra pažeidimas, manau, Seimui būtų tiesiog solidu palaukti tų kompetentingų institucijų nuomonių ir tiesiog turėti galutinį ir tikrai neginčijamą atsakymą, užuot vėlusis į svarstymus.

PIRMININKAS. Ar J. Razma dėl vedimo tvarkos? Prašom kalbėti.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamasis Seimo Pirmininke, aš vis dėlto norėčiau, kad jūs šiek tiek sektumėte, ką kalba pranešėja. Kai ji žarstosi tokiais nepagrįstais kaltinimais, vis dėlto jūs galėtumėte reaguoti. Nes kiek anksčiau pranešėja, kuri, beje, yra ir Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkė, pasakė, kad Seimo opozicijos nariai, nebalsavę už Konstitucijos pataisą, pažeidė Konstituciją. Tai yra rimtas konstitucinis kaltinimas, ir tokie dalykai atsakingos pareigūnės neturėtų būti taip sau sakomi. Aš pabrėžčiau, kad balsavimas ar nebalsavimas už Konstitucijos pataisą iš principo negali būti traktuojamas kaip Konstitucijos pažeidimas, o tuo labiau kai galiojanti Konstitucija, kuri remiasi Konstitucinio Teismo išaiškinimu, sako, kad apskritai priesaiką sulaužęs asmuo niekada negali kandidatuoti.

Jeigu Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkė įsivaizduoja, kad jos politinis kažkoks matymas yra tolygu Konstitucijai, tai...

PIRMININKAS. Supratome. Tai ne dėl vedimo tvarkos.

J. RAZMA (TS-LKDF). ... nereikėtų to priimti.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir buvau paskelbęs...

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Kadangi mano vardas buvo paminėtas, atsakysiu. Aš tikrai labai linkiu opozicijai paskaityti ir Konstitucinio Teismo, ir ypač Žmogaus Teisių Teismo sprendimus, ir apsvarstyti savo požiūrį į tai, kaip jūs žiūrite į tarptautines organizacijas, ką kalbėjote.

PIRMININKAS. Ir A. Sysas. Jis buvo paskelbtas, kad galės klausti, tai prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiama kolege, čia vis kalbama, kad Konstitucinis Teismas gali pritarti arba nepritarti, bet Konstitucinis Teismas gali ir nepriimti šito kreipimosi, ypač jeigu žiūrime į tokias preambules. Ką tada darysite ir ką darys Seimas – vykdys referendumą per dvi datas?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Gerbiamas kolega, aš niekada nekomentuojau, ką Konstitucinis Teismas gali daryti, ką jis turi daryti. Yra Teismo diskrecija ir ką jis manys, kad tinkama, jis tikrai padarys. Nemanau, kad turėčiau iš šios tribūnos kažkokiu pavidalu daryti spaudimą Konstituciniam Teismui.

PIRMININKAS. Dėkoju pranešėjai. Motyvai. Motyvai už – Seimo narys M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Na, vis dėlto turėtume išgirsti Konstitucinio Teismo verdiktą ir sprendimą, ar šis įstatymas pažeidė Konstituciją, ar nepažeidė Konstitucijos, tačiau išlieka labai rimtų abejonių. Aš grįšiu prie krepšinio varžybų analogijos ar palyginimo, kuomet vieni iš varžovų, kuriems sunkiai sekasi pataikyti iš trijų taškų linijos, bando šią liniją nubrėžti šiek tiek arčiau krepšio tam, kad būtų daugiau taškų įskaityta. Čia mes vis girdime arbitro signalą, kad, žiūrėkite, to negalima daryti, greičiausiai jūs pažeidžiate taisykles. Man kyla nerimas, jog galų gale, kai bus pralaimėtos rungtynės, galimai pralaimėtas referendumas, kaltas lik ne oponentas, bet arbitras, tai yra šiuo atveju Konstitucinis Teismas, kuris gins Konstituciją ir pasakys – daugeliu atvejų, kuomet valdančioji dauguma bandė keisti taisykles, ji pažeidė Konstituciją. Aš kviečiu palaikyti šį įstatymo projektą, bet rimtai susimąstyti apie tai, kokios gali būti pasekmės dėl valdančiųjų, valdančiosios daugumos tokio bandymo laimėti referendumą, pažeidžiant taisykles ir ieškant kaltų.

PIRMININKAS. Ir motyvai prieš – Seimo narys A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, dėl aiškumo, aišku, žymiai geriau, nes įstatymas jau yra priimtas, kad Konstitucinis Teismas atsakytų į klausimą, ar galima daryti tokias pertraukas ir ar galima policijoje laikyti biuletenius visą savaitę, marinuoti juos ten. Tai yra

labai svarbu. Ne veltui aš uždaviau kolegei klausimą dėl galimybės, kad Konstitucinis Teismas gali nepriimti tokio kreipimosi svarstyti, nes preambulėje ten prirašyta tokių dalykų, ne į tą temą, taip liaudiškai šnekant, ne tai mes norime sužinoti. Aš išvelgiu, kad čia specialiai daroma būtent tai, ką sakė kolega, kuris ką tik kalbėjo už, kad atpirkimo ožiu bus Konstitucinis Teismas, nes sprendimo nebus arba, tiksliau, sprendimas liks toks, kokį dauguma priėmė. Todėl tikrai negaliu pritarti tokiam kreipimuisi.

PIRMININKAS. Nuomonės išsakytos, svarstymo metu bus galima ir pataisyti. O dabar kviečiu balsuoti po pateikimo. Kas už nutarimo priėmimą... Kas pritaria po pateikimo, balsuoja už.

Balsavo 110 Seimo narių: už – 109, prieš nėra, susilaikė 1 Seimo narys.

Replika po balsavimo – J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Aš siūlau paskirti Teisės ir teisėtvarkos komitetą kaip pagrindinį ir būtinai svarstyti, ir tobulinti šį projektą, nes jis yra visiškai tuščias, jame nėra nė vieno teisinio argumento, nėra nurodyta, kokiam Konstitucijos straipsniui ar principui prieštarauja. Konstitucinis Teismas yra ne vieną kartą pasisakęs, kad nenurodžius...

PIRMININKAS. Ačiū, mes dar neatėjome iki tos stadijos.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Aš būtinai prašau, kad nebūtų skubos tvarkos, nes būtina išsamiai apsvarstyti ir patobulinti šį projektą. Tik ne šiandien.

PIRMININKAS. E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Norėčiau kreiptis į gerbiamą kolegę A. Širinskienę. Gal ne visai gerbiama, bet norėčiau paprašyti, kad nesinaudotų ateity kagėbistiniais, enkavėdistiniais metodais, kai vieni žodžiai iškraipomi ir paverčiami kitais žodžiais. Aš pasakiau, kad būtų galima konsultuotis su buvusiais Konstitucinio Teismo teisėjais, o ne esamais. Iš tiesų, aš manau, jūs gerai įvaldėte tuos *propagandistinius* sovietinius metodus, tačiau siūlau Seime atsisakyti jų.

PIRMININKAS. A. Vinkus.

A. VINKUS (LSDDF). Pirmiausia iš tiesų šiandien Konstitucijos dieną pagerbdami, aš tikėjausi ir tikiu, kad vieni kitiems būsime tolerantiški ir nemėtysime kaltinimų, kad čia paistalai, čia demagogija, čia nutarimas tuščias ir panašiai. Tai sąžinė kiekvieno, kuris svaidsi tokiais žodžiais. Mes kaip tik ir norėjome tuo nutarimu, nes yra abejonių, yra diskusijų, ir gerai, kad yra abejonių, nes jeigu dviese, gal vienas kitam linkčioja kiekvienu klausimu, iš jų galvoja vienas, norėdami tą padaryti teisėtai, kreipėmės į Konstitucinį Teismą, kad išblaškytų tas abejones, visiems būtų ir taptų aišku. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiama kolegė, kadangi šis nutarimas reikalauja skubos pagal savo turinį, mes turime greitai sužinoti atsakymą, siūlau svarstyti ypatingos skubos tvarka su trijų valandų pertrauka, per kurią būtų galima apsvarstyti ir pasiūlymus. (*Balsai salėje*)

Siūlau balsuoti dėl ypatingos skubos, o tada apsispręsimė dėl komiteto paskyrimo.

Balsavo 112 Seimo narių: 86 pritarė ypatingai skubai, 20 balsavo prieš, susilaikė 6 Seimo nariai. Taigi trys valandos.

Turime paskirti komitetą. J. Sabatauskas siūlė Teisės ir teisėtvarkos komitetą. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ne. Balsuojame. Kas už tai, kad būtų paskirtas Teisės ir teisėtvarkos komitetas?

Balsavo 110 Seimo narių: už – 109, prieš nebuvo, susilaikė 1 Seimo narys. Paskirtas Teisės ir teisėtvarkos komitetas.

E. Gentvilas pirmas atsistojo dėl vedimo tvarkos.

E. GENTVILAS (LSF). Taip, dėl vedimo tvarkos. Kadangi numatyta trijų valandų pertrauka, tai reiškia, kad turėtume toliau tęsti svarstymą 13 val. 48 min. Aš atkreipiu dėmesį, kad iki 13 val. 48 min. vyks Seimo posėdis. Prašome arba suteikti įgaliojimus Teisės ir teisėtvarkos komitetui posėdžiauti Seimo plenarinio posėdžio metu, nes yra buvę tokių pažeidimų, kai negavę leidimo posėdžiauti plenarinio posėdžio metu, arba duoti suprasti, kad ne mažiau kaip trys valandos, ir tai reiškia, kad svarstysime ne 13 val. 48 min., nes, kaip jūs sakėte, trijų valandų pertrauka.

PIRMININKAS. Ne mažiau kaip trijų valandų. Jūs visiškai teisingai cituojate Statutą.

P. Urbšys.

P. URBŠYS (MSNG). Jeigu aš neklystu, pataisos susijusios su Konstitucijos pataisa, bet aš niekaip negirdžiu, kaip dalyvauja Konstitucijos komisija svarstant šitas pataisas.

PIRMININKAS. Tai kreipimasis į Konstitucinį Teismą.

P. URBŠYS (MSNG). Bet koku atveju tai yra susiję su Konstitucija. Taip? Bet koku atveju ir komisija galėtų kaip pagrindinė irgi svarstyti šitą klausimą?

PIRMININKAS. A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Kolegos, aš matau labai natūralų norą vilkinti skubos tvarką. (*Balsai salėje*) Tai yra vienas dalykas.

Kitas dalykas. Tikrai labai prašau nesuteikti kokių nors ypatingų įgaliojimų posėdžio metu, komitetas susirinks tada, kada yra pietų pertrauka. Mes tikrai... Ir komiteto biuras to nežinojo, turi pasiruošti, tiesiog, manau, netrikdykime posėdžio, o per pertrauką mes savo pareigą atliksime.

PIRMININKAS. P. Urbšio pasiūlymas dėl svarstymo galimybės suteikimo ir Konstitucijos komisijai balsuotinas, todėl kviečiu balsuoti. Kas pritaria P. Urbšio pasiūlymui, kad svarstyti ir Konstitucijos komisija, balsuoja už, tie, kurie mano kitaip, balsuoja kitaip.

Balsavo 114 Seimo narių: už – 27, prieš – 28, susilaikė 59. Pasiūlymui neprita.

10.52 val.

Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4758GR (svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – Atliekų tvarkymo įstatymo 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4758GR. Pagrindinio Aplinkos apsaugos komiteto pranešėjas – P. Nevulis.

P. NEVULIS (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, vakar, tai yra spalio 24 dieną, komitetas svarstė šį klausimą ir siūlo nepritarti Prezidentės siūlymams ir Lietuvos Respublikos Seimui priimti Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymą be pakeitimų.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskutuoti užsirašė daug Seimo narių. Kviečiu A. Butkevičių į tribūną. Ruošiasi S. Gentvilas.

A. BUTKEVIČIUS (LSDDF). Gerbiamas Seimo Pirmininke, gerbiami kolegos, noriu labai trumpai informuoti apie tam tikrą nuveiktą darbą, kelią, kas buvo padaryta dėl tų dviejų Kauno ir Vilniaus kogeneracinių elektrinių ir kodėl jos sukėlė šiuo metu tokių didelių diskusijų. Manau, be reikalo diskutuojama, nors reikėtų spręsti daug rimtesnius energetikos sektoriaus klausimus, kurie šiuo metu beveik dvejus metus visiškai nesprensdžiami.

Pradėjus dirbti XVI Vyriausybei, energetikos, o ypač šilumos sektoriuje radome savo nuožūrą šeiminkaujančias ir nekontroliuojamas privačias interesų grupes. Aktyviausiai šios grupės veikė Vilniuje ir Kaune, kur vienas po kito kilo nauji katilinių kaminai, tačiau gaminamą šilumą iš biokuro jos nekontroliuojamai parduodavo už didesnę dujinę kainą, visą naudą pasilikdamos sau, o ne suteikdamos vartotojams. Ėmėmės ryžtingų veiksmų iš esmės reformuoti Vilniaus ir Kauno miestų šilumos ūkį, pastatyti valstybės kontroliuojamas ir reguliuojamas kogeneracines jėgaines, kurios miestiečiams pagamintų daug pigesnės šilumos, sumažintų vartotojų išlaidas už elektrą bei saugiai ir pigiausiu būdu utilizuotų komunalines atliekas, kurios dabar teršia aplinką sąvartynuose ir stipriai kenkia žmonių sveikatai.

Noriu labai pabrėžti, kad didžiulį pasipriešinimą patyrėme nuo pirmų šių projektų įgyvendinimo dienų, tačiau buvusiai Vyriausybei pavyko suvaldyti visas rizikas ir projektų šiuo metu yra baigiamoji įgyvendinimo stadija. Noriu pabrėžti, kad šiandien svarstomas įstatymas neparemtas jokiais racionaliais argumentais. Jėgainių statybos stabdymo negaliu paaiškinti niekaip kitaip, tik kaip veiksmu šių projektų konkurentų naudai, atstovaujant privataus verslo, o ne valstybės ir vartotojų interesams. Klausimai apie tariamą didžiulę jėgainių taršą keliami remiantis vien emocijomis ir nepateikiant argumentų, nes jų tiesiog nėra. Vakarų Europoje tokios jėgainės dešimtmečiais statomos miestuose, net pačiame centre. Aš norėčiau gerbiamajam L. Balsiui pasakyti, kad surinkau informaciją, kurią man pateikė Europos Komisija, kur šiuo metu tokios elektrinės yra statomos, ir norėčiau, kad neteiktumėte neigiamos informacijos visuomenei. Jeigu norėsite, aš jums ją galėsiu atiduoti.

Galimybė deginti atliekas itin aktuali šiandien, kai augančios biokuro kainos didina šilumos kainą. Vietoje biokuro naudojant atliekas, neabejotinai mažėtų biokuro rinkos kaina ir kartu tarša žmonėms. Šiandien Vilniaus mieste veikiančios termofikacinės elektrinės keletą kartų stipriau kenkia žmonių sveikatai ir sudaro aplinkai nemažą žalą. Naujos kogeneracinės elektrinės turi gaminti 24 megavatus elektros, pavyzdžiui, Kaune ir 70 megavatų šilumos, Vilniuje – 92 megavatus elektros ir 229 megavatus šilumos.

Mielieji, mes kalbame apie elektros tinklų integraciją į Vakarų ir Rytų Europos valstybes. Jūs man pasakykite, kas šiuo metu yra padaryta šiuo klausimu? Norint integruotis į elektros tinklus, Vakarų tinklus, reikia padidinti elektros energijos gamybos apimtis. Per šiuos dvejus metus šitas klausimas visiškai nesprenžiamas. Padaryta studija, o studijoje yra numatyta, kad tik 2020 metais Energetikos ministerijos bus skelbiamas konkursas ekspertams samdyti, kad pasakytų, kur Lietuvoje reikia papildomai statyti elektros generacines.

Kitas pavyzdys, G. Kirkilo, A. Kubiliaus ir mano buvusios Vyriausybės per trumpą laikotarpį sugebėjo įgyvendinti projektus, kurie užtikrino Lietuvos energetinį saugumą: suskystintų gamtinių dujų terminalas, jūrų uosto teritorijos išgilinimas, vamzdynų sujungimas su esamais dujų tinklais, dujų tinklų pralaidumo padidinimas. Jūs man šiandien įvardinkite, kas yra pasirodžiusi, kas yra nuveikta? Mes paskelbėme, kad atsijungsime nuo Baltarusijos, nuo Kaliningrado srities. Kaliningrado srityje jau suspėta pastatyti...

PIRMININKAS. Laikas.

A. BUTKEVIČIUS (*LSDDF*). ...tris kogeneracines elektrines, kurių kiekviena gamins po 150 megavatų elektros energijos. Bus baigta greičiau ir ketvirta. Aišku, gaila, kad svarbiais klausimais mes kažkodėl plačiai diskusijai nerandame laiko, o diskutuojame nerimtais ir nekonkrečiais, ir nenaudingais klausimais mūsų valstybei. Ačiū.

PIRMININKAS. Kviečiu Seimo narį S. Gentvilą. Ruošiasi K. Mažeika.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiami kolegos, norėčiau, kad pirmu sakiniu sutartume dėl vieno – Lietuvoje negali būti statomi objektai ir iš kaminų rūkti nuodingi dūmai, kurie nuodytų mūsų gyventojus. To tiesiog negali būti. Jeigu dirba mūsų Sveikatos apsaugos ministerija, jos pavaldžios institucijos, kaip Visuomenės sveikatos centras, jeigu dirba Aplinkos apsaugos agentūra, pavaldi Aplinkos ministerijai, jeigu jūsų ministrai, deleguoti į šitas įstaigas, valdo kompetentingai, tai tokie objektai negali atsirasti. Aš labai suprantu valdančiųjų, gerbiamojo R. Karbauskio, S. Skvernelio prieš rinkimus išsakytas abejones dėl tokių objektų, kad jeigu tokie objektai Lietuvoje statomi, juos reikėtų visokeriopai įvertinti.

Gerbiamieji, tai reikėjo daryti pirmą kadencijos mėnesį, tai reikėjo daryti pirmą kadencijos mėnesį ir nereikėjo laukti, ir volioti šito įstatymo bent 13 mėnesių iki neigiamos išvados. Neigiamos išvados, kurią pasirašė finansų ministras ir aplinkos ministras, gerbiamasis premjeras tą kartą nedalyvavo. Priminsiu, kad neigiama Vyriausybės išvada dėl šito įstatymo buvo priimta šių metų vasario mėnesį. Nereikėjo laukti šito įstatymo iki šio rudens ir nereikėjo pratęsti jo įsigaliojimo termino iki sausio 1 dienos, nes pirmasis įsigaliojimo terminas buvo lapkričio 1 diena. Mes, išlaukę dvejus su puse metų iki įstatymo įsigaliojimo galimo stabdymo, suteikimo teisę stabdyti tuos projektus, išlaukėme dvejus metus tam, kad susikauptų milžiniški potencialūs nuostoliai. Jei valdantieji tikrai turi abejonių dėl šitų projektų ir jų prasmės, tai reikėjo tikrai daryti pirmą mėnesį ir nenustumti tai į rinkimų foną, ir tuo labiau Prezidente padaryti kraštinę.

O dabar apie patį objektą. Tokių objektų, kaip statomas Vilniuje ir Kaune ir koks veikia Klaipėdoje, vien Europoje yra 489. Tokie objektai paprastai stovi prie miestų centrų. Tik šilumos ūkio nesuvokiantys asmenys gali pasiūlyti, kad tokie objektai stovėtų 20 kilometrų atstumu nuo bet kurios gyvenamosios vietos, kuri turi būti aprūpinama centralizuotu šildymu.

Toks projektas nuo pat jo gimimo stadijos buvo stabdantis projektas. Šis įstatymo projektas taip pat paneigė visą poveikio aplinkai vertinimo procedūrą, kurią galėjo pakeisti, sugriežtinti aplinkos ministras ir Vyriausybė. Jūsų aplinkos ministras galėjo patį pirmą mėnesį, nuo 2016 metų gruodžio, kreiptis į Europos Komisiją ir prašyti sumažinti leistinas taršos ribines vertes – mažiau, dvigubai mažiau ar kiek nori. Bet to nesuimta dveji su puse metų ir šiandien populistiskai išeinama ir paklūstama visuomenės neapsišvietusiam balsui, kad tokie objektai yra pavojingi ir žalingi sveikatai, ir sakoma, kad juos reikia stabdyti. Jūsų ministrai turėjo dvejus su puse metų

tam, kad inventorizuotų, audituotų, ir, tikiu, jie tą padarė. Ir jūs, valdantieji, stumiate šiandien šį kartą kamuolį į Prezidentės rankas.

Aš pateiksiu pavyzdį – Klaipėdos „Fortumas“ dažnai kritikuojamas už tai, kad galbūt kaip nors kitaip, ar neatsakingai, ar dar kažkaip, utilizuoja atliekas. 2015 metais iš Airijos atplaukė laivas, apie kurį kalbėjo tiek N. Puteikis, tiek M. Puidokas. Šitos atliekos buvo neteisėtai sudegintos „Fortum“ elektrinėje Lietuvoje. Po šito įvykio atleisti visi Lietuvos „Fortum Klaipėda“ vadovai ir vidutinio lygio vadybininkai. Prasidėjo vidinis tyrimas, K. Trečiokui valdant, iš ministerijos neatleido nė vieno, nenubaudė nė vieno, kuris išdavė leidimus šitas atliekas sudeginti Lietuvoje.

Aš keliu pagrįstą klausimą, kad šiandien kartais privatus verslas rodomas kaip baisus arba nesilaikantis įstatymų, tuo tarpu kai kada reiktų abejoti tik Lietuvos aplinkosauga. Šitą įstatymą aš siūlyčiau atmesti, pritarti Prezidentės veto, nes visas dvejų su puse metų uždelstas periodas rodo ne ką kita kaip norą papolitikuoti, nes pati Vyriausybė jau yra pasakiusi savo nuomonę.

Patys ministrai galėjo kreiptis į Europos Komisiją prašydami Lietuvoje taikyti kur kas žemesnes ir griežtesnes taršos ribas. Pačios institucijos galėjo pakeisti poveikio aplinkai vertinimo procedūrą, kad ji įtrauktų gyventojus, bet tai nepadaryta, išlaukta rinkimų tiesiosios ir pigiai, populistiskai politikuojama žlugdant vilniečių ir kauniečių galimybes susitvarkyti...

PIRMININKAS. Laikas!

S. GENTVILAS (LSF). ...su smirdinčiomis atliekomis ir sumažinti šilumos kainas jau kitais metais. Kviečiu pritarti Prezidentės veto.

PIRMININKAS. Kviečiu Seimo narį K. Mažeiką į tribūną. Ruošiasi V. Vingrienė.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Kolegos, kad ir kaip būtų, bet šis projektas jau tam tikrą rezultatą davė. Kol mes ginčijomės čia, kol laukėme STT, kol laukėme Vyriausybės išvadų, kol girdėjome įvairių pranešimų, per tą laiką gavome pranešimą, kad statytojai Vilniaus jėgainėje planuoja papildomai investuoti į filtrus, į išmetamo oro kokybės gerinimą. Tai turbūt signalas, kad iki šiol buvo padaryta ne viskas. Tikriausiai ir viešojoje erdvėje atsirado dar daugiau abejonių. Leiskite paklausti, kas tada vyksta Kaune? Kas yra Klaipėdoje šiandien? Kodėl tie kokybės gerinimo įrankiai nenaudojami visur vienodi?

Iš tiesų todėl ir kyla klausimų ir tos abejonės dėl poveikio visuomenės sveikatai ar dėl aplinkosauginių kriterijų tik sustiprėja. Kalbama apie energetikos ir šilumos sektorių, apie pajamas, verslą ir investicijas, bet kodėl į žmogų pažiūrima tik tuomet, kai reikia eiti žmonių balsų gauti ir visų kitų dalykų? Tai kur tada žmogus? Jeigu jums nerūpi dešimčių tūkstančių žmonių išsakyta nuomonė, jiems lygiai taip pat kyla abejonių vien skaitant viešojoje erdvėje, galbūt tikrai, kolegos, susėskime ir pasitarkime apie tai. Kokios yra galimybės dėl papildomų filtrų, dėl papildomų įrenginių, kad žmonės toje aplinkoje gyventų saugiau? Kuris iš jūsų norėtų gyventi šalia tos gamyklos? Turbūt nė vienas – jūs gyvenate gana toli. Tad nebūkite abejingi kitų žmonių problemoms.

Ir, be abejo, buvo kalbama, kad pasaulyje yra daug panašių gamyklų miestų centruose, bet pasaulis eina modernėjimo keliu. Kalbant apie plazmos gamyklą, plazmos įrenginius, kur lygiai taip pat apdorojamos atliekos, pavojingos atliekos, ir tik vienas nedidelis skirtumas, na, investicijos yra labai panašios, bet poveikis aplinkai yra daug didesnis. Kodėl? Nes šiuose deginimo įrenginiuose, kuriuos mes statome, temperatūra yra apie +1000 laipsnių, ir yra tikimybė, kad dioksinais, furanais ir kitos pavojingos medžiagos bus išmetamos į aplinką, ir bus tam tikras poveikis žmonių sveikatai. Kalbant apie plazmos įrenginius, ten temperatūra yra kelis kartus didesnė, tai yra +3000–4000 laipsnių, dėl to poveikis aplinkai ir žmonių sveikatai yra kur kas mažesnis.

Todėl ir yra siūloma suteikti įrankį Vyriausybei, kad ji galėtų padėti kalbėti visuomenės balsu, kad atsiradus naujoms technologijoms, kurios padėtų apsaugoti aplinką ir žmonių sveikatą, būtų tuoj pat įtrauktos į projekto eigą, ir taip maksimaliai apsaugotume visuomenę, kuri šiandien tikrai išreiškia nepasitikėjimą šiais projektais.

Iš tiesų, kolegos, siūlau palaikyti, o dėl atstumo, kuris šiandien kelia abejonių, mes jau esame parengę įstatymo pataisą ir tikrai kartais yra logikos, kad jis būtų arčiau miesto atsižvelgiant į aplinkosauginius, geografinius, meteorologinius kriterijus, ir pagal tai turėtume nustatyti tas vietas. Išties niekas nekalba apie šių projektų stabdymą, kalbame apie jų poveikį žmonių sveikatai ir apie to poveikio maksimalų sumažinimą. Kolegos, kviečiu palaikyti šį projektą.

PIRMININKAS. Kalbės Seimo narė V. Vingrienė. Ruošiasi P. Gražulis.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Gerbiami kolegos, privalome aiškiai suprasti, jog praėjusios Vyriausybės sprendimas investuoti į perteklinius atliekų deginimo pajėgumus buvo neapgalvotas žingsnis atgal. Tokiam požiūriui pritarė ir Europos Komisija, ne kartą išreiškusi nuomonę ir susirūpinimą dėl atliekų tvarkymo problematikos Lietuvoje ir viešojo sektoriaus investicijų į perteklinį deginimo pajėgumą. Šiandien Klaipėdoje veikia jėgainė „Fortum Heat Lietuva“, Kaune, Vilniuje projektuojami jos analogai. Sudarę galimybes deginti 615 tūkst. tonų atliekų per metus, kai prognozuojamas metinis atliekų degintinų atliekų kiekis Lietuvoje net optimistiškiausiu atveju siektų vos 400 tūkst. tonų per metus, rizikuojame iššvaistyti daugiau nei 500 mln. eurų. Pusė milijardo, kolegos, tikrai nesimėto. Nors šiandienų diskusijų žiedinės ekonomikos klausimais kontekste net atliekų perdirbimas vis dažniau minimas kaip atgyvenęs jų tvarkymo būdas, Lietuva vis dar eina pačiu primityviausiu, taigi, žinoma, lengviausiu keliu – sudeginti potencialią žaliavą, įprastai dangstydamasi argumentu apie pigesnes šildymo paslaugas didmiesčių gyventojams.

Deginimo šalininkai linkę nutylėti tai, kad trijų Lietuvos didmiesčių – Kauno, Klaipėdos, Vilniaus – gyventojai už šią tariamą nuolaidą ir patys susimokės – pabrangs atliekų tvarkymas, sąskaitos. Negana to, tai apmokės ir kitų Lietuvos miestų gyventojai, pabrėžiu, patys negaudami jokios šildymo kaštų naudos. Juk Europos Komisija, siekdama atliekų deginimą padaryti mažiau populiariu, reikalauja jį apmokestinti vartų mokesčiu, kuris neišvengiamai kris ant visų Lietuvos gyventojų pečių. Nekalbu apie pavojingomis medžiagomis užterštą gyvenamąją aplinką, neatsižvelgiant į tūkstančius gyventojų protesto parašų. Naudą tokiomis aplinkybėmis patirs tik atliekų deginimu besišavintys verslai – trys kogeneracinės jėgainės ne tik gaus nieko nekainuojančią žaliavą, bet taip pat ir solidų užmokestį už deginamas atliekas.

Atkreipiu jūsų dėmesį į tai, kad jau dabar atliekų deginimo kogeneracinės jėgainės operatoriai šį 28–35 eurų už toną deginamų atliekų mokestį skaičiuoja į savo biudžetus kaip papildomą pajamų dalį. Jis nėra mokesčio, už aplinkos teršimą keliaujančio į valstybės biudžetą, dalimi, kas taptų subsidijomis už aplinkai draugiškų atliekų būdų... paramą.

Atkreipiu dėmesį į tai, kad atliekų neišvengiamai pritrūkus Lietuvoje jos būtų importuojamos iš kitų šalių, kurios, neturėdamos atliekų tvarkymo infrastruktūros, siekdamos atsikratyti savo atliekomis ir išvengti gerokai didesnių deginimo išlaidų ar mokesčio už aplinkos teršimą, primokėtų trigubai dosniau nei Lietuvos MBA.

Klausimas, į kurį turėtume atsakyti, yra paprastas: ar norime tapti Jungtinės Karalystės, Danijos ir kitų šalių atliekų sąvartynu rizikuodami vilniečių, kauniečių, klaipėdiečių sveikata? Šis projektas, nustatantis atstumus, yra pirmas žingsnis, skirtas ne tik gyventojų teisei neturėti pašonėje taršos šaltinio, bet ir ateities projektams, tačiau daug racionalesnis kelias žengti kitą žingsnį – problemos sprendimo ir atliekų deginimo ribojimo, pažangiu tvarkymo keliu pritariant dviem mano registruotoms pataisoms: riboti degintinų atliekų kiekį ir uždrausti importą dėl deginimo.

Gerbiamieji, turime sutarti dėl aiškos raudonos linijos: griežtai apriboti deginti skirtų atliekų kiekius, uždrausti deginti skirtas atliekas įvežti iš kitų šalių ir taip atverti kelius sveiko proto alternatyvai – pažangiam vietinių atliekų tvarkymui. Juk iš tų pačių degintinų atliekų, jas tinkamai atskyrus, išrūšius, sertifikavus, galima gauti kokybišką biokurą. Tą mechaninio biologinio apdorojimo įmonės pasirošusios gaminti jau šiandien. Taip pat galima gaminti ir kitus produktus. Aš nekalbu apie per pirminį rūšiavimą gyventojų išrūšiuotą žaliavą, kurią galime panaudoti kaip žaliavą kitiems produktams gaminti. Net ir tos pačios degintinos atliekos gali būti panaudotos energijai gauti, tai yra pramonėje, baldams gaminti, cementui gaminti, ką palaikytų Europos Komisija labiau, neužteršiant aplinkos.

Taigi, užkirtę kelią minėtam klastingam ateities scenarijui įgyvendinti, kartu ne tik sustabdysime aplinkos taršą, keliančią pavojų gyventojų sveikatai, bei neapgalvotas viešojo ir privataus sektoriaus investicijas į perteklinius atliekų deginimo pajėgumus, bet ir atversime kelius aplinkai draugiškoms, sveiko proto pažangioms alternatyvoms, naujų, dažniau smulkių verslų ir naujų darbo vietų plėtrai.

O kalbant apie šimtus tūkstančių praradimų, vertėtų atkreipti dėmesį, tai yra atskirti ūkio subjektų lūkesčius nuo valstybės naudos, nes valstybė praradimų neturės, nes tos pačios paramos

lėšos žymiai mieliau Europos Komisijos būtų skirtos aplinkai draugiškiems atliekų tvarkymo būdams finansuoti. Tai yra atskirų institucijų (šiuo metu Aplinkos ministerijos) požiūrio, sveiko proto, noro ir įdėto darbo klausimas. Taigi kviečiu nepalaikyti Prezidentės veto.

PIRMININKAS. Ir kalbės Seimo narys P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiamas Pirmininke, gerbiami Seimo nariai, man atrodo, kas turi gerą valią ir neturi kažkokių užkulisinių tikslų, o tikrai rūpinasi valstybe, jos interesais, tai labai akivaizdu – ir Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkas, ir dabar Virginija išdėstė labai aiškius argumentus.

Gerbiamieji, ženkime technologiškai modernų žingsnį, o nebūkime Europos Sąjungos šalių paskutiniai kaip ir dažnai kitais klausimais. Deginkime tik tas atliekas, kurių negalima nesudeginti. Štai yra pavyzdys „Fortumas“. Aš manau, kadangi esu Klaipėdos rajone rinktas... Klaipėdos miesto savivaldybė turi 90 % atliekų tvarkymo akcijų, faktiškai nėra tokio dalyko kaip, pavyzdžiui, Estijoje, jeigu atveža tau atliekas, įmonė sumoka kaip už kurą, jinai degina, gamina kurą ir gauna pajamų. Lietuvoje tie, kurie atveža atliekas „Fortumui“, sumoka „Fortumui“. Viskas aukštyj kojomis pastatyta, bet kažkam tai yra labai naudinga. Kažkas gauna dideles pajamas, o, matyt, tie, kurie priėmė tokius teisės aktus, – nemažus ir *atkačius*.

Aš noriu kreiptis, man labai keista, kodėl čia konservatoriai taip gina šitą... protestuoja dėl šio įstatymo. Be abejonės, Prezidentė vetavo jų siūlymus dėl šio įstatymo. Kažkas čia yra nešvaraus. Prisiminkime, vien tik kai buvo priimtas Pensijų fondų įstatymas. Pasirodo, čia taip pat kyšo konservatorių ausys. G. Landsbergio žmona iš privačių fondų gavo 11 mln. eurų investicijų. Tada suranda advokatę, kuri dirba privačiuose fonduose, o jos sesuo, Konstitucinio Teismo teisėja, rengia išvadas Konstituciniam Teismui, tai yra skandalas, gresia apkalta Konstitucinio Teismo teisėjai ir, be abejonės, Konservatorių partijai. 11 mln. eurų!

Aš dabar galvoju, kadangi jie gina šitą projektą, kuris žalos Lietuvos žmonių sveikatą, kiek jie yra gavę? Kažin ar taip greitai išaiškės, bet šiaip sau tikrai nebūna. Matyt, čia kur nors yra *pakavoti* gana dideli pinigai, kurie greičiausiai nukris ar pačiai Konservatorių partijai, ar jos kai kuriems asmenims. Tai man tikrai kelia įtarimą ir aš labai norėčiau, kadangi yra sudaryta komisija ir bus bandoma papildyti klausimo tyrimą taip pat dėl tų 11 mln. eurų investicijos, reikėtų, kad šita sudaryta komisija patyrinėtų, gautų informaciją, ar konservatoriai ir čia negavo milijoninių sumų, kad jie gina šitas deginimo įmones, kurios atneš didelę žalą žmonių sveikatai.

Aš manau, kai bus siūlomas šitas klausimas, tikrai prašysiu ir siūlysiu raštu, kad būtų įtraukta, nes, dar pakartosiu, iš nieko nieko nebūna. Konservatoriai negina šiaip sau žmonių. Matyt, čia kyšo didžiulė nauda pačiai Konservatorių partijai. Todėl aš irgi pasisakau prieš Prezidentės veto ir balsuokime už šitą įstatymą, koks yra priimtas. (*Šurmuly salėje*)

PIRMININKAS. Ačiū. 167 straipsnis „Gražinto įstatymo priėmimas“. „Gražinto įstatymo priėmimo metu pirmiausia balsuojama, ar priimti visą įstatymą be pakeitimų. 2 dalis. Pakartotinai Seimo svarstytas įstatymas laikomas priimtu, jeigu už įstatymą balsavo daugiau kaip pusė, o už konstitucinį įstatymą – ne mažiau kaip trys penktadaliai visų Seimo narių. 3 dalis. Jeigu įstatymas be pakeitimų nepriimtas, balsuojama, ar priimti įstatymą su visomis Respublikos Prezidento teikiomomis pastabomis ir papildymais.“

Motyvai. Tie, kurie už, pasisako už tai, kad įstatymas būtų priimtas be pataisų. Tie, kurie prieš, pasisako už Prezidentės veto. (*Šurmuly salėje*) Dar kartą kartoju: tie, kurie pasisakote už, pasisakote už tai, kad būtų įstatymas priimtas be pataisų; tie Seimo nariai, kurie mano kitaip ir pritaria Prezidentės veto, kalba prieš.

Seimo narys A. Skardžius – motyvai už.

A. SKARDŽIUS (LSDDF). Ačiū, gerbiamasis Seimo Pirmininke. Dešimtys tūkstančių piliečių nenori, kad šios jėgainės atsirastų šalia Vilniaus ir Kaune. Klausimas, kodėl jie šiandien protestuoja, ar tinkamai buvo atliktas poveikis aplinkai, poveikis visuomenės sveikatai? Aš pritariu gerbiamam P. Gražuliui, kad reikėtų vis dėlto išsiaiškinti, kokios buvo procedūros, kokie terminai ir kodėl šiandien dešimtys tūkstančių piliečių protestuoja prieš tai. Aš, kaip vilnietis, taip pat nenoriu, kad atliekos būtų deginamos Vilniuje. Mane labai nustebino vakar Nacionalinis oro taršos mažinimo planas, kuris įgyvendina 2016 metų Europos direktyvą 2284, būtent Aplinkos ministe-

rijos pareigūnai, nes nė žodžio tame plane nėra apie atliekų deginimo taršą. Taip išeitų pajuokaujant, tarsi atliekų deginimo gamyklos gerintų oro sąlygas. Tai vėlgi kyla daug klausimų, kodėl bijoma kaip velnias kryžiaus kalbėti apie dioksinius ir visas kitas išmetamas atliekas.

Mano įsitikinimu, šios jėgainės turi būti ne pelno siekiančios, o ne tai, kad šiandien yra didelis vartų mokestis ir kad sudeginama tai, kas deginama, kas dega. Kaip žinote, nuo Naujųjų metų tas mokestis dar kils 20 eurų, taip yra suplanuota, todėl, gerbiamieji, manau, Vyriausybė priims tinkamus sprendimus, nes šis įstatymas įpareigoja ją taip pasielgti. Siūlau palikti įstatymą tokį, kokį priėmėme. Ačiū.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – Seimo narys M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega A. Skardžius čia minėjo, kad dešimtys tūkstančių žmonių neva protestuoja prieš šiuos projektus. Bet aš norėčiau atkreipti dėmesį, kad dėl tokio protesto ir valdančiosios daugumos sprendimo atmesti Prezidentės veto turės susimokėti didesnėmis šildymo kainomis, atliekų išvežimo kainomis maždaug 1 mln. gyventojų ir daugiau kaip 2 mln. gyventojų turės padengti valstybės valdomų įmonių patirtus nuostolius dėl šių projektų stabdymo.

Dabar šiek tiek konteksto. Prieš ne vienus metus, kaip čia labai gerai pabrėžė gerbiamas buvęs premjeras A. Butkevičius, buvo labai rimtas kontekstas, kodėl atsirado šie projektai. Tai buvo augančios atliekų surinkimo kainos, augančios šildymo kainos. Vėl buvo pasitelkti visi valstybiniai resursai: ministerijos, valstybinės įmonės, geriausi specialistai, Europos Sąjungos lėšos, kad šie du projektai būtų įgyvendinti, kad mažėtų šildymo kainos, mažėtų arba neaugtų atliekų surinkimo kainos, kad neaugtų elektros kainos. Prisiminkime, tai yra kogeneracinės. Todėl buvo du labai svarbūs, stambūs valstybiniai projektai – biokuro ir atliekų deginimo gamyklos, jėgainės, kurios atitiko visus saugumo standartus. Tai būtų kogeneracinės.

Jeigu dabar bus sustabdyti šie projektai, tai atsitiks keli dalykai. Toliau augs šildymo kainos, toliau augs atliekų surinkimo kainos, nes jos buvo integruotos į visus tuos projektus, toliau augs elektros kainos. Valstybė tuo tarpu patirs šimtamilijoninius eurų nuostolius, už kuriuos turėsime susimokėti mes visi, ne tik vilniečiai ir kauniečiai, bet ir regionuose gyvenantys Lietuvos piliečiai, kuriems, gerbiamieji valstiečiai, jūs čia ir atstovaujate. Galų gale yra pažeisti teisėkūros principai, tai yra Konstitucinio Teismo labai aiškiai pasakyta, kad įstatymas atgaline data galioti negali ir taip pat Vyriausybė negali priimti esminių sprendimų dėl ūkio subjektų, tie dalykai turi būti nustatyti įstatymu. Šiame įstatyme sakoma, kad Vyriausybė galės priimti.

Jeigu vis dėlto bus priimtas šis įstatymas, bus atštas Prezidento veto, mes artimiausiu metu, aš tikiuosi jau ateinančią savaitę, kreipsimės į Konstitucinį Teismą, kad būtų išaiškinta, ar šis įstatymas neprieštarauja Konstitucijai.

PIRMININKAS. Motyvai už – Seimo narys A. Strelčiūnas.

A. STRELČIŪNAS (*TS-LKDF*). Gerbiame Seimo nariai, siūlau šį įstatymą priimti dėl kelių priežasčių. Dar 2011 metais, kai buvo vertinama poveikio aplinkai procedūra, gyventojai kalbėjo apie keletą tokių esminių dalykų, kad turėtų būti deginama aukštesnėje temperatūroje, turėtų būti aukštesnis kamino aukštis ir numatyta vieta. Į tai nebuvo atsižvelgta, todėl per 12 tūkst. gyventojų pasirašė, kad ši gamykla neturėtų būti statoma Vilniuje. Tai prieštarauja ir Orhuso konvencijai, pagal kurią mes turime atsižvelgti į žmonių nuomonę. Tai aš siūlau šį įstatymą priimti.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – Seimo narys S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiame kolegos, daug kalbėjau apie faktus, šį kartą – apie politinę atsakomybę. Jeigu mes atmesime šį Prezidentės veto, aš labai labai norėčiau išgirsti gerbiamo V. Bako tęstinį pratešimą savo minties. Jis prieš mėnesį išvadino šį projektą korupciniu, nors ne kas kitas, bet buvusi Vyriausybė ir būtent jūsų koalicijos partneriai, ir gerbiamas A. Butkevičius, ir jo kabinetas, pradėjo šiuos projektus. Šis projektas yra vadinamas kaip sveikatą žalojantis projektas, tai reiškia, tiek V. P. Andriukaitis, tiek gerbiama R. Šalaševičiūtė, tiek amžinąjį atilsį J. Požela, buvęs sveikatos apsaugos ministras, nekontroliavo šito projekto. Tai meta dėmę ant viso buvusios Vyriausybės kabineto, kuris iš esmės sėdi šiandieninių koalicijos partnerių vietose. Gerbiamas A. Skardžius, taip stipriai pliekdamas šį projektą, taip pat buvo valdantysis praeitą kadenciją. Tai aš labai noriu bent socialdemokratams paapeliuoti dėl politinės atminties, kad šis projektas ir šie

du projektai pradėti būtent jų kadencijoje, tuomet, kai konservatoriai, liberalai buvo opozicijoje. Gerbiamas Petrai Gražuli, kartosite ir kartosite apie konservatorius, bet konservatoriai nei pasisakė, nei inicijavo šitų projektų. Tai man atrodo, jeigu yra politinė atsakomybė tiek dėl korupcijos, tiek dėl žalos sveikatai, tiek dėl Poveikio aplinkai vertinimo įstatymo, kurį keitė ministras K. Trečiokas per visą kadenciją ir išeidamas jį pakeitė, visa atsakomybė yra būtent Socialdemokratų partijos ir gerbiamo A. Butkevičiaus. Atleiskite, gerbiamas Algirdai, kad aš jus supriešinu, bet aš tik noriu parodyti didįjį paradoksą jūsų koalicijos partnerių, kurie imasi jūsų darbų griovimo šioje kadencijoje. Aš tik noriu pasakyti, gerbiamieji, jūs susitarkite iš tikrųjų tarpusavyje. Yra be galo neatsakinga...

PIRMININKAS. Laikas!

S. GENTVILAS (LSF). ...baigti projektus, kurie įpusėjus kadenciją yra tiesiog stabdomi.

PIRMININKAS. Motyvai už – Seimo narė V. Vingrienė.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, apeliuodama dabar į prieš tai kalbėjusio kolegos nuomonę apie politinę atsakomybę, pirmiausia noriu pabrėžti tai, kad padarytas klaidas pirmiausia turime taisyti ir eiti pažangesniu keliu, o ne ieškoti kaltų ir sakyti, kad taisyti klaidas jau yra per vėlu. Taisyti nėra per vėlu. Juo labiau kad šiandien mes turime pačios Europos Komisijos kritiką, ji pasisako, kad atliekų deginimas yra ne pagrindinis tikslas, o tik vienas iš sprendimo būdų. Tai ir eikime tuo keliu. Šiandien statomos kogeneracinės jėgainės su savo pajėgumais iš tiesų užkirs kelią pažangesniams atliekų tvarkymo būdams. Mes tikrai negalėsime skatinti nei žmonių ekologinio sąmoningumo rūšiuoti, nei perdirbimo, nei tikrai galbūt aukštesnių žiedinės ekonomikos pakopų. Žiūrėkime į priekį, mąstykime pažangiai, atverkime kelius pažangioms alternatyvoms, o neikime pačiu lengviausiu keliu, kas šiandien yra daroma arba norima padaryti su šiais projektais, kaip tik ieškokime būdų, kaip taisyti šias klaidas, ir atverkime kelius tiek smulkaus verslo plėtrai, tiek naujoms darbo vietoms, tiekėjimui žiedinės ekonomikos keliu užtikrinami ir švarią aplinką, ir taip pat gyventojų norą gyventi netaršioje aplinkoje. Taigi kviečiu palaikyti šį projektą.

PIRMININKAS. V. Juozapaitis dėl vedimo tvarkos.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Gerbiamas Pirmininke, kadangi čia nuskambėjo labai daug rimtų kaltinimų mūsų frakcijai, mes nusprendėme išsiaiškinti vis dėlto, kur yra pakastas tas šuo ir prašome...

PIRMININKAS. Dėl vedimo tvarkos kalbate?

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). ...ir prašome pertraukos iki kito posėdžio frakcijos vardu. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. 166 straipsnio „Gražinto įstatymo svarstymas“ 2 dalis: „Po svarstymo tame pačiame Seime posėdyje rengiamas pakartotinai Seimo apsvaistytų įstatymo priėmimas.“ Taškas. Motyvai prieš – Seimo narys E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Pirmiausia norėčiau gerbiamus kolegas perspėti, kad kai kurie, kurių nuomotose žemėse sukasi vėjo jėgainės, apskritai negalėtų čia kalbėti, nes, savaime suprantama, jėgainės, kurias ruošiamasi dabar statyti, gamins ir elektros energiją. Tokiu būdu jūs netiesiogiai dalyvaujate mažindami konkurenciją elektros rinkoje.

O šiaip tai norėčiau atkreipti dėmesį, kad mes vėl įsiveliame į tą patį procesą – žmonių klaidinimo procesą. Čia ir gerbiamas K. Mažeika užsiminė, ir kolega M. Majauskas sakė, kad ne viskas taip paprasta. Aišku, jums svarbūs politiniai dividendai, bet žmonėms svarbūs tam tikri rezultatai.

Kaip politikai, turbūt skaitėte departamento išvadas, bet žmonės turbūt nežino, todėl norėčiau perskaityti, ką sako Teisės departamentas, turime įsiklausyti: „Pažymėtina, kad teisinio reguliavimo srityje galioja taisyklė, kad teisės aktas neturi atgalinio veikimo galios. Taigi teisės aktai paprastai netaikomi tiems įvykusiems teisiniams faktams ir teisiniams padariniams, kurie atsirado iki naujai priimto teisės akto įsigaliojimo“. Tai ne kartą savo nutarimuose yra pabrėžęs Konstitucinis Teismas.

Tas pigus jūsų populizmas ir žmonių klaidinimas atsilies tuo, kad mažinsite pasitikėjimą mūsų institucija – Seimu. Manysčiau, baikite žaisti jausmais ir užsiimkite darbu. Aišku, gal perspektyvoje jūs užkertate kelius statyti atliekų deginimo jėgaines, bet tik perspektyvoje. Tai jūs tą

ir pasakykite, ir neklaidinkite šiuo metu žmonių, kurie čia rašo raštus, laiškus ir tikisi kokių nors teigiamų sprendimų.

PIRMININKAS. Motyvai už – Seimo narys K. Mažeika.

K. MAŽEIKĄ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas kolega. Na, kolega, iš karto pasakau: jūs pasitarkite su priešais jus sėdinčiu kolega Algiu ir jis jums pasakys tuos argumentus, nes tai yra jo pataisos. Jei-
gu jūs savo frakcijos kolegų pataisomis netikite ir juo netikite, tai trūksta žodžių, ką ir pasakyti.

Iš principo norėjau pasakyti ne tai. Vakar Europos Parlamentas atsiuntė visiems aiškią žinią, kad uždraudžia plastiko naudojimą, vienkartinį indų ir visų kitų plastikų, kurie šiandien yra buityje faktiškai kasdienybė. Tai dar vienas signalas, kad didelės energetinės vertės produktų mes ateityje turėsime labai mažai. Jeigu mes, nematydami konkrečių, aiškių signalų, nereaguodami į juos, eisime tuo akluoju, bukuoju keliu, tai turėsime tą patį MBA pavyzdį, kai buvo pristatyta rūšiavimo gamyklų ir šiandien jos dirba puse pajėgumų, nes nėra tiek atliekų, kiek buvo apskaičiuota kažkada. Tai vienas aspektas.

Kitas momentas, ką norėjau pasakyti. Man labai įdomu, kaip balsuos kolegų konservatoriai. Iš tiesų matau ir užsirašiusių prieš, ir buvęs Kauno meras užsirašė prieš. Man įdomu, kaip jis grįš į savo gimtą miestą, į buvusį savo vadovaujamą miestą? Taip pat kiti kolegų iš Kauno, kurie rinkti vienmandatėse apygardose, ten atstovauja ir gina žmonių interesus. Tai dar vienas įdomus dalykus. Taip pat, aišku, įdomu, kaip balsuos Aplinkos apsaugos komiteto nariai, kurie balsavimo metu aiškiai pasakė, kad frakcijos nuomonė yra vienokia, bet jie negali balsuoti, todėl nedalyvaus balsavime. Išties tų klausimų kyla labai daug. Siūlau, kolegų, žiūrėti į priekį ir į tai, ką mums aiškina ne tik ekspertai, bet ir Europos Parlamentas. Kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – Seimo narys A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (LSDPF). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Pirmiausia norėčiau S. Gentvilui atsakyti į jo užduotą klausimą. Galiu pasakyti, kad praeitoje kadencijoje elgėmės labai sąžiningai ir padoriai. Pirmiausia turėjome įveikti, ypač Vilniuje, tas suinteresuotas grupes, su kuriomis tikrai reikėjo labai rimtai pakovoti ir priimti rimtus sprendimus, anuliuoti tokį akiplėšišką naudos siekimą iš vartotojų, tiekiant šilumą ir elektrą. Kada ponas V. Bakas pasakė, kad yra korupcinis, aš kreipiausi į VSD ir man pažadėjo, kad artimiausiu metu bus pristatyta išsami medžiaga, netgi skambino telefonu, kad dar reikia palaukti, nes tai nėra paprasta ir lengva, bus surinkta visa medžiaga ir pateikta man, tik nežinau, ar ją bus galima skelbti viešai, ar ji bus slapta, tai laikas parodys.

Dabar dėl kai kurių Seimo narių pasisakymų. Žinote, kai aš vakar išgirdau tam tikras kalbas skleidžiant melą, gal taip pasakyčiau, teko kalbėtis ir su Europos Komisijos kai kuriais komisarais, ir atsakymas buvo vienas: jūsų Seimo nariai kalba nesąmones dėl moderniausių kogeneracinių elektrinių statybų tiek Lietuvoje, tiek kitose Europos šalyse. Jos yra pačios moderniausios. Ir dabar atsiuntė žinutę, kad moderniausi filtrai jau yra suprojektuoti Vilniaus ir Kauno kogeneracinėse elektrinėse.

Klausimas. Jeigu jūs norite toliau teršti aplinką ir nuodyti visuomenę Vilniaus ir Kauno miestuose, palikite senas termofikacines elektrines ir stabdykite naujų termofikacinių elektrinių statybą. Kam jūs atstovaujate – žmonėms tuose miestuose ar suinteresuotoms grupėms? Ačiū.

PIRMININKAS. Dėl vedimo tvarkos? A. Kupčinskas.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas Pirmininke, iš tikrųjų Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkas paminėjo ir mane šiame kontekste, tad noriu pasakyti, kad dažniausiai į Kauną grįžtu traukiniu, nes klausėte, kaip grįžtu. Ir šį kartą grįšiu traukiniu.

Dabar apie kogeneracines elektrines ir Kauno atvejį. Aš matau, kaip keli Seimo nariai dėl vaikų teisių pirmi puola ginti jų teises ir stabdyti visokius valstybės institucijų veiksmus, bet nematau nė vieno Seimo nario, kuris stabdytų dabar vykstančias statybas, ar tai būtų Vilniuje, ar tai būtų Kaune, neišskiriant ir Aplinkos apsaugos komiteto pirmininko. Matau, paprasčiausiai žaidžiama žmonių emocijomis, ir realiai šitas įstatymo priėmimas...

PIRMININKAS. Ačiū. Tai buvo dėl vedimo tvarkos.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). ...tikrai nieko nepakeis. Tikrai nesinorėtų, kad būtų žaidžiama žmonių emocijomis ir suteikiama nepagrįstų vilčių, ką darote jūs.

PIRMININKAS. Ačiū. Balsuojame už, kad priimtume visą įstatymą be pakeitimų.

Šio įstatymo priėmimas (be pakeitimų)

Balsavo 113 Seimo narių: už – 71, prieš – 36, susilaikė 6 Seimo nariai. Įstatymas (projektas Nr. XIIP-4758) priimtas. (*Gongas*)

J. Razma – replika po balsavimo.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Ką gi, komentuojant šitą balsavimą turbūt galima pasakyti, kad premjero balsas buvo lemiamas. Jeigu jo nebūtų buvę, būtų tik 70. Sveikinu premjerą, apsaugojusį savo namą nuo kažkokios įsivaizduojamos taršos. Bet turbūt nė vienas premjeras nesielgė taip neatsakingai, kad jo Vyriausybė paprašytų šimtamilijoninės europinės projektų paramos, juos pradėtų jau vystyti ir staiga balsuotų už įstatymą, stabdantį tuos projektus. Tai tikrai yra nesuprantami dalykai.

PIRMININKAS. K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Aš kreipiuosi į valdančiuosius. Aš nežinau, kas turės apmokėti tuos nuostolius? Aš dabar matau teismų maratoną, valstybė pralaimės įmonėms ir tikrai yra investuota pinigų, ir Prezidentė čia vetavo ne šiaip sau iš oro.

PIRMININKAS. P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Manau, labai nusiminę konservatoriai. Matyt, pažadėtų sumų negaus arba, jeigu gavo, reikės gražinti. Aš kitaip nevertinu šito projekto, nes labai atkakliai gynė šito įstatymo projektą.

Kita vertus, jeigu ir buvo padaryta klaida, ją reikia ištaisyti. Klysti žmogiška, nuodėmėje pasilikti velniška. Tai turėtų žinoti konservatoriai. Manau, kad šitas projektas tikrai buvo žalingas, ydingas, jį siūlė Prezidentė, ir vis dėlto mes eisime technologiškai pagrįstu moderniu keliu.

PIRMININKAS. L. Balsys.

L. BALSYS (*LSDPF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, aš irgi noriu pasveikinti ir pasidžiaugti, kad galų gale šitas Seimas... Aš valdančiajai daugumai dažniausiai nepritariu, bet šiuo atveju palaikiau ir balsavau už, nes pirmą kartą parodė, kad į žmonių nuomonę, į žmonių valią galima ir būtina atsižvelgti. Tai Seimas šiandien parodė, kad gerbia maždaug 25 tūkst. gyventojų valią – jie jau dešimt metų kovoja, kad tokios deginimo jėgainės nebūtų statomos.

Dabar dėl to, kas čia įvyko. Nieko baisaus neįvyko. Jokie teismų maratoni, aš manau, negresia, nes patys projektai nėra stabdomi. Didžiąją dalį projektų sudaro biomasės deginimas, ne atliekų. Tuo labiau bus gera proga stabtelėti ir pamąstyti, kokios ten būtų buvusios degintos atliekos, ir buvęs premjeras A. Butkevičius galėtų neskleisti dezinformacijos, kad atliekų deginimas atpiginą šilumą. (*Balsai salėje*) Ne. Pasižiūrėkime aukcioną Klaipėdoje spalio mėnesį, kai „Fortumas“ pralaimėjo visus konkursus pasiūlęs ne pigiausią šilumą, degindamas atliekas, o brangiausią, ir spalio mėnesį „Fortumas“ šilumos netieks, tieks biokuro jėgainės. Tai pats geriausias pavyzdys, kas būna, kai verslo godulys nulemia sprendimus. Taigi manau, kad bus gera proga stabtelėti, pamąstyti, tokių nerūšiuotų atliekų nedeginti, o ką ten galima deginti, Vyriausybė tikrai išanalizuos ir pasakys.

PIRMININKAS. M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, iš tiesų tenka konstatuoti, kad Konstitucijos dienos proga mes dar kartą sulaužėme Konstituciją, ir tikrai nedelsiant reikia kreiptis į Konstitucinį Teismą aiškiai parodant, jog šitas sprendimas prieštarauja Konstitucijai. Labai kviečiu visus kolegas, kurie pritaria tam, susitelkti ir parašyti šį kreipimąsi kartu. Labai noriu padėkoti premjerui A. Butkevičiui už tikrai solidžius, aiškius, argumentuotus pasiūlymus ir poziciją šiuo klausimu ir jungtis taip pat prie kreipimosi į Konstitucinį Teismą. Ačiū.

PIRMININKAS. A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (*LSDDF*). Gerbiamasis Balse, jūs tikriausiai žinote, kad dėl kitų priežasčių dabar šilumos ir elektros energijos kainos auga. Aš manau, Seimas kaip tik turėtų šiuos klausimus svarstyti, kaip suvaldyti šitą riziką. Bet jums noriu pasakyti, kad Lazdynų ir Karoliniškių gyventojai ir toliau, taip paprastai liaudiškai pasakius, bus nuodijami iš esančių termofikacinių elektrinių leidžiamais dūmais.

Kitas dalykas, kalbant atsakingai, mes šiuo sprendimu šiek tiek pažeminom Lietuvos reputaciją dėl skolinimosi, bus atkreiptas dėmesys dėl skolinimosi reitingų. Kitas dalykas, taip pat labai jautriai sureaguos EBPO, kur Lietuva neseniai įstojo, dėl geros valdysenos priimant politikams sprendimus. Ačiū.

PIRMININKAS. V. Juozapaitis.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, aš noriu šiek tiek sugrįžti prie čia buvusių komentatorių, kurie vis mini konservatorių vardą progai pasitaikius ir be progos, pusryčiams, vakarienei, pietums. Aš noriu priminti vieną studentišką istoriją, kai vienas studentas, besimokydamas zoologijos, mokėjo tik pamoką apie blusą, bet jis gavo bilietą, kuriame buvo klausimas apie kupranugarį. Jisai sako, taip, kupranugaris yra toks didelis daiktas, kuris turi dvi kupras, bet tarp tų kuprų gyvena blusa, ir toliau aiškino apie blusą. Tai čia tam žmogui, kuris sakė, kad Klaipėdos rajone buvo rinktas, nors jis turbūt užmiršo, kur buvo rinktas, nes Klaipėdos rajone, žinau, kiti buvo rinkti.

Noriu padėkoti ir pasveikinti premjerą A. Butkevičių. Iš tikrųjų labai ačiū jums ir aš manau, kad jums laikas prisijungti prie tikrai atsakingos frakcijos. Jums vieta tikrai pas mus yra paruošta. Ačiū, Algirdai. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Ir V. Vingrienė.

V. VINGRIENĖ (*LVŽSF*). Pirmiausia aš norėčiau padėkoti kolegoms už tą sveiko proto balsą ir pažangų sprendimą atveriant kelius tikrai pažangioms alternatyvoms. Tai yra pirmas žingsnis, o toliau mes turime dar dirbti, kad skatintume pažangius atliekų tvarkymo būdus.

Gerbiamajam K. Masiuliui į klausimą, kas mokės, noriu pasakyti, kad pirmiausia mes turime atskirti ūkio subjektų lūkesčius nuo visos valstybės. Ta pati Europos Komisija mieliau skirtų paramą pažangesniems atliekų tvarkymo būdams, pirminiam rūšiavimui, perdirbimui, o ne atliekoms deginti, nes atliekų deginimas, dar kartą pabrėžiu, yra tik sprendimo būdas, o ne pagrindinis tikslas. Padarydami pagrindiniu tikslu, mes tiesiog stabdome pažangą, mes trukdome perdirbti atliekas ir iš tiesų, be abejojimo, sumažinti atliekų tvarkymo kaštus. Taigi labai dėkoju už šitą pažangų sprendimą ir eikime toliau žiedinės ekonomikos keliu.

PIRMININKAS. Ir D. Kreivys baigia diskusiją.

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Mielieji, kalbėti apie pažangą, kuomet galimai yra laužoma Konstitucija, kalbėti apie pažangą, kuomet 20–30 % brangs vilniečiams ir kauniečiams šiluma, aš manau, neverta. Aš tikrai tikiuosi ir viliuosi, kad Konstitucinis Teismas priims deramus sprendimus.

11.45 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos atlikto parlamentinio tyrimo dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos valdymo, finansinės ir ūkinės veiklos išvados“ projektas Nr. XIII-2656(2) (svarstymas)

PIRMININKAS. Viskas. Darbotvarkės 1-4 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos atlikto parlamentinio tyrimo dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos valdymo, finansinės ir ūkinės veiklos išvados“ projektas Nr. XIII-2656. J. Jarutis.

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Frakcijos vardu dėl šio klausimo prašome pusės valandos pertraukos.

PIRMININKAS. R. Tamašunienė, prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LLRA-KŠSF*). Aš noriu informuoti Seimo narius, kad Etikos ir procedūrų komisija dėl to klausimo gavo kreipimąsi (į Etikos ir procedūrų komisiją), kad galimai komitetui pažeisdami Statutą apsvartė šį nutarimą.

PIRMININKAS. A. Armonaitė.

A. ARMONAITĖ (*LSF*). Gerbiami kolegos, mūsų Seimo statuto 109 straipsnio 3 dalis numato, kad jeigu svarstant klausimą buvo akivaizdžiai pažeistas šis Statutas, įvairūs subjektai, šiuo atveju frakcija, turi teisę reikalauti, kad klausimo svarstymas būtų atidėtas. Aš frakcijos vardu, Liberų sąjūdžio frakcijos vardu, prašau, kad kol Etikos ir procedūrų komisija apsvartys kreipimąsi, ar

nebuvo pažeistas Statutas svarstant klausimą, būtų padaryta pertrauka. Bijau, kad pusvalandžio čia gali nepakakti.

PIRMININKAS. Ar, Jurgi Razma, stovite prie mikrofono? E. Gentvilas. Prašom.

E. GENTVILAS (LSF). Sveiki. Kad nebūtų nesusipratimo. Ponas J. Jarutis paprašo pusvalandžio pertraukos gal dėl kokių nors techninių dalykų. Mes, kaip frakcija, prašome pagal kitą straipsnį, kitais pagrindais, spėdami, kad yra pažeista procedūra. Tai nėra alternatyva. Aš noriu pasakyti, tai nėra alternatyva, mūsų siūlymas yra prioritetinis, mano manymu, nes reikalauja svarstyti, ir, beje, kaip matote, Statute nurodyta pertrauka – ne pusvalandis, o ne ilgiau kaip savaitė. Taip sako Statutas.

PIRMININKAS. A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Tiesiog kad būtų aiškumas dėl Teisės ir teisėtvarkos komiteto priimtų sprendimų. Mes gavome visas papildomų komitetų išvadas, taip pat ir Žmogaus teisių komiteto. Jie savo pertrauką formino išvada, ne protokoliniu nutarimu, kaip galėjo daryti. Tą išvadą, kurią mums pateikė komitetas, mes apsvaistėme per nustatytus terminus. Terminai nėra praleisti. Aš sunkiai įsivaizduoju, kur gali būti akivaizdus Statuto pažeidimas, kai Statutas... nutarimus svarsto skubos tvarka, visos išvados yra apsvaistytos, laiku registruotos, 24 valandų tarpas išlaikytas.

PIRMININKAS. P. Urbšys.

P. URBŠYS (MSNG). Gerbiamieji Seimo nariai, man atrodo, mes pripažinkime, kad vienas Statutas buvo iki A. Širinskienės ir kitas Statutas yra po A. Širinskienės, nes ir pats teisės principas yra: iš neteisės teisė neatsiranda. Faktas yra tas, kad pagrindinis komitetas padarė pertrauką, jis nesvarstė. Dabar interpretavimas, ar vienaip, ar kitaip tai buvo įforminta, yra ne kas kita, o A. Širinskienės suvokimas, kas tai yra teisė. Priminsiu Seimo nariams, kiek mes kartų buvome užlipę ant jos teisinio išprusimo grėblio ir kiek mes susirinkome gumbų dėl konstitucinių ir procedūrinių pažeidimų. Man atrodo, nepasiduokime. O tai, kad ji pati sau prieštarauja: Seimo posėdžio metu ji kalbėjo, kiek yra svarbu sužinoti Konstitucinio Teismo nuomonę dėl priimto įstatymo, o dabar kalba, kad viskas, mes ignoruokime, kad yra kreipimasis, yra visiškas nihilizmas.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu vartoti teisinę terminologiją ir epitetus.

V. Čmilytė-Nielsen.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš, pritardama kolegai gerbiamam Povilui, tiesiog noriu atkreipti dėmesį į turinį mūsų papildomo komiteto sprendimo, kad mes priėmėme sprendimą daryti pertrauką, kol bus atsakymas iš Konstitucinio Teismo. Tikrai siūlyčiau ne kabinėtis prie formos, o žvelgti į turinį.

PIRMININKAS. R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (LLRA-KŠSF). Aš vis dėlto noriu taip pat kaip ir Pirmininkas pakviesti skaityti teisinį tekstą – Statutą, tai nėra literatūrinis kūrinys, kurį mes interpretuojame kaip norime. Ir vis dėlto ŽTK galėjo padaryti pertrauką, neparašyti išvados, o įforminti kaip protokolinį sprendimą, tai tuomet išvados nebūtų. Bet išvada buvo pateikta kaip išvada, tokia išvada buvo ir Audito komiteto, ir Teisės ir teisėtvarkos komitetas apsvaistė. Čia dabar mano asmeninė pozicija, bet noriu pasakyti, kad Etikos ir procedūrų komisija, ne pirmininkė R. Tamašunienė, gavusi kreipimąsi, be abejo, kaip ir visus kitus, svarstys. Tik komisija gali pateikti balsavusi ir pritarusi arba nepitarusi savo išvadą.

PIRMININKAS. Matau, kad visi jau kalbėjote, todėl siūlau svarstyti J. Jaručio pasiūlymą dėl pusės valandos pertraukos, o po to bus apsispręsta dėl tolesnio likimo. Kas už tai, kad būtų priartta J. Jaručio pasiūlymui dėl pusės valandos pertraukos, prašau balsuoti už, kiti – kitaip.

Balsavo 110 Seimo narių: už – 60, prieš – 42, susilaikė 8. Pusės valandos pertrauka. Per tą laiką ir nuspręsimė, ką toliau darome (*Balsai salėje*).

Darbotvarkės 1-5 klausimas... Jūs jau dukart kalbėjote. (*Balsai salėje*) Darbotvarkės 1-5 klausimas – projektas Nr. XIII-2584, Prezidento rinkimų... (*Triukšmas salėje*) Kodėl šaukiate? (*Triukšmas salėje*) Ponia Armonaitė, jūs jau kalbėjote du kartus. Jūs tęsite tą pačią diskusiją? Tęskite.

A. ARMONAITĖ (LSF). Aš tik norėjau ir dar kartą pasakyti, kad balsavimas dėl pusvalandžio pertraukos neeliminavo mūsų kreipimosi į Etikos ir procedūrų komisiją ir kad asmeninės nuomonės, kurios buvo išsakytos iš tos pusės, nereiškia, kad Etikos ir procedūrų komisija neturi nag-

rinėti, ar nebuvo pažeistas Statutas. Žmogaus teisių komitetas savo komiteto svarstymo posėdyje dėl šio klausimo padarė pertrauką. Tai prašau svarstyti Etikos ir procedūrų komisijoje mūsų kreipimąsi. Ir aš primenu, kad frakcijos vardu mes prašėme pertraukos dėl šio klausimo, kol klausimas nebus apsvarstytas Etikos ir procedūrų komisijos.

PIRMININKAS. Taip, jūs visiškai teisi, aš pasakiau, kad po pusės valandos ir svarstysime jūsų pasiūlymą frakcijos vardu. Ačiū.

11.52 val.

Prezidento rinkimų įstatymo Nr. I-28 8, 14, 15, 16, 26, 27, 31, 33, 35, 36, 38, 40, 46, 47, 49, 51, 52, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 68, 69, 72 ir 78 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII P-2584(3) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – Prezidento rinkimų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII P-2584(3). Pranešėja – Seimo narė G. Burokienė. Priėmimas. O, Z. Streikus.

Priimame pastraipsniui. 1 straipsnis. Pasiūlymų, pataisų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. 2 straipsnis. Taip pat pasiūlymų, pataisų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu. 3 straipsnis. Pasiūlymų, pataisų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu.

4 straipsnis. Pasiūlymų, pataisų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu. 5 straipsnis. Pasiūlymų, pataisų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu. 6 straipsnis. Pasiūlymų, pataisų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu.

7 straipsnis. Taip pat pasiūlymų nėra, galime pritarti bendru sutarimu. 8 straipsnis. Pasiūlymų, pataisų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu. 9 straipsnis. Pasiūlymų, pataisų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu.

10 straipsnis. Yra Teisės departamento pasiūlymas. Komiteto nuomonė.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Komitetas pritarė.

PIRMININKAS. Komitetas pritarė, su tokiu pritarimu galime pritarti visam 10 straipsniui bendru sutarimu.

11 straipsnis. Nėra pasiūlymų. Galime pritarti bendru sutarimu. 12 straipsnis. Pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu. 13 straipsnis. Pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu. 14 straipsnis. Pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu.

15 straipsnis. Yra Teisės departamento pasiūlymas. Komitetas.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Komiteto nuomonė – nepritarti. Komiteto argumentai: kaip rodo praktika, viename pastate gali būti keli specialūs punktai, pavyzdžiui, didelėje ligoninėje ligonių patogumui sudaromi keli tokie specialūs balsavimo punktai. Pasiūlymu, atsižvelgdami į Teisės departamento pastabą, pareiškta dėl įstatymo projekto, siūlome suvienodinti sąvokas dėl išorinės politinės reklamos pašalinimo. Mūsų siūlymas pakeisti 49 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip. Pirmą, „rinkimų agitacija, nepaisant jos būdų, formų ir priemonių, draudžiama likus 30 valandų iki rinkimų pradžios, rinkimų dieną iki balsavimo pabaigos, išskyrus nuolatinę vaizdinę agitaciją, išskaitant iki prasidedant šiam rinkimų agitacijos draudimui, kurios pašalinimas susijęs su sudėtingais veiksmais.“ Paskui faktiškai tas pats, ką siūlė Teisės departamentas.

PIRMININKAS. Tokia komiteto nuomonė, galime pritarti...

Z. STREIKUS (LVŽSF). Nepritarti.

PIRMININKAS. Galime pritarti visam 15 straipsniui? Ačiū, pritarta.

Dėl 16 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu. 17 straipsnis. Pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu.

18 straipsnis. Yra Teisės departamento pasiūlymas, kuriam...

Z. STREIKUS (LVŽSF). Komiteto nuomonė pritarti pasiūlymui.

PIRMININKAS. Ačiū, esant tokiam pasiūlymui, einame prie kito Teisės departamento pasiūlymo, kuriam komitetas...

Z. STREIKUS (LVŽSF). Pritarė iš dalies. Komiteto argumentai – pritarti redakcinio pobūdžio pastabai, kadangi tikslinga suvienodinti sąvokas.

PIRMININKAS. Su tokiu komiteto pritarimu galime pritarti visam 18 straipsniui. Dėl 19 straipsnio taip pat yra Teisės departamento pasiūlymas, kuriam komitetas...

Z. STREIKUS (LVŽSF). Nepritarė. Komiteto argumentai. Sistemiškai vertinant įstatymo nuostatas, nėra pagrindo susidaryti prielaidą, kad minimos papildomos balsavimo vietos užsienyje prie Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos yra savarankiški juridiniai asmenys.

PIRMININKAS. Su tokia komiteto nuomone galime pritarti visam 19 straipsniui bendru sutarimu. 20 straipsnis. Pasiūlymų nėra. Pritariame bendru sutarimu. 21 straipsnis. Pasiūlymų nėra, pritariame bendru sutarimu. 22 straipsnis. Pasiūlymų nėra, pritariame bendru sutarimu. 23 straipsnis. Pasiūlymų nėra, pritariame bendru sutarimu. 24 straipsnis. Yra Teisės departamento pasiūlymas, kuriam...

Z. STREIKUS (LVŽSF). Komiteto nuomonė pritarti.

PIRMININKAS. Su tokiu komiteto pritarimu galime bendru sutarimu pritarti visam 24 straipsniui. 25 straipsnis. Taip pat yra Teisės departamento pasiūlymas, kuriam komitetas...

Z. STREIKUS (LVŽSF). Komitetas pritarė.

PIRMININKAS. Pritarė ir su tokiu komiteto pritarimu ir jo redakcija galime pritarti visam 25 straipsniui. 26 straipsnis. Pasiūlymų nėra, pritariame bendru sutarimu. 27 straipsnis. Taip pat pasiūlymų nėra, galime pritarti bendru sutarimu. 28 straipsnis. Taip pat nėra pasiūlymų, galime pritarti bendru sutarimu. 29 straipsnis. Pasiūlymų nėra, pritariame bendru sutarimu. 30 straipsnis. Taip pat pasiūlymų nėra ir galime pritarti bendru sutarimu. Dėkoju pranešėjui.

Dėl motyvų Seimo nariai neužsirašė. Kviečiu balsuoti už tai, kad būtų priimtas šis įstatymas, šis įstatymo projektas taptų įstatymu.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 96 Seimo nariai: už – 80, prieš – 2, susilaikė 14 Seimo narių. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-2584) priimtas. (*Gongas*)

Gerbiami kolegos, skelbimas. Rytoj šioje salėje vyks Baltijos Asamblėjos sesija. Prašytume savo daiktų nepalikti staluose.

11.59 val.

Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 6, 7, 12, 13, 14, 15, 16, 20, 32, 35, 36, 42, 43, 48, 49, 50, 51, 53, 54, 56, 62, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 72, 73, 74, 75, 77 ir 85 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2585(3) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-5.2 klausimas – Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2585. Pranešėjas – Seimo narys Z. Streikus. Priėmimas. Priimame pastraipsniui.

Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra. Pritariame bendru sutarimu. Dėl 2 straipsnio yra Teisės departamento pasiūlymas, kuriam komitetas...

Z. STREIKUS (LVŽSF). Pritaria.

PIRMININKAS. Pritaria ir su tokiu komiteto pritarimu galime pritarti visam 2 straipsniui. 3 straipsnis.

Pasiūlymų nėra. Pritariame bendru sutarimu. 4 straipsnis. Yra Seimo nario J. Bernatonio siūlymas.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Komitetas nepritarė. Komiteto argumentai: galiojantis teisinis reglamentavimas suteikia teisę deleguoti narius į savivaldybių rinkimų komisijas partijoms, kurios jau buvo gavusios rinkėjų pasitikėjimą per praėjusius Seimo rinkimus, taip pat turi ryšį su konkrečia savivaldybe, kurioje buvo iškelusios savo kandidatus. Šios rinkimų komisijos organizuos ir vykdys būtent savivaldybių tarybų rinkimus. Neaišku, kodėl siūloma atsisakyti...

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, dar nepateiktas yra pasiūlymas. Tai aš atsiprašysiu jūsų. Noriu kreiptis į Seimą. Ar galime manyti, kad dėl kiekvieno pasiūlymo turėsime 29 pritariančius, kad būtų svarstomas pasiūlymas? (*Balsai salėje: „Galime!“*) Galime.

Tada siūlau J. Bernatoniui pristatyti savo pasiūlymo esmę.

J. BERNATONIS (*LSDDF*). Mano pasiūlymo esmė – siekiame išplėsti ir subalansuoti įvairių politinių jėgų atstovavimą savivaldybių tarybų rinkimų komisijose, todėl siūlome pakeisti 13 straipsnio 2 dalies 4 punktą, taip pat 13 straipsnio 4 dalį, atitinkamai kitą punktą.

Taip pat yra pasiūlymas, kaip turėtų būti parenkami savivaldybių rinkimų komisijų pirminkai, kad būtų skiriami iš parlamentinių partijų pasiūlytų asmenų, taip pat kad jų skaičius būtų proporcingas parlamentinių partijų turimų mandatų skaičiui ir kad komisija nustatytų tai burtų keliu. Kaip žinote, šiame įstatyme ir daugiau burtų turime. Tai sudaro galimybę objektyviai parinkti kandidatus.

PIRMININKAS. Dabar prašom – komiteto nuomonė.

Z. STREIKUS (*LVŽSF*). Komiteto...

PIRMININKAS. Pratęsti.

Z. STREIKUS (*LVŽSF*). Komiteto nuomonė nepritari, nes argumentai tokie. Galiojantis teisinis reglamentavimas suteikia teisę deleguoti narius į savivaldybių rinkimų komisijas partijoms, kurios jau buvo gavusios rinkėjų pasitikėjimą per praėjusius Seimo rinkimus, taip pat turi ryšį su konkrečia savivaldybe, kurioje buvo iškėlusios savo kandidatus. Šios rinkimų komisijos organizuos ir vykdys būtent savivaldybių tarybų rinkimus. Neaišku, kodėl siūloma atsisakyti praktikoje sėkmingai veikiančių ir pasiteisinsusių nuostatų.

Balsavimo rezultatai buvo tokie: už – 2, prieš – 3, susilaikė 3.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonės dėl šio pasiūlymo. Už – N. Puteikis. Prašau.

N. PUTEIKIS (*LVŽSF*). Kolegos, gyventojai nervinasi, jeigu rinkimų rezultatai skelbiami pernešygi vėlai. J. Bernatonio siūloma pataisa padidina apylinkių komisijų narių skaičių. Toks padidinimas paspartina balsų skaičiavimą. Jokių papildomų lėšų nereikia. Jokios esamos sistemos čia niekas nesugriauna. Kuo daugiau politinių jėgų deleguoja savo atstovus į balsų skaičiavimo komisiją, tuo yra geriau, tuo greičiau gausime rezultatus. Aš pasisakau už ir raginu kolegas balsuoti už.

PIRMININKAS. Nuomonė prieš – Seimo narys E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, šį kartą tikrai viena partija susikūrė būdama čia, Seime, po rinkimų, tačiau gali variantų būti ir daugiau. Nemanau, kad per daug didelės rinkiminės komisijos pagerins jų darbo kokybę. Be to, vėlgi suponuojama, kad galbūt jau ne tik partijos, susikūrusios čia, vietoje, parlamente po rinkimų, bet, tarkim, ir laisvi kandidatai taip pat jau galėtų pradėti reikalauti savo dalies tam tikrose komisijose.

Manychiau, kad tikrai neturime pritarti. Sistema veikia, ji patikrinta, lengvai apskaitoma, nes viskas sumuojama po įvykusių rinkimų rezultatų, o ne kaip nors kitaip, atsiradus naujiems politiniams dariniams. Siūlau nekeisti tos sistemos.

PIRMININKAS. Nuomonės išsakytos. Gerbiami kolegos, turime balsuodami apsispręsti dėl J. Bernatonio pasiūlymo, kuriam komitetas nepritarė. Balsavo 89 Seimo nariai: už – 49, prieš – 18, susilaikė 22. Pasiūlymui pritarta. Gerbiamasis pranešėjas, ar N. Puteikio pataisa yra analogiška, ar neprieštaraus J. Bernatonio pataisai? (*Balsai salėje*) Gerai. Tada kviečiu Seimo narį N. Puteikį pristatyti savo pasiūlymą.

N. PUTEIKIS (*LVŽSF*). Ačiū kolegoms, kad šiek tiek palengvino apylinkių komisijų darbą. Aš siūlau dar labiau palengvinti darbą ir leisti tose savivaldybėse visoms partijoms, kurios turi daugiau negu du atstovus savivaldybės taryboje (toje savivaldybės teritorijoje), taip pat deleguoti atstovus į apylinkių komisijas.

Taip pat siūlau leisti ir kitiems politinio proceso dalyviams, tai yra komitetams, jeigu taryboje yra daugiau negu du buvusio komiteto tarybos narių, taip pat leisti deleguoti asmenis į apylinkės komisiją. Kuo daugiau apylinkės komisijoje bus narių, tuo greičiau mes gausime rinkimų rezultatus.

PIRMININKAS. Komiteto nuomonė?

Z. STREIKUS (*LVŽSF*). Komiteto nuomonė – nepritari. Komiteto argumentai. Komitetas laikosi nuomonės, kad siūlomų nuostatų įgyvendinimas pareikalautų papildomų biudžeto lėšų. Šiuo metu yra daug nusiskundimų dėl žmogiškųjų išteklių rinkimų komisijose. Dėl mažo apmokėjimo

į šias komisijas sunku pritraukti aukštos kvalifikacijos darbuotojų. Siūlymas dar mažinti esamą labai nedidelį apmokėjimą paskirstant jį didesniai komisijos narių skaičiui, tikėtina, dar labiau sumenkintų apylinkių rinkimų komisijų statusą ir padidintų kompetentingų asmenų trūkumą jose. Yra svarbu užtikrinti sėkmingą ir kokybišką rinkimų komisijų darbą ir deramai apmokėti už šį atsakingą darbą.

Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad pilietiškai žmonės turi teisę dalyvauti rinkimų procese kaip stebėtojai, pažymėtina, kad Seimas 2018 m. spalio 18 d. po svarstymo pritarė Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 58 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui, kuriuo praplečiamos rinkimų stebėtojų teisės, be jau nustatytos galimybės rinkimų stebėtojams teikti protestus ir skundus. Rinkimų stebėtojams suteikiama teisė, nustačius, kad rinkimų komisijos nariai, rinkėjai ar kiti asmenys galbūt daro pažeidimus, nedelsiant kreiptis į rinkimų komisijos pirmininką ar komisijos narius ir reikalauti, kad šie pažeidimai būtų pašalinti.

Demokratinėje ir teisinėje valstybėje rinkimų komisijos, nepriklausomai nuo to, kas delegavo jų narius, nedaro įtakos rinkimų rezultatams, jos užtikrina sklandų ir teisišką rinkimų proceso vykdymą. Taip pat neaišku, kodėl nepasitikima savivaldybių vykdomąja institucija ir jos deleguotais rinkimų komisijos nariais, juk savivaldybių tarybos narius renka vietos gyventojai.

Pažymėtina, kad siūlomas nuostatas būtų sudėtinga techniškai įgyvendinti. Pagal Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymą komiteto veikla baigiasi pasibaigus politinei kampanijai, tad šis darinys toliau teisiškai nebeegzistuoja, nėra subjekto, į kurį Vyriausioji rinkimų komisija turėtų kreiptis su prašymu deleguoti savo atstovus. Balsavimo rezultatai: už – 1, prieš – 1, susilaikė 7.

PIRMININKAS. Motyvai už – P. Urbšys.

P. URBŠYS (MSNG). Iš tikrųjų demokratinė santvarka visuomet brangesnė už antidemokratinę, tai čia tas lėšų argumentas visiškai, sakyčiau, antidemokratinis.

Sakote, kodėl nepasitikima tais komisijos nariais, kurie yra išrinkti, ir atstovais? O komitetų nariai neišrinkti žmonių? Kodėl jais nepasitikima ir kodėl komitetams nenorima suteikti teisės, tokios pat lygiateisiškumo teisės, užtikrinančios atstovauti savo rinkėjų interesams, bet norėčiau priminti Seimo nariams, kad Prezidento, Europos Parlamento rinkimuose teisingumo ministras turi teisę paskirti, pasiūlyti 60 Lietuvos Respublikos piliečių į komisijos narius. Svarbiausia, kad būtų nepriekaištinga reputacija ir aukštasis teisinis išsilavinimas. Kokiai politinei partijai ar jėgai jie priklauso, tai visiškai nesvarbu. Tiesiog teisingumo ministras parenka tuos žmones ir paskiria. Tai aš nelabai suprantu, jeigu vienam asmeniui, skiriamam pagal politinį pasitikėjimą, suteikiamos tokios plačios pareigos, o komitetai, kurie yra oficialūs politinės kampanijos dalyviai, ignoruojami, man atrodo, kad jeigu mes kalbame apie lygiateisiškumą dalyvauti rinkimuose, prašome balsuoti už N. Puteikio siūlomą pataisą.

PIRMININKAS. Dėl pasiūlymo nuomonė prieš – Seimo narys E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, iš tiesų, kaip ir sakiau, padarius vieną žingsnį, jau veržiasi per duris ir kiti. Tie, kurie eina su komitetais, čia jau buvo paminėta, kad neturi tokio juridinio statuso, jie susiburia tik prieš rinkimus. Būtų sunku įvertinti, ar komitetas, kuris pakeitė vieną žodį po rinkimų, laimėtų ar pralaimėtų, ar dalyvaudamas juose, išlieka tas pats komitetas. Iš tikrųjų yra tam tikra problema, nes gali patekti ne tie asmenys, kurie laimėjo ankstesnius rinkimus. Ir čia dar buvo paminėta, žmonės skiriami į komisijas, tai parodo, kad komisijos nėra kažkokie mėgėjų klubai, o tai yra tam tikri profesionalūs dariniai, kurie atsakingi už rinkimų sėkmę. Neabejoju, kad Prezidentė arba teisingumo ministras skirdami atsižvelgia į kompetenciją, o ne į tai, kam kas priklauso.

Manychiau, neturime nužeminti kompetencijos rinkimų komisijos, nes skaičius iš tikrųjų nėra tolygus kompetencijai ir geriems darbo rezultatams. Kai kada būna atvirkščiai, kad pernelyg didelis skaičius ir stumdymasis, atvirkščiai, trukdo normaliam darbui, teisingam ir sąžiningam darbui, tuo metu, kai į komisijas ateina nekompetentingi žmonės. Siūlau šitam nepritarti.

PIRMININKAS. Balsuojame dėl pasiūlymo.

Balsavo 91 Seimo narys: už – 48, prieš – 16, susilaikė 27. Pasiūlymui pritarta. Taip pritarę, galime bendru sutarimu pritarti visam 4 straipsniui? Ačiū, pritarta.

Dėl 5 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu.

Dėl 6 straipsnio yra Seimo nario N. Puteikio pasiūlymas. Prašau pristatyti.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Čia iš esmės tie patys argumentai, kuriuos išsakiau dėl ano straipsnio.

PIRMININKAS. Jis yra susijęs su ankstesniu pasiūlymu, kuriam buvo ką tik pritarta, dėl 4 straipsnio.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Taip.

PIRMININKAS. Komiteto nuomonė.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Komiteto nuomonė nepritarti, bet kadangi buvo pritarta anam pasiūlymui, tai, manau, reikia balsuoti, pritarti. Jie susiję.

PIRMININKAS. Ar galime pritarti bendru sutarimu šiam pasiūlymui? Galime. (*Balsai salėje*) Negalime. Gerai, balsuojame.

Balsavo 92 Seimo nariai: už – 48, prieš – 18, susilaikė 26. Pasiūlymui pritarta.

Toliau kitas pasiūlymas yra Seimo nario J. Bernatonio. Kviečiu pristatyti.

J. BERNATONIS (LSDDF). Mielie kolegos, pasiūlymo esmė ta pati, kaip ir formuojant apygardų komisijas. Tas pats siūloma ir dėl apylinkių komisijų – praplėsti ir geriau subalansuoti atstovavimą įvairioms politinėms jėgoms savivaldybių tarybų apylinkių rinkimų komisijose, juo labiau ir pranešėjas sakė, kad būna tam tikrų problemų formuojant komisijas, todėl mes norime taip pat padėti jas suformuoti.

PIRMININKAS. Komiteto nuomonė.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Komiteto nuomonė – nepritarti, bet pasiūlymas susijęs su Seimo nario J. Bernatonio pasiūlymu dėl projekto 4 straipsnio. Jį balsavome ir jam...

J. BERNATONIS (LSDDF). Pritarėme.

PIRMININKAS. Nuomonė prieš – Seimo narys E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Nežinau, ar čia, gerbiami kolegos... Įdomu, kam tada reikalingi komitetai, kurie gilinasi į tuos reikalus ir sprendžia tikrai dalykiškai tuos klausimus. Mes čia prisizaisime, centrinė rinkimų komisija nežinos, ką ir daryti, kaip kontroliuoti, kaip sužiūrėti, kaip finansuoti atsiradusius be saiko komisijų narius. Apskritai jūs varote visą tą procesą į ceitnoto situaciją. Prašom. Pirmyn! Bet paskui pažiūrėsime, kuo čia baigsis. Ačiū.

PIRMININKAS. Balsuojame dėl J. Bernatonio pasiūlymo.

Balsavo 92 Seimo nariai: už – 51, prieš – 21, susilaikė 20. Pasiūlymui pritarta.

7 straipsnis. J. Olekas dėl vedimo tvarkos.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Aš norėčiau, kad išgirstų mane ir pranešėjas. Kadangi mes jau kelis kartus balsavome prieš komiteto nuomonę ir yra sąvokų, kurios nėra niekaip apibrėžtos, pavyzdžiui, parlamentinė partija jokiam galiojančiame įstatyme nėra apibrėžta, aš manau, kad komitetas turėtų padaryti pertrauką ir pažiūrėti, nes iš esmės mūsų pakeitimai pakeičia šio įstatymo esmę. Nežinau, ar pats Pirmininkas, ar pranešėjas tą turėtų padaryti.

PIRMININKAS. Ačiū už pasiūlymą. Dabar kaip tik ir tariamasi dėl pertraukos, bet mes ją siūlysime prieš patį įstatymo priėmimą, kad visas pastabas suderintų su įstatymo turiniu.

Esant tokiam pritarimui, 6 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Galime. (*Balsai salėje*) Balsuojame.

Balsavo 94 Seimo nariai: už – 50, prieš – 24, susilaikė 20 Seimo narių. 6 straipsniui pritarta.

7 straipsnis. Pasiūlymų nėra, galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

8 straipsnis. Taip pat pasiūlymų nėra. Pritariame bendru sutarimu. 9 straipsnis. Yra Seimo nario A. Anušausko pasiūlymas. Prašom pristatyti. Jūsų mikrofonas įjungtas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Čia dėl kurio straipsnio, atsiprašau?

PIRMININKAS. 9 straipsnis. (*Balsai salėje*)

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Aš irgi nerandu.

PIRMININKAS. Jūs keičiate.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Aš irgi nematau, tai kaip čia?

PIRMININKAS. Nerandate. Aš galiu perskaityti.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Jos nėra tiesiog. Ne nerandu, o jos nėra.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Aš turiu.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Aš žiūriu kompiuteryje. Konsoliduotame projekte nėra įrašyta, pataisa yra, bet konsoliduotame aš nematau. Jūs galite pagarsinti, bet vis tiek nesutampa.

PIRMININKAS. Ne ten įrašyta pataisa. Ji yra įrašyta prie 9 straipsnio, o turėtų būti prie 10 straipsnio, nes ten yra taisomas 35 straipsnio pakeitimas. (*Balsai salėje*) Dėl 9 straipsnio tada nėra pasiūlymų. Dėl 10 straipsnio yra A. Anušausko pasiūlymas. Prašau jį pristatyti.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Mano siūlymas toks, kad rinkimų komiteto nariai privalėtų Vyriausiajai rinkimų... atsiprašau, ne Rinkimų, o Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijai deklaruoti privačius interesus su tuo juridiniu ar fiziniu asmeniu, kurio pavadinimas naudojamas arba tapatus rinkimų komiteto pavadinimui.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Komiteto nuomonė – nepritarti. Komiteto argumentai. Atsižvelgiant į tai, kad įstatymo projekte yra reikalavimas rinkimų komitetui pateikti fizinio ar juridinio asmens sutikimą, naudojant jų vardus rinkimų komiteto pavadinime, kartu deklaruojama ir rinkimų komiteto sąsaja su tam tikru fiziniu ar juridiniu asmeniu. Be to, rinkimų komiteto nariai gali neturėti jokių ryšių su tuo juridiniu ar fiziniu asmeniu, jie, pavyzdžiui, gali tik pritarti to asmens pasiūlymams ar idėjoms. Atsižvelgiant į tai, kad rinkimų į savivaldybių tarybas politinė kampanija prasideda lapkričio 7 dieną, kad informacinė sistema, kurioje yra ir komitetų veiklos sutartis, jau parengta, siūlomos nuostatos įgyvendinimas būtų techniškai neįmanomas.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonė prieš – Seimo narys P. Urbšys.

P. URBŠYS (MSNG). Man keista girdėti tokį gerbiamo A. Anušausko pasiūlymą, nes iš tikrųjų jis save kaip politikas tapatina, kad jis nepakantus korupcijai. Jam kažkodėl nekilo mintis pasiūlyti VTEK'ui registruoti partijos narių sąrašą partijos dalyviams tos partijos, kuriai pareikšti įtariamai kaip juridiniam asmeniui. Kažkodėl jis patį komitetą jau laiko, kad tai yra iš esmės nusikaltama organizacija ir reikia registruoti savo ryšius VTEK'e, o tokiais atvejais jam viskas gerai. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Ačiū. Išsakyti nuomonės už Seimo nariai neužsirašę. Balsuojame dėl A. Anušausko pasiūlymo.

Balsavo 99 Seimo nariai: už – 32, prieš – 28, susilaikė 39. Pasiūlymui nepritarta.

Ir A. Anušauskas – dėl vedimo tvarkos.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Būtų gerai, kad komentuojančios kolegės neklaidintų. Vyriausiojoje tarnybinės etikos komisijoje interesus deklaruoja tikrai ne nusikalstamų organizacijų nariai, o kaip tik legalių, o nusikalstamų nedeklaruoja ir jiems to niekada nereikia. Manau, kad tokie komentarai prasiļenkia su tikrove.

PIRMININKAS. Tai buvo dėl vedimo tvarkos. Ir tada 39 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Atsiprašau, čia jau 10 straipsnį svarstome. Kitas pasiūlymas yra Seimo nario J. Bernatono. Prašau pristatyti.

J. BERNATONIS (LSDDF). Gerbiami kolegės, čia yra mano pasiūlymas, kad nebūtų komiteto pavadinimu klaidinami rinkėjai. Siūloma, kad fizinio asmens vardas ir pavardė galėtų būti komiteto pavadinime tik tuo atveju, jeigu jo kandidatų sąrašė yra tas asmuo.

PIRMININKAS. Komiteto nuomonė – nepritarti.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Komiteto argumentai. Komitetas pritaria, kad gali būti naudojamas ir neįrašyto į sąrašą asmens vardas, pavardė, nes tai ribotų žmonių pažiūras. Asmenys, jungdamiesi į rinkimų komitetą, gali naudoti savo pavadinime konkretų vardą, pavardę ir taip išreikšti pritartimą to asmens idėjoms, tačiau būtinas rašytinis šio asmens sutikimas. Balsavimo rezultatai: už – 1, prieš – 1, susilaikė 7. Nepritarta.

PIRMININKAS. Nuomonė už – Seimo narys J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš manau, mes tikrai turime nepamiršti rinkimų komitetų sampratos, kaip mes tą suvokiame. Kad tai yra tie vietiniai žmonės, kurie dėl tam tikrų aplinkybių nenori būti partijų nariais, susiburia į tam tikrą grupę ir natūralu, kad pavadinime gali būti vieno iš jų, kuris galbūt yra lyderis, pavardė. Bet tikrai, jeigu jau atsiranda per visą Lietuvą komitetai su vienu vardu, pavarde, tai jau yra požymiai, kad yra politinė organizacija, kuri maskuojasi po rinkimų komitetais, ir nereikėtų tokių dalykų propaguoti. Pavyzdžiui, gali būti visai įdomių variantų, kurie nors komitetų sąrašai gaus V. Putino sutikimą ir mes visoje Lietuvoje turėsime V. Putino var-

do rinkimų komitetus ar dar kokio nors lietuvių keisto politinio veikėjo. Kaip sakiau, tai tolina nuo politinio komiteto sampratos. Dėl to, kad ir kaip keista, aš siūlau paremti J. Bernatono pataisą.

PIRMININKAS. Nuomonė prieš – P. Urbšys.

P. URBŠYS (MSNG). Štai yra klasikinis pavyzdys, kaip Seimo narys vertina mūsų piliečių sąmoningumą. Jis mano, kad piliečiai yra tokio lygio, kad gali pavadinti komitetus V. Putino ir kitais neadekvačiais pavadinimais. Konstitucinis Teismas jau yra pasisakęs dėl pavadinimų, kai jūs balsavote čia, salėje, kad Europos Parlamente komitetai gali vadintis tik A ir B raidėmis. Konstitucinis Teismas aiškiai pasakė – neribokite Lietuvos Respublikos piliečių teisės rinktis ir kiek galima informatyviau informuoti, kas tai yra per politinis darinys.

Asmeniškai aš daugiau nedarysiu klaidos – nebeatskirsiu savo pavardės nuo savęs. Kur bus mano pavardė, ten būsiu aš. Bet jeigu yra politikų, kurie nori pabandyti eiti tuo keliu, tai tvarka. Jo pavardė yra atspindys, kas tai yra per darinys ir kokiai jis atstovauja politinei nuostatai. Man atrodo, pats jo sutikimas leisti naudoti ar neleisti naudoti ir lemia. Man norėtųsi pažiūrėti, kas ten gaus V. Putino sutikimą, kad jis leistų savo pavardę naudoti. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Nuomonės išsiskyrė, jos išsakytos. Balsuojame dėl J. Bernatono pasiūlymo.

Balsavo 104 Seimo nariai: už – 52, prieš – 9, susilaikė 43 Seimo nariai. Lygu. Balsuojame dar kartą dėl J. Bernatono pasiūlymo, kad būtų galima naudoti tik fizinio asmens, įrašyto į šį kandidatų sąrašą, vardą ir pavardę.

Balsavo 106 Seimo nariai: už – 62, prieš – 7, susilaikė 37 Seimo nariai. Pasiūlymui pritarta.

Kitas Seimo nario J. Razmos pasiūlymas. Prašau pristatyti. Gerbiamas Zenonai, ar galime svarstyti kitą...

Z. STREIKUS (LVŽSF). Taip. Jurgio pasiūlymas. Komiteto nuomonė – pritarti iš dalies.

PIRMININKAS. Ne. Ar jis neprieštarauja anksčiau priimtam?

Z. STREIKUS (LVŽSF). Ne, neprieštarauja.

PIRMININKAS. Gerai. Jurgi Razma, prašau pristatyti.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš siūlau įrašyti tiesiai šviesiai, kad rinkimų komitetų pavadinimuose negalėtų būti kitų juridinių asmenų pavadinimų ir jų prekės ženklų. Mes juk esame jau sutarę, kad politinių proceso dalyvių negali remti juridiniai asmenys, kai tuo tarpu juridinis asmuo į savo pavadinimą gali būti investavęs milijonus, dešimtis milijonų, ir štai tą pavadinimą su ta investicija, su tuo brendu pasiima koks nors rinkimų komitetas. Aiškiai čia juridinio asmens parama yra užfiksuojama. Ar mes norime, kad Lietuvoje pradėtų veisti komitetai su kokių nors populiarių prekybos centrų pavadinimais, su alaus daryklų pavadinimais? Mes dar turėsime tokių reiškinių, kad tas juridinis asmuo prieš rinkimus padaro galingą labdaros akciją ir štai – eina rinkimų komitetas tuo pačiu pavadinimu. Ar mes tikri, kad rinkėjai viską taip gerai atskirs, kad čia yra jais manipuluojama? Aš siūlau tiesiog uždrausti tokius dalykus, kad nebūtų tokių paslėptų rėmimų iš juridinių asmenų.

PIRMININKAS. Komiteto nuomonė?

Z. STREIKUS (LVŽSF). Komiteto nuomonė – pritarti iš dalies. Argumentai ir pasiūlymas: pritarti, kad rinkimų komitetai savo pavadinime negali naudoti prekės ženklo, tačiau gali naudoti juridinio asmens pavadinimą jo sutikimu.

PIRMININKAS. Nuomonė už – K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš labai stipriai remiu Jurgio siūlymą ir manau, kad komitetas nepakankamai gerai įsigilino. Štai aš ir dabar, po komiteto posėdžio, mąstau. Tarkim, „Utenos alus“ lyg ir negali reklamuotis, reklama draudžiama, bet, tarkim, rinkimų kampanijoje tokiu pavadinimu eina sąrašas, tam tikra prasme dar ir reklama čia išeina. Čia daug atsiranda apsektų. Mes komitete pritarėme tikrai vienai dalelei, kad prekiniai ženklai negalėtų būti šitaip siejami, tarkime, Georgijaus juostelės koalicija ar dar kas nors.

Reikėtų visos apimties pasiūlymui pritarti. Labai neapgalvotas ir skuba padarytas sprendimas komitete buvo. Tikrai pritarkime Jurgio siūlymui.

PIRMININKAS. Nuomonė prieš – P. Urbšys.

P. URBŠYS (MSNG). Aš norėčiau priminti Seimo nariams, kurie jau yra atmetę šitą siūlymą praeitame posėdyje. Sakyti, kad čia skubotai daroma, tai yra ne visai tiesa. Tuo labiau po tuo sle-

piasi ne kas kitas – „juridinio asmens“ sąvoka apima ir viešą juridinį asmenį, privatų juridinį asmenį, komercinę organizaciją, pelno nesiekiančią organizaciją. Nereikia čia spekuliuoti „Utenos alumi“ ir Jonavos azoto gamykla, kaip praeitame posėdyje buvo daryta.

Jeigu jūs manote, kad Lietuvos piliečiai yra tokie, kad jie gebės būti manipuliuojami kokių nors komercinių organizacijų ir pasivadinti tų komercinių organizacijų juridinių asmenų pavadinimais, jūs man pasakykite, kodėl jūs taip negerbiate Lietuvos žmogaus? Na, nėra to precedento. Šita pataisa yra nutaikyta būtent į komitetus, nes jie yra juridiniai asmenys. Ir nepažeidinėkite lygiateisiškumo principo.

Bet dėl prekės ženklo aš sutinku, tikrai čia yra nonsensas, apie kokį prekės ženklą mes galime kalbėti? Mes savotiškai tada paverčiame tą politiką komerciniu veiksmu. Aš siūlyčiau nepritarti tai pataisai, o pritarti komiteto pritarimui iš dalies.

PIRMININKAS. Balsuodami turime nuspręsti, ar galime pritarti visam Seimo nario J. Razmos pasiūlymui.

Balsavo 107 Seimo nariai: už – 57, prieš – 31, susilaikė 19. Pasiūlymui pritarta.

Kitas Seimo nario A. Anušausko pasiūlymas. Prašom pristatyti.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Tiesą sakant, aš jau pristačiau jį, kaip minėjote, tai buvo anksčiau straipsnyje, dėl jo buvo balsuota.

PIRMININKAS. Jūs teisus, jį jau svarstėme.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Komiteto nuomonė – nepritarti. Argumentai panašūs, kaip dėl prieš tai pateikto kolegos A. Anušausko pasiūlymo. (*Balsai salėje*) Pritarus siūlomai nuostatai, padidėtų administracinė našta visiems rinkimų komiteto nariams, be to, rinkimų komitetas yra steigiamas dėl bendro visuomenės gėrio – sudaryti galimybes platesniam subjektų ratui dalyvauti rinkimų procese ir tai nesiejama su privačiais interesais.

Taip pat atsižvelgiant į tai, kad yra reikalavimas rinkimų komitetui pateikti fizinio ar juridinio asmens sutikimą, naudojant jų vardus rinkimų komiteto pavadinime, kartu ir deklaruojama rinkimų komiteto sąsaja su atitinkamu fiziniu ar juridiniu asmeniu. Be to, rinkimų komiteto nariai gali neturėti jokių ryšių su tuo juridiniu ar fiziniu asmeniu, jie, pavyzdžiui, gali tik pritarti to asmens pažiūroms ir idėjoms.

Atsižvelgiant į tai, kad rinkimų į savivaldybių tarybas politinė kampanija prasideda lapkričio 7 dieną ir informacinė sistema, kurioje yra ir komitetų veiklos sutartis, jau parengta, siūlomos nuostatos įgyvendinimas būtų techniškai neįmanomas.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar aš teisingai supratau, Arvydai Anušauskai, kad nebesvarstome šito pasiūlymo? P. Urbšys turbūt pasisakyti prieš neturi intereso, nes nesvarstome. Dėl pasiūlymo ar dėl viso straipsnio? Dėl viso 10 straipsnio? Nebeturi. G. Burokienė – dėl vedimo tvarkos.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Aš norėčiau paprašyti pertraukos, nes visiškai iškreiptas projektas ir reikia peržiūrėti jį, nes jis visiškai ne taip susidėliotas.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Statuto 158 straipsnis „Pertraukos įstatymo projekto priėmimo metu“. Pranešėjo reikalavimu, jeigu jis mano, kad priimtiems pasiūlymams suderinti reikia dar vieno pagrindinio komiteto posėdžio, po balsavimo dėl visų straipsnių gali būti padaryta priėmimo pertrauka, bet ne ilgesnė kaip iki artimiausios Seimo posėdžių dienos. Aš irgi prašau būtent pertraukos, kadangi...

PIRMININKAS. Pranešėjas prašo po visų pasiūlymų svarstymo daryti pertrauką.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Kadangi nesuderinami.

PIRMININKAS. Galime sutikti su tokiu pranešėjo prašymu? (*Balsai salėje*) R. Žemaitaitis. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Gerbiamas Pirmininke, tai dabar tikrai padarėte visišką kazusą, pirma balsavo tikrai už visiškai neprotingus pasiūlymus, aš tiesiai šviesiai galiu pasakyti, nes įvelia visą chaosą. Kai kuriems žmonėms gaila komiteto pirmininkės, tikrai Guoda daug dirbo, daug darbo padaryta, moteris negali vien todėl balsuoti, kad kažkam susišviečia, kad taip turi būti. Mes turime pabaigti procedūrą ir šitą projektą atmesti. Man dabar įdomu, kaip komitetas jį patobulins, kai jis yra visas kreivas, šleivas. Ką tobulins? Paskutinius straipsnius? O pirmi vienas kitam prieštarauja. Ką komitetas priims grąžinti iniciatoriams tobulinti? Ką mes čia patys padarėme ir leidome dar pusę valandos toliau svarstyti? (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. E. Gentvilas. Prašom.

E. GENTVILAS (LSF). Man šiek tiek gaila moteriškos, bet man dar labiau gaila Seimo. Pagal 158 straipsnį, pranešėjo reikalavimu, atidedama iki kito posėdžio. Kitas posėdis, pabrėžiu, bus lapkričio 6 dieną, rinkimų kampanija prasideda lapkričio 7 dieną. Ar čia viskas gerai?

Z. STREIKUS (LVŽSF). Gerbiamas kolega, ten parašyta „bet ne ilgesnė kaip iki artimiausios Seimo posėdžių dienos“.

E. GENTVILAS (LSF). Taip. Taigi.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Ne ilgesnė, trumpesnė gali būti.

E. GENTVILAS (LSF). Tai iki kada jūs siūlote pertrauką? Jūs tada patikslinkite. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Vienos minutės pertraukėlė, kol pasitarsime su komiteto pirmininke. J. Razma – dėl vedimo tvarkos.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamas Pirmininke, tikrai nepasimeskime, nieko tokio čia neįvyko. Pranešėjas paprašė pertraukos, kad įvertintų priimtas eksromptu pataisas. Tai ne kartą pas mus yra buvę ir, kaip teisingai jis pacitavo, ta pertrauka turi būti daroma, kai mes pereisime visus straipsnius. Jeigu komitetas siūlys, bus tame kitame posėdyje grįžtama prie tų straipsnių, kuriuos komitetas siūlys, čia viskas yra sprendžiama. Nieko čia tikrai neįvyko, tiesiog dirbkime toliau, o paskui bus ta pertrauka iki kito posėdžio.

PIRMININKAS. Ačiū. G. Burokienė.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Aš norėčiau vis dėlto paprašyti pertraukos pagal 158 straipsnio 3 dalį: jei įstatymo projekto priėmimo Seime metu nebuvo priimti įstatymo principus ir sandarą lemiantys straipsniai, pranešėjas iki svarstymo Seimo posėdyje pabaigos gali pasiūlyti atidėti. Aš prašyčiau vis dėlto atidėti šį posėdį... (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Jeigu prašys pranešėjas, tada ir svarstysime.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Ir ketvirta dalis – jeigu Seimas šį pasiūlymą priima, procedūra kartojama nuo įstatymo projekto svarstymo pagrindiniame komitete. Šia galimybe įstatymo projekto priėmimo metu galima pasinaudoti tik vieną kartą. Tai aš prašau to vieno karto. (*Šurmuly salėje*)

PIRMININKAS. Pranešėjau, jūsų prašymas, pagal trečią ir ketvirtą dalis.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Taip, aš prašau pagal trečią ir ketvirtą straipsnius.

PIRMININKAS. 158 straipsnio.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Taip, pagal trečią ir ketvirtą.

PIRMININKAS. Balsuoja Seimas, ar darome pertrauką pagal trečią ir ketvirtą dalis. J. Razma

J. RAZMA (TS-LKDF). Tikrai, nelaužykime Seimo statuto, nes paskui bus problema dėl įstatymo galiojimo. Juk pirmininkė aiškiai citavo: šiuo straipsniu galima remtis, jeigu nepriimami kokie nors svarbūs straipsniai. Mes visus straipsnius kol kas priėmėme. Tai nėra to pagrindo, kuriuo remiamasi. Ko jūs bijote to ankstesnio pagrindo? Pasidarysite pertrauką, jeigu komitetas pasiūlys prie kai kurių straipsnių grįžti, grįšite ir per kitą priėmimą viską išspręsite. Ko jūs čia blaškotės?

PIRMININKAS. Siūlymas yra balsuoti dėl pertraukos pagal trečią ir ketvirtą dalis. (*Šurmuly salėje*)

Z. STREIKUS (LVŽSF). Ne, aš prašiau, taip.

PIRMININKAS. Ar pranešėjas prašo pagal trečią ir ketvirtą?

Z. STREIKUS (LVŽSF). Gal aš galiu perskaityti... Pranešėjas prašo, taip. Taip, trečią ir ketvirtą. (*Šurmuly salėje*)

PIRMININKAS. Visi sutinkame su tuo, kad pranešėjas prašo? (*Balsai salėje*)

Techninė penkių minučių pertrauka. Nutraukiame posėdį.

Pertrauka

PIRMININKAS. Tęsiame posėdį. Pranešėjau, paskelbkite savo pageidavimą.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Iš tikrųjų dirbame toliau. Komitetas prašė pusės valandos pertraukos pagal Statuto 158 straipsnio 1 punktą... (*Balsai salėje*) ...iki kitos plenarinių posėdžių dienos.

PIRMININKAS. Apsvarstome tada visus pasiūlymus ir keliaujame. Dėl 10 straipsnio dar nebalsavome. Dėl 10 straipsnio nuomonės už, prieš sakyti niekas neužsirašė. Ar balsuojame, ar pritariame 10 straipsniui bendru sutarimu? Bendru sutarimu. Dėkoju.

Dėl 11 straipsnio yra Teisės departamento pasiūlymas. Komiteto nuomonė.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Komiteto nuomonė – nepritarti. Komiteto argumentai. „Pasikeitus politinių partijų teisiniam reglamentavimui, Teisingumo ministerija kiekvienų metų kovo 1 dieną ir spalio 1 dieną pateikia Vyriausiajai rinkimų komisijai informaciją, kurios partijos yra įregistruotos ir atitinka Politinių partijų įstatymą. Partijoms pateikus pareiškinius dokumentus, Vyriausiajai rinkimų komisijai nebelieka būtinybės kreiptis į Teisingumo ministeriją. Anksčiau Vyriausioji rinkimų komisija kreipdavosi į Teisingumo ministeriją, laukdavo atsakymo, todėl ir buvo numatytos pareiškiniams dokumentams patikrinti septynios dienos. Šiuo metu Vyriausioji rinkimų komisija patvirtina partijų pareiškinius dokumentus jų pateikimo dieną, nes jie yra pateikiami elektroniniu būdu. Įstatyme numatytą reikalingą pažymą partijų atstovai galės atsispausdinti iš Vyriausiosios rinkimų komisijos informacinės sistemos iš karto po pareiškinių dokumentų pateikimo (tą pačią dieną, kai partija pateikė pareiškinius dokumentus).“

PIRMININKAS. Ačiū. Galime pritarti komiteto nuomonei bendru sutarimu. Toliau kitas Teisės departamento pasiūlymas.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Komiteto nuomonė – pritarti iš dalies. Mes nurodome, kad tiksliname, iš kokių sąskaitų. 4 papunktis: „Dokumentą, patvirtinantį, kad yra iš partijos, rinkimų komiteto ar paties keliamo kandidato sąskaitos sumokėtas rinkimų užstatas, arba Vyriausiosios rinkimų komisijos pažymą, kad šis užstatas yra sumokėtas.“

PIRMININKAS. Pritariame bendru sutarimu komiteto redakcijai. Galime pritarti visam 11 straipsniui bendru sutarimu. Pritarta. 12 straipsnis. Pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu. 13 straipsnis. Pasiūlymų taip pat nėra, pritariame bendru sutarimu. 14 straipsnis. Pasiūlymų nėra, pritariame bendru sutarimu. 15 straipsnis. Pasiūlymų nėra, pritariame bendru sutarimu. 16 straipsnis. Pasiūlymų nėra, pritariame bendru sutarimu. 17 straipsnis. Taip pat pasiūlymų nėra, pritariame bendru sutarimu.

18 straipsnis. Yra Teisės departamento pasiūlymas.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Komiteto nuomonė – nepritarti. Tai yra redakcinio pobūdžio pastaba. Sudėtinga, su daug vienas į kitą panašių žodžių sakinio konstrukcija sudaro galimybę aiškiau suprasti, kad tie specialūs balsavimo punktai turi būti sudaryti būtent tam tikslui – balsuoti tuose specialiuose balsavimo punktuose.

PIRMININKAS. Gerbiamas Zenonai Streikau, jūs vienu į priekį nukeliavote. Dėl 18 straipsnio yra Teisės departamento pasiūlymas, kuriam komitetas pritarė.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Taip, šitas taip.

PIRMININKAS. Ir aš siūlau tam pritarti. (*Balsas salėje: „Komitetui pritarus, pritarti, ir viskas.“*) (*Balsai salėje*) Tai pritarti.

Gera. Dėl 19 straipsnio pasiūlymų nėra. Pritariame bendru sutarimu. Dėl 21 straipsnio pasiūlymų nėra. Pritariame bendru sutarimu. Dėl 22 straipsnio yra tas Teisės departamento pasiūlymas, kuriam komitetas nepritare.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Nepritare, taip.

PIRMININKAS. Nepritare keliaujame prie kito taip pat Teisės departamento pasiūlymo, kuriam komitetas pritarė iš dalies. Ir su tokiu pritarimu galime pritarti visai 22 straipsnio redakcijai.

23 straipsnis. Taip pat Teisės departamento pasiūlymas, kuriam komitetas pritarė. Su tokiu pritarimu galime žiūrėti į kitą Teisės departamento pasiūlymą, kuriam komitetas taip pat...

Z. STREIKUS (LVŽSF). ...pritare.

PIRMININKAS. ...pritare. Ir galime pritarti su šiais siūlymais visam 23 straipsniui bendru sutarimu.

24 straipsnis. Pasiūlymų nėra. Pritariame bendru sutarimu. 25 straipsnis. Pasiūlymų nėra. Pritariame bendru sutarimu. 26 straipsnis. Pasiūlymų nėra. Pritariame bendru sutarimu. 27 strai-

psnis. Pasiūlymų nėra. Pritariame bendru sutarimu. 28 straipsnis. Nėra pasiūlymų. Pritariame bendru sutarimu.

29 straipsnis. Pasiūlymų nėra. Pritariame bendru sutarimu. 30 straipsnis. Jam pasiūlymų taip pat nėra. Pritariame bendru sutarimu. 31 straipsnis. Pasiūlymų nėra. Pritariame bendru sutarimu. 32 straipsnis. Nėra pasiūlymų. Pritariame bendru sutarimu. 33 straipsnis. Pasiūlymų nėra. Pritariame bendru sutarimu. Dabar, kaip ir prašė pranešėjas, pagal Seimo statuto 158 straipsnio „Pertraukos įstatymo projekto priėmimo metu“ 1 dalį „Pranešėjo reikalavimu, jeigu jis mano, kad...“

Z. STREIKUS (LVŽSF). Iki kito posėdžio dienos, iki kito plenarinio posėdžio.

PIRMININKAS. Minutę! Aš perskaitysiu visą: „...kad priimtiems pasiūlymams suderinti reikia dar vieno pagrindinio komiteto posėdžio, po balsavimo dėl visų straipsnių gali būti padaryta priėmimo pertrauka, bet ne ilgesnė kaip iki artimiausios Seimo posėdžių dienos.“

Z. STREIKUS (LVŽSF). Iki kito...

PIRMININKAS. Ir 2 dalis: „Po pertraukos svarstomi komiteto padaryti pakeitimai ir papildymai, kurie neturi prieštarauti jau priimtų straipsnių esmei, ir dėl jų balsuojama. Šio svarstymo metu kiti siūlymai dėl pakeitimų ir papildymų nepriimami.“ Darome pertrauką. Ačiū.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Iki kitos dienos posėdžio.

PIRMININKAS. Iki kito eilinio posėdžio dienos.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Taip, iki kitos dienos posėdžio. Ne šiandienos. *(Balsai salėje)*

PIRMININKAS. Ačiū.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Ateinančios.

PIRMININKAS. Toliau kviečiu pirmininkauti... Skelbiu kitą darbotvarkės klausimą ir kviečiu pirmininkauti Seimo Pirmininko pavaduotoją A. Nekrošius.

12.54 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos atlikto parlamentinio tyrimo dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos valdymo, finansinės ir ūkinės veiklos išvados“ projektas Nr. XIII P-2656(2) (svarstymo tęsinys)

Grįžtame prie darbotvarkės 1-4 klausimo – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos atlikto parlamentinio tyrimo dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos valdymo, finansinės ir ūkinės veiklos išvados“ projektas Nr. XIII P-2656. Pranešėjas – A. Nekrošius. Prašau į tribūną.

E. Gentvilas – dėl vedimo tvarkos.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiamieji, buvo paprašyta pusės valandos pertrauka. Ji realizuota. Šiek tiek ilgiau užtruko, tačiau aš primenu, A. Armonaitė frakcijos vardu prašė pertraukos pagal 109 straipsnio 3 punktą. Tas nepaneigia, J. Jaručio paprašymas pusvalandžio pertraukos nepaneigia mūsų prašymo.

PIRMININKAS. Ačiū už priminimą. Dabar teikiu šį siūlymą, balsuosime.

E. GENTVILAS (LSF). Taip, ačiū.

PIRMININKAS. P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Bet, gerbiamas Pirmininke, visada tokiais atvejais balsuojama alternatyviai. Jeigu buvo pritarta pusės valandos, tai negali būti pritarta kitam sprendimui. Laikykitės Statuto!

PIRMININKAS. Pusė valandos praėjo, dabar balsuojame dėl kito pasiūlymo. *(Balsai salėje)*

Cituoju 109 straipsnio 3 dalį: „Jei svarstant klausimą buvo akivaizdžiai pažeistas šis Statutas, komitetas, rengęs įstatymo ir kito teisės akto projektą, frakcija arba Etikos ir procedūrų komisija turi teisę reikalauti, kad klausimo svarstymas būtų atidėtas, bet ne ilgiau kaip savaitei.“ Frakcija reikalavo. Taigi prašau balsuoti dėl frakcijos siūlymo daryti pertrauką, kad Etikos ir procedūrų komisija galėtų išsiaiškinti, ar nepažeistas Statutas.

Balsavo 113 Seimo narių: už – 57, prieš – 27, susilaikė 29. Pertrauka.

Kitas darbotvarkės klausimas ir posėdį tęsia pirmininkas Seimo Pirmininko pavaduotojas A. Nekrošius.

12.57 val.

Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo Nr. IX-1837 5, 16, 17, 18, 28, 29, 33, 34, 35, 38, 39, 45, 52, 53, 54, 56, 57, 59, 61, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 78, 79, 80, 81 ir 83 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-2586(3) (priėmimas)

PIRMININKAS (A. NEKROŠIUS, LVŽSF). Sveiki, gerbiami kolegos! Toliau darbotvarkėje Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo Nr. IX-1837 daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-2586(3). Į tribūną kviečiu... G. Burokienė užrašyta, Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Ar Zenonas? Zenonas. Kviečiu Z. Streikų į tribūną.

Taip, einame pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 2 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 3 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 4 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 5 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 6 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 7 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 8 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 9 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 10 straipsnio yra pasiūlymų. Pasiūlymo autorius A. Anušauskas, tačiau jo nematau. Gal galėtų komiteto atstovas pristatyti poziciją ir komiteto nuomonę?

Z. STREIKUS (LVŽSF). Komiteto nuomonė – nepritarti, nes jau svarstėme analogišką kolegės A. Anušausko pasiūlymą. Pagrindinis komiteto argumentas, kad rinkimų į Europos Parlamentą politinė kampanija prasideda lapkričio 26 dieną, informacinė sistema, kurioje yra rinkimų komiteto veiklos sutartys ir kiti dokumentai, yra parengta, tad siūlomos nuostatos įgyvendinimas būtų techniškai neįmanomas.

PIRMININKAS. Aš dar turiu Seimo atsiklausti, ar dėl visų pasiūlymų galime sutarti, kad yra 29 Seimo nariai, kurie palaiko? (*Balsai salėje*) Ačiū. Komiteto nuomonė – nepritarti. Nuomonė už, nuomonė prieš. Nėra. Kviečiu balsuoti dėl šio pasiūlymo, dėl A. Anušausko pasiūlymo.

Balsavo 99 Seimo nariai: už – 37, prieš – 33, susilaikė 29. Pasiūlymui nepritarta.

Toliau dėl to paties straipsnio yra J. Razmos siūlymas. Prašau pristatyti.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš dėkoju, kad svarstant Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo projektą pritarėte tokio pat turinio mano pataisai. Aš suprantu, kad ten tam pritarti buvo daug sudėtingiau. Dabar siūlau, kad jeigu komitetai dalyvauja ir Europos Parlamento rinkimuose, savo pavadinimuose negalėtų naudoti kitų juridinių asmenų pavadinimų. Tikrai nenorėkime, kad atsirastų pavadinimai, kurie tapatūs populiariems prekybos centrams ar kokiems nors kitiems populiariems juridiniams asmenims, kur gali būti surašyti jų atstovai, kokie nors paveikiami asmenys. Nepaverskime rinkimų į Europos Parlamentą su tokiais dalyviais... Ir tikrai čia yra jau mažiau skausmingas sprendimas balsuoti, kad to nebūtų.

PIRMININKAS. Komiteto nuomonė.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Komiteto nuomonė – pritarti iš dalies. Pritarti, kad rinkimų komitetai savo pavadinime negali naudoti prekės ženklo, tačiau gali naudoti juridinio asmens pavadinimą jo sutikimu.

PIRMININKAS. Motyvai dėl šio pasiūlymo. Nuomonė už – E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū, bet čia dėl J. Razmos pasiūlymo. Turėtume būti nuoseklūs ir laikytis to, ką jau priėmėme svarstydami savivaldybių rinkimų įstatymus, tuo labiau kad svarstydami Europos Parlamento rinkimų įstatymą negalėtume tapti kažkokiais juokingais – pavadinimais, pavardėmis rodyti kažkokius sąrašus, kurie gali būti bereikšmiai ir kelti daug klausimų netgi tarptautiniu mastu. Siūlau laikytis tos pačios tvarkos ir pritarti J. Razmos siūlymui.

PIRMININKAS. Nuomonė prieš – P. Urbšys.

P. URBŠYS (MSNG). Gerbiami Seimo nariai, priimdami Savivaldos tarybų rinkimų įstatymą mes padarėme pertrauką ir konstatavome, kad to straipsnio iškreipimas iš tikrųjų iškreipia patį įstatymo projektą. Jeigu mes pritarsime, tai dar vieną įstatymą sugrąžinsime į svarstymo stadiją. Aš siūlyčiau to dalyko nedaryti, komitetas eina į kompromisą, prekinio ženklo sąvoka išbraukiama.

O *socialdarbiečiams* norėčiau priminti, kad jūs esate ne satelitinė konservatorių frakcija, todėl aš tikiuosi, kad jūs turėsite savo nuomonę, kuri ne visada sutaps su Seimo nario J. Razmos nuomone, ir nepalaikysite Seimo nario J. Razmos pasiūlymo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Kviečiu balsuoti dėl J. Razmos pasiūlymo.

Balsavo 97 Seimo nariai: už – 54, prieš – 27, susilaikė 16. Pataisai pritarta.

Kita pataisa dėl to paties straipsnio Seimo nario A. Anušausko. Autoriaus nematau, todėl prašau pristatyti komitetą.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Komiteto nuomonė – nepritarti. Kaip minėjo kolega J. Razma, ji yra susijusi. Pagrindinis argumentas – nuostatos įgyvendinimas būtų techniškai neįmanomas.

PIRMININKAS. Kadangi tai yra susijusi, tai siūlau nebalsuoti dėl šio pasiūlymo. Prieštaraujančių nėra. Gerai. Kviečiu dėl viso straipsnio. Bendru sutarimu galime pritarti? Ačiū, pritarta.

Toliau 11 straipsnis. Seimo kanceliarijos Teisės departamento siūlymas. Komiteto nuomonė.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Komiteto nuomonė – pritarti iš dalies. Komiteto pasiūlymas, kad partijų rinkimų komitetų nariai, kandidatai ne patys, bet iš jiems priklausančių sąskaitų sumokėtų rinkimų užstatą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Galime pritarti visam 11 straipsniui bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 12 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 13 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 14 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 15 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū. Pritarta.

Dėl 15 straipsnio pasiūlymų nėra. Galima pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 16 straipsnio yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas. Komiteto nuomonė?

Z. STREIKUS (LVŽSF). Nepritarti. Kaip rodo praktika, viename pastate gali būti keli specialūs punktai, pavyzdžiui, didelėje ligoninėje ligonių patogumui sudaromi keli tokie specialūs balsavimo punktai. Atsižvelgdami į Teisės departamento pareikštą pastabą dėl projekto Nr. XIII P-2585(3), siūlome suvienodinti skirtinguose įstatymuose vartojamas analogiškas sąvokas. Pasiūlymas – pakeisti keičiamo įstatymo 56 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Rinkimų agitacija, nepaisant jos būdų, formų ir priemonių, draudžiama likus 30 valandų iki rinkimų pradžios ir rinkimų dieną iki balsavimo pabaigos, išskyrus nuolatinę vaizdinę agitaciją, jei ji iškabinta iki prasidedant šiam rinkimų agitacijos draudimui, kurios pašalinimas susijęs su sudėtingais veiksmais.“

PIRMININKAS. Dėkoju. Ar galime pritarti komiteto nuomonei bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Visam 16 straipsniui ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

17 straipsnis. Pasiūlymų nėra. Galime bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta. 18 straipsnis. Pasiūlymų nėra. Galime bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta.

19 straipsnis. Pasiūlymų taip pat nėra. Galima bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Ir dėl 20 straipsnio yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento siūlymas.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Komitetas pritaria.

PIRMININKAS. Ar galime pritarti komiteto nuomonei? Bendru sutarimu. Ačiū, pritarta. Ar galime visam straipsniui pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Atsiprašau. Yra dar vienas siūlymas, dar vienas Seimo kanceliarijos Teisės departamento siūlymas. Komiteto nuomonė?

Z. STREIKUS (LVŽSF). Pritarti iš dalies, pritarti redakcinio pobūdžio pastabai, kad tikslinga suvienodinti sąvokas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Galime pritarti komiteto nuomonei? Taip. Galime pritarti bendru sutarimu.

Ir dėl viso straipsnio? Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Toliau yra 21 straipsnis. Dėl jo yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Komiteto nuomonė – pritarti.

PIRMININKAS. Ar galime pritarti bendru sutarimu komiteto nuomonei? Ačiū, pritarta.

Toliau visam straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Toliau 22 straipsnis. Dėl jo yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Komiteto nuomonė – nepritarti. Komiteto argumentai. Sistemiskai vertinant įstatymo nuostatas, nėra pagrindo susidaryti prielaidą, kad minimos papildomos balsavimo vietos užsienyje prie Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos yra savarankiški juridiniai asmenys. Papildomų balsavimo vietų užsienyje prie Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybių konsulinių įstaigų sąvokos vartojimas pačiame įstatyme yra svarbus, nes dėl jų steigimo Seimo darbo grupėje buvo pasiektas bendras sutarimas, kad šiuo tikslu yra reikalinga stiprinti diplomatinės atstovybių ir konsulinių įstaigų žmogiškuosius išteklius. Šiuo tikslu įstatyme buvo įtvirtinta galimybė įtraukti Užsienio reikalų ministerijos darbuotojus į balsavimo komisijas ir sudaryti jiems galimybes dalyvauti organizuojant ir vykdant balsavimą užsienyje. Dėl šių išlaidų įstatymo projekte nustatytas finansavimo mechanizmas. Jei papildomos balsavimo vietos užsienyje nebūtų vartojamos įstatyme, nebūtų tikslinga numatyti ir balsavimo organizavimo ir finansavimo mechanizmo, jo nesant praktikoje būtų sudėtinga užtikrinti tinkamą balsavimo organizavimą užsienyje.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dėl nuomonės už užsirašė E. Zingeris. Ar norite kalbėti? Prašom.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Labai trumpai. Čia yra labai svarbi pataisa, kuri galų gale po 27 metų bando ištaisyti nuolatinį isterišką buvimą ir situaciją mūsų ambasadose, kai nuolat kiekvienas balsavimas tampa krize. Todėl aš visus kviečiu balsuoti už tai, kad galų gale šią balsavimo pajuoką... Po to ateina labai mažai balsų ir mes nuolat klausiamo, kodėl taip mažai Amerikoje ir kitur balsuoja. Aš kviečiu balsuoti už šią pataisą, kuri galų gale suteikia finansinį mechanizmą ištaisyti šią mūsų 27 metų klaidą, kai apie milijoną žmonių, esančių už mūsų valstybės ribų, iš esmės negali tinkamai balsuoti dėl techninių kliūčių. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Galime bendru sutarimu pritarti komiteto nuomonei? Ačiū, pritarta. Visam straipsniui galime bendru sutarimu?.. Ačiū, pritarta. Dėl 20 straipsnio pasiūlymų negauta. Galime bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta. Dėl 24 straipsnio yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas. Komiteto nuomonė.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Pritarti.

PIRMININKAS. Taip, čia dėl pirmo pasiūlymo ir dar yra antras pasiūlymas.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Ir antram pritarti..

PIRMININKAS. Irgi pritarti. Ar galime pritarti komiteto nuomonei dėl abiejų siūlymų bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Ar galime pritarti bendru sutarimu visam 24 straipsniui? Ačiū, pritarta.

Dėl 25 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 26 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 27 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 28 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 29 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 30 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 31 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 32 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Ir dėl 33 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl viso motyvai. Niekas neužsirašė. Kviečiu balsuoti dėl viso projekto. Balsuojame. Balsuojame dėl viso Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 88 Seimo nariai: už – 77, prieš – 1, susilaikė 10. Įstatymas (projektas Nr. XIIP-2586(3) priimtas. (*Gongas*)

13.12 val.

Seimo rinkimų įstatymo Nr. I-2721 93 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-694(2) (priėmimas)

Kitas klausimas – Seimo rinkimų įstatymo Nr. I-2721 93 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-694(2). Taip, einame pastraipsniui.

Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų, tuoj pažiūrėsime, ar kas nors užsirašė. Nuomonė prieš – J. Olekas. Salėje nematau. Kviečiu balsuoti dėl viso projekto. Seimo rinkimų įstatymo pakeitimas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 86 Seimo nariai: už – 86 prieš ir susilaikiusių nėra. Projektui Nr. XIIIIP-694(2) pritarta, jis yra priimtas. (*Gongas*)

13.13 val.

Seimo rinkimų įstatymo Nr. I-2721 61 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1680(2) (priėmimas)

Kitas klausimas – Seimo rinkimų įstatymo Nr. I-2721 61 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1680(2). Yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas dėl 1 straipsnio. Komiteto nuomonė yra pritarti. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Galima bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Yra tik vienas straipsnis. Dėl motyvų dėl viso niekas neužsirašė. Kviečiu balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 88 Seimo nariai ir visi 88 balsavo už, prieš ir susilaikiusių nėra. (*Gongas*) Priimtas.

13.15 val.

Prezidento rinkimų įstatymo Nr. I-28 40 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1681(2) (priėmimas)

Kitas klausimas – Prezidento rinkimų įstatymo Nr. I-28 40 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1681(2). Einame pastraipsniui. Vienas straipsnis. Dėl jo gautas pasiūlymas Seimo kanceliarijos Teisės departamento. Komiteto nuomonė – pritarti. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Ar galime pritarti bendru sutarimu komiteto nuomonei? Ačiū, pritarta. Visam straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl viso dėl motyvų niekas neužsirašė. Kviečiu balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 81 Seimo narys: už – 80, prieš – 1, susilaikiusių nėra. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-1681(2)) priimtas. (*Gongas*)

13.16 val.

Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 58 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1682(2) (priėmimas)

Kitas klausimas – Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 58 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1682(2). Einame pastraipsniui. Vienas straipsnis. Yra du pasiūlymai Seimo kanceliarijos Teisės departamento. Komiteto nuomonė yra abiem pritarti. Ar galime pritarti bendru sutarimu siūlymams ir komiteto nuomonei? Ačiū, pritarta. Visam straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl motyvų dėl viso niekas neužsirašė. Kviečiu balsuoti. Buvote užsirašęs? Nerodė. Bet tada gal P. Urbšius... Ar spėjote? Spėjote. Atsiprašau. Nuomonė prieš – P. Urbšys.

P. URBŠYS (MSNG). Mes iš tikrųjų dabar įsibėgėję esame. Seimo nariai, gal jūs ir teisingai apsisprendę, bet kad būtų jūsų sąmoningesnis apsisprendimas, aš noriu pažymėti – mes dabar braukiame Lietuvos Respublikos rinkėją ir atsiranda kažkoks mistinis rinkėjas. Man atrodo, yra taip,

kad jeigu mes kalbame apie tikslesnę sąvoką, jinai ir nusako – Lietuvos Respublikos rinkėjas. Jei-
gu yra kita sąvoka, man asmeniškai tai nėra tikslu, todėl aš pasisakau prieš.

PIRMININKAS. Dėkojame. Motyvai išsakyti. Kviečiu balsuoti dėl viso projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 88 Seimo nariai: už – 85, prieš – 3, susilaikiusių nėra. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-1682(2))
priimtas. (*Gongas*)

13.18 val.

**Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo Nr. IX-1837 61 straipsnio pakeitimo įstatymo
projektas Nr. XIIIIP-1683(2) (priėmimas)**

Toliau – Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo Nr. IX-1837 61 straipsnio pakeitimo įstaty-
mo projektas Nr. XIIIIP-1683(2). Žiūrime pastraipsniui. Yra vienas straipsnis ir dėl jo yra pasiūly-
mų Seimo kanceliarijos Teisės departamento. Komiteto nuomonė – abiem siūlymams pritarti. Ar
galime pritarti ir mes bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Visam straipsniui galima pritarti bendru
sutarimu? Ačiū, pritarta.

Motyvai dėl viso. Niekas neužsirašė. Kviečiu balsuoti dėl viso projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 85 Seimo nariai: už – 84, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-1683(2))
priimtas. (*Gongas*)

13.19 val.

**Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo Nr. IX-2428 10, 16 ir
19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1684(2) (priėmimas)**

Kitas – Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo Nr. IX-2428 įvai-
rių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1684(2). Yra trys straipsniai ir dėl visų pa-
siūlymų nėra. Ar galime visiems trims straipsniams pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Motyvai dėl viso projekto. Niekas neužsirašė. Kviečiu balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 87 Seimo nariai: už – 87, prieš ir susilaikiusių nėra. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-1684(2))
priimtas. (*Gongas*)

13.20 val.

**Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas
Nr. XIIIIP-2533(2) (priėmimas)**

Toliau. Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 10 straipsnio pakeitimo įstatymo
projektas Nr. XIIIIP-2533(2).

Yra du straipsniai, dėl jų pasiūlymų nėra gauta. Gal galime pritarti bendru sutarimu abiem
straipsniams? Ačiū, pritarta.

Motyvai dėl viso. Niekas neužsirašė. Kviečiu balsuoti dėl viso projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 86 Seimo nariai: už – 85, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-2533(2))
priimtas. (*Gongas*)

13.21 val.

Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 37, 41, 42, 43, 55 ir 83 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII P-2600(2) (priėmimas)

Kitas klausimas – Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII P-2600(2). Į tribūną kviečiu Z. Streikų.

Pastrapsniui. Pirmas siūlymas yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento.

Z. STREIKUS (LVŽSF). ...pritarti iš dalies. Komiteto pasiūlymas – papildyti projektą naujais 1–3 straipsniais, atitinkamai pakeisti projekto pavadinimą ir tolesnių straipsnių numeraciją. 1 straipsnis – 13 straipsnio pakeitimas. Pirmą, pakeisti 13 straipsnio 2 dalies 5 punktą ir jį išdėstyti taip: „Partijų (įskaitant ir partijas, dalyvavusias koalicijose su rinkimų komitetais)...“, kituose punktuose tą patį įrašyti: „įskaitant ir partijas, dalyvavusias koalicijose su rinkimų komitetais.“

PIRMININKAS. Galime pritarti bendru sutarimu komiteto nuomonei? Ačiū, pritarta.

Dabar atsiranda kita numeracija. Iš karto noriu pasakyti taip, ar... (*Balsai salėje*) Tiesiog atsiranda trys papildomi straipsniai. Ar galime pritarti 1 straipsniui bendru sutarimu? Galime pritarti. Ačiū, pritarta. 2 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Ir 3 straipsniui bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 4 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta.

Toliau. 5 straipsnis. Dėl 5 straipsnio yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento siūlymas. Komiteto nuomonė.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Komiteto nuomonė – pritarti.

PIRMININKAS. Ar galime pritarti komiteto nuomonei bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Ar galime pritarti visam straipsniui bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Toliau. Yra 6 straipsnis, dėl kurio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. 7 straipsnis, dėl kurio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. 8 straipsnis, dėl kurio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Ir paskutinis 9 straipsnis, dėl kurio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl viso. Motyvai už – N. Puteikis.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Kolegos, raginu pritarti šiam projektui, nes jis išplečia demokratiją Lietuvoje, leidžia dalyvauti rinkimuose įvairesniems politiniams dariniams, leidžia komitetams kartu su partijomis, partijoms su komitetais tarpusavyje sudaryti koalicijas. Taip pageriname Lietuvos piliečių patekimą į politinį gyvenimą. Tikėkimės po to, kai jie pabūs rinkimų komitetuose, rinkimų komitetų ir partijų koalicijose, pasiryš tapti kurios nors partijos nariu, taip įsilies į partijų gyvenimą ir pakels bendrą politiką per partijas dalyvaujančių žmonių procentą. Taip pasieksime europinį lygį, kai partijose dalyvauja žymiai daugiau, didesnis procentas žmonių negu Lietuvoje. Aš siūlau pritarti.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – G. Skaistė.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Aš, priešingai nei kolega, manau, kad tai neatneš daugiau demokratijos, tiesiog daugiau chaoso. Norėčiau nepritarti šitam įstatymui dėl dviejų aspektų. Vienas iš jų yra turbūt pati komitetų kilmė. Kodėl buvo leista nepartiniais žmonėms kandidatuoti komitetų pavidalu? Todėl, kad jie nenorėjo būti partijų nariais. O šiuo atveju mes vis tiek suvedame partijos narius su ne partijų nariais ir pati esmė, kodėl atsirado komitetai, man atrodo, yra paneigiama.

Antras aspektas yra skirtingas finansavimo ir finansų kontrolės modelis, taikomas partijoms ir komitetams. Partijos yra finansuojamos iš valstybės biudžeto ir gauna dotacijas, tačiau dėl to negali gauti juridinių asmenų paramos, jų kontrolė yra daug griežtesnė negu kitų asociacijų. O komitetai dažniausiai kyla iš asocijuotų organizacijų, vietos bendruomenių ir jų finansavimo modelis yra toks, kad jie nerinkiminiu laikotarpiu gali gauti finansavimą iš juridinių asmenų. O tokie junginiai kaip komitetų, rinkimų komitetų ir partijų junginiai rinkimuose gautų tą gerąją dalį, tai yra valstybės dotaciją, tačiau tuo pačiu metu išvengtų kontrolės mechanizmo ir to, kad juridiniai asmenys negali remti partijų, o tokius junginius galėtų remti, pavyzdžiui, asociacija A, veikianti kur nors kokiame viename ar kitame kaime, paremtų, ir tuo pačiu pavadinimu vėliau įsikurtų komitetas, kuris pasiimtų tą visą pridėtinę vertę, kurią iki tol kūrė tam tikra asociacija. Todėl, mano

nuomone, toks sujungimo būdas atneštų tikrai daugiau chaoso, mažiau kontrolės, būtų mažiau aiškumo ir skaidrumo mūsų rinkimų sistemoje. Todėl raginčiau nepritarti šitam įstatymui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Kviečiu balsuoti... Atsiprašau, atsiprašau, po keturis. Nuomonė už – P. Urbšys.

P. URBŠYS (MSNG). Iš tikrųjų tenka pripažinti, kad Konservatorių partija tarsi susikūrė tam, kad būtų alternatyva komunistų partijai. Bet dar kartą aš įsitikinu, kad kai kurie Konservatorių partijos nariai, nepriklausomai nuo amžiaus cenzo, tebeturi tą komunistinės partijos būdingą mąstymo refleksiją, suvokimą, kas tai yra politinė galia. Tai, kad konservatoriams akiai pritaria *tvarkiečiai*, balsuodami už J. Razmos pataisas, irgi rodo, kad jie to viruso turi pakankamai. Jeigu kalbėtume apie tai, ką pasakė Konstitucinis Teismas, tai Konstitucinis Teismas pasakė taip, kad turi būti įvairūs formatai, partiniai ir nepartiniai. Tai, gerbiamoji, net ir būdamas Lietuvos Respublikos pilietis konservatorių sąraše nebūtinai turi būti per prievartą įpintas į tą partiją ir jam per prievartą įbruktas tas partinis bilietas. Pats buvimas partiniame sąraše, kurį iškelia partija, nereiškia, kad visi turi būti partiniai. Komitetas irgi susidaro iš žmonių, kurie gali būti su partiniais bilietais, bet jie sutinka dalyvauti tuo nepartiniu formatu. Tai prašome dėl šito neklaidinti. O dėl finansavimo – kol kas daugiausia problemų kyla dėl neskaidraus finansavimo tų, kurie labai skaidriai finansuojami iš biudžeto.

PIRMININKAS. Nuomonė prieš – M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, iš tiesų turėtume apsispręsti, ar Lietuvos demokratijai reikalingos partijos, ar reikalingi komitetai. Komitetus prilygindami partijoms, mes patys kertame šaką, ant kurios iš tiesų sėdime. Puikiai žinome, kad partijoms keliami visai kiti reikalavimai: finansavimo reikalavimai, skaidrumo reikalavimai, interesų konfliktų deklaravimo reikalavimai, partijų nariams keliami labai aukšti reikalavimai dėl dalyvavimo vienoje ar kitoje veikloje. Čia dabar, sugretindami partijas ir komitetus, mes iš tikrųjų darome sau meškos paslaugą. Aš manau, turime apsispręsti, ar mes remiamės partijomis, ar komitetais. Jeigu remiamės partijomis, tai reikalaujame iš partijų, kad jos būtų iš tiesų iki galo skaidrios, ir finansavimas, ir veikla, ir aukšti etikos ir moralės standartai būtų taikomi ir partijų nariams.

Dabar komitetai, kaip žinome, susikuria tik rinkimams, vėliau išardomi ir laukiame vėl kitų rinkimų. Tai vis dėlto apsisprendime, kuriuo keliu einame.

PIRMININKAS. Kita nuomonė prieš – E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, tenka pripažinti, tai dar vienas iš įstatymų, kuriuo siekiama apgaudinėti žmones. Tai netiesa, kad komitetuose nėra partinių žmonių arba buvusių partinių. Kai kurie iš komitetų narių po tris kartus buvę partijose. Jie dar vieną kartą nori pasislėpti dabar jau po komiteto pavadinimu. Tai kur čia tas partijų vengimas? Atvirkščiai, tai yra slėpimasis nuo partijų į kažkokius komitetus. Ir čia jau buvo minėta, kad žaidimo sąlygos nevienodos. Jeigu komitetai pasisavina kažkokį pavadinimą, kurį reklamuoja kelerius metus prieš rinkimus, ir paskui dar po tuo pakišama politinė partija, tai čia išvis apgavystė.

Dar vienas dalykas – apskaitos sistema. Kuo rizikuoja komitetas? Niekuo nerizikuoja. Vieniems rinkimams susirinko, išsivaikščiojo, ir viskas. Jeigu politinė partija padaro kokį nors nusikaltimą arba prasižengimą, tai iš esmės kyla klausimas apie jos išformavimą, apie nutraukimą. Komitetas niekuo nerizikuoja. Tai kokios čia vienodos sąlygos? Dabar dar norime tuos komitetus, kurie žaidžia pagal vienas taisykles, sujungti su politinėmis partijomis. Tai kokios dabar bus atsakomybės ribos? Ar bus kalta politinė partija, jeigu bus nusižengimai daromi komiteto, į tą klausimą atsakymo nėra.

Iš tikrųjų daug klausimų, atsakymų nėra, ir mes paprasčiausiai dar labiau padarome neskaidrią rinkimų sistemą. Manau, per šitą sistemą grąžinsime nešvarius rinkimus, tai yra nieko neatsakingi dėl struktūros išformavimo komitetų nariai galės laisvai papirkinėti žmones, nes jie niekuo nerizikuoja. Tai iš tikrųjų yra tam tikra problema. Manysčiau, komitetų niekas nenori eliminuoti, tačiau turime švariai žaisti. Komitetai eina į rinkimus kaip komitetai, politinės partijos – kaip politinės partijos. Galbūt komitetai tegul jungiasi į tokius darinius, bet tikrai neturime jų leisti jungtis su politinėmis partijomis. Aš pasisakau prieš.

PIRMININKAS. Kita nuomonė prieš – A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, pirmiausia turėčiau tokį pasiūlymą ir kreipiuosi į šiandien gimtadienį švenčiančią R. Baškienę. Tokių jautrių klausimų galbūt nedėkite per pilnatį, nes tada proveržių visokių sąmokslų teorijų čia kyla labai daug.

Bet jeigu kalbėtume rimtai apie šį įstatymą, tai labai noriu paklausti, nes bent einant į rinkimus į Seimą buvo daug kalbų apie skaidrumą. Ar priėmus šį sprendimą skaidrumo bus daugiau? Komitetas su partija susiliejęs, vieni visokiais būdais prirenka pinigėlių, o partija vykdo, kas šauna į galvą, ir nekontroliuojama. Partijos pajamos bus nulinės, o komiteto gali būti milijonas. Tai mes šito norime?

Tiek metųėjome link to, kad bent jau švariau žaistume rinkimuose. Dabar prisidengdami, kad vienas ar kitas nenori būti partiniu, sukūrėme komitetus. Kaip sako, įsileisk kai ką į bažnyčią. Čia mes einame vis toliau. Aš manau, kad arba mes tikrai norime skaidriai žaisti ir tada vienodai kalbėkime, arba nešnekėkime taip, kad mes norime skaidrumo, bet darome viską, kad to skaidrumo būtų mažiau. Todėl tikrai negaliu pritarti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai už – R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Gerbiami kolegos, ištis gimtadieniai ateina ir praeina, o darbas vis tiek vyksta, nežiūrint į tai. Įstatymus dėdami, kaip jūs sakote, į darbotvarkę, tikrai nežiūrime į mėnulį. Jie visi yra įdedami ta tvarka, kaip ir priklauso. Ketvirtadienis, mes šiandien turime ketvirtadienį. Norėjome nenumatyto posėdžio, jo reikia. Rinkimų įstatymų priėmimas būtinas? Būtinas. Apisprendimas taip pat svarbu. Ar mes tikime ir matome, kad pasitikime komitetais? Vėlgį mūsų pačių vertinimas. Aš neagituoju už ar prieš, bet tiesiog sakau atsakydama galbūt daugiau gerbiama Algirdui, kad įstatymai nepriklauso nuo mėnulio.

PIRMININKAS. Motyvai visi išsakyti. Kviečiu balsuoti dėl šio projekto. Užsiregistravo 56 Seimo nariai: už – 54. Klausimas atidedamas geresniems laikams.

13.35 val.

Seimo rinkimų įstatymo Nr. I-2721 38 ir 41 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-361(5) (priėmimas)

Kitas klausimas – Seimo rinkimų įstatymo Nr. I-2721 38 ir 41 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-361(5). Einame pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 2 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 3 straipsnio yra Seimo narės G. Burokienės pasiūlymas išbraukti 3 straipsnį. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Motyvai. A. Strelčiūnas.

A. STRELČIŪNAS (TS-LKDF). Aš siūlyčiau pritarti šiam projektui, nes nustatoma, per kiek laiko Vyriausioji rinkimų komisija turėtų grąžinti užstatą. Prašom balsuoti už.

PIRMININKAS. Visi motyvai išsakyti. Kviečiu balsuoti dėl viso projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 85, balsavo 84: už – 84, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Projektui Nr. XIIIIP-361(5) pritarta, įstatymas priimtas. (*Gongas*)

13.37 val.

Prezidento rinkimų įstatymo Nr. I-28 36 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 76¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-362(3) (priėmimas)

Kitas klausimas – Prezidento rinkimų įstatymo Nr. I-28 36 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 76¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-362(3). Einame pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio yra gautas G. Burokienės pasiūlymas. Komiteto nuomonė – pritarti iš dalies. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Visam 1 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pri-

tarta. Dėl 2 straipsnio yra gautas Seimo kanceliarijos Teisės departamento siūlymas, ir komiteto nuomonė – pritarti. Ar galime bendru sutarimu pritarti komiteto nuomonei? Ačiū, pritarta. Kitas Seimo narės G. Burokienės siūlymas išbraukti 3 straipsnį. Komiteto nuomonė – pritarti. Ar galime bendru sutarimu pritarti šiam siūlymui? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Kviečiu balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 83 Seimo nariai ir visi 83 – už, prieš ir susilaikiusių nėra. Projektas Nr. XIIIIP-362(3) priimtas. (*Gongas*)

13.38 val.

Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-363(4) (priėmimas)

Kitas klausimas – Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-363(4). Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 2 straipsnio yra G. Burokienės siūlymas išbraukti 2 straipsnį. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų dėl viso niekas neužsirašė. Kviečiu balsuoti dėl viso projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 84 Seimo nariai: už – 84, prieš ir susilaikiusių nėra. Projektas Nr. XIIIIP-363(4) priimtas. (*Gongas*)

13.39 val.

Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo Nr. IX-1837 39 ir 42 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-364(4) (priėmimas)

Kitas klausimas – Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo Nr. IX-1837 39 ir 42 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-364(4). Einame pastraipsniui.

Dėl 1 straipsnio yra Seimo narės G. Burokienės siūlymas, ir komiteto nuomonė – pritarti iš dalies. Ar galime pritarti komiteto nuomonei bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Galime pritarti visam 1 straipsniui bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 2 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Galima pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. 3 straipsnį Seimo narė G. Burokienė siūlo išbraukti. Komiteto nuomonė – pritarti. Ar galime bendru sutarimu pritarti komiteto nuomonei? Ačiū, pritarta.

Motyvai dėl viso. Niekas neužsirašė. Kviečiu balsuoti dėl viso projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 84 Seimo nariai: visi 84 už, prieš ir susilaikiusių nėra. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-364(4) priimtas. (*Gongas*)

13.41 val.

Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo Nr. IX-2428 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-592(2) (priėmimas)

Kitas klausimas – Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo Nr. IX-2428 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-592(2). Einame pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 2 straipsnio yra Seimo narės G. Burokienės pasiūlymas išbraukti 2 straipsnį. Komiteto nuomonė – pritarti. Ar galime pritarti bendru sutarimu komitetui? Ačiū, pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Kviečiu balsuoti dėl viso projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 88 Seimo nariai: už – 86, prieš nėra, susilaikė 2. Įstatymas (projektas Nr. XIIP-592(2) priimtas. (*Gongas*)

13.42 val.

Prezidento rinkimų įstatymo Nr. I-28 papildymo 1^a straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIP-927(3) (priėmimas)

Kitas klausimas – Prezidento rinkimų įstatymo Nr. I-28 papildymo 1^a straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIP-927(3). Einame pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio yra du Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymai ir dėl abiejų komiteto nuomonė – pritarti. Ar galime pritarti bendru sutarimu komiteto nuomonei? Ačiū, pritarta. Visam straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Ir 2 straipsnis. Nėra gauta pasiūlymų. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Motyvai dėl viso. Nuomonė prieš – J. Razma. J. Razma – nuomonė prieš.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, aš nesu kategoriškai prieš, tikrai galima balsuoti už. Tikrai aš noriu pabrėžti, kad mes čia užsiiminėjame tuščiais dalykais. Na, parašome, kad negalėsime keisti įstatymų likus tam tikram laikui iki rinkimų, bet, jeigu reikės, tikrai galėsime keisti. Pasikeisime ir šitą nuostatą. Aš suprantu, jeigu mes priimtume konstitucinį įstatymą, kuris būtų jau aukščiau visų įstatymų.

Tokius dalykus kaip šis reikėtų spręsti kažkokiais partijų susitarimais, jeigu mes norime visuomenei paskelbti, kad mes atsakingai elgsimės – prasidėjus rinkimų kampanijai, nieko nebekeičinsime. Štai ir dabar, jeigu būtų galiojantis šitas įstatymas, dėl kurio jūs balsuosite, mes šiandien pat jį būtume bepažeidę, nes dar svarstome Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo pataisas. Tiesiog nežinau, kodėl mes priimame tokius įstatymus, kurių, sakau, teisinė prasmė yra artima nuliui. Tai yra toks geros valios pareiškimas.

PIRMININKAS. Dėkojame už nuomonę. Kita nuomonė prieš – R. J. Dagys. Prašau.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Aš tik pratęsiu trumpai. Ne tik teisine prasme, nes mes galime priimti vietoje vieno du įstatymus ir patvarkyti, kaip reikia, bet ir šiaip prasmės jokios nėra. Kam mums tai daryti? Tiesiog nesuprantu, kam mes tuo užsiimame. Laiką gaištame. Ar kitų darbų nėra?

PIRMININKAS. Motyvai visi išsakyti. Kviečiu balsuoti dėl šio įstatymo projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 84 Seimo nariai: už – 69, prieš nėra, susilaikė 15. Įstatymas (projektas Nr. XIIP-927(3) priimtas. (*Gongas*)

13.45 val.

Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 papildymo 1^a straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIP-928(3) (priėmimas)

Kitas klausimas – Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 papildymo 1^a straipsniu įstatymo projektas. Einame pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio yra gauti du Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymai ir dėl abiejų komiteto nuomonė yra pritarti. Galime pritarti bendru sutarimu komiteto nuomonei dėl abiejų siūlymų? Ačiū, pritarta. 1 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 2 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Motyvai. Niekas neužsirašė. Kviečiu balsuoti dėl viso projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 83 Seimo nariai: už – 71, prieš nėra, susilaikė 12. Įstatymas (projektas Nr. XIIP-928(3) priimtas. (*Gongas*)

13.46 val.

Seimo rinkimų įstatymo Nr. I-2721 papildymo 1¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIP-929(3) (priėmimas)

Kitas klausimas – Seimo rinkimų įstatymo Nr. I-2721 papildymo 1¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIP-929(3). Pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio yra gauti du Seimo kanceliarijos Teisės departamento siūlymai. Komiteto nuomonė – pritarti. Ar galime pritarti komiteto nuomonei bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Visam straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 2 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Gal galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Kviečiu balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 85 Seimo nariai: už – 75, prieš nėra, susilaikė 10. Įstatymas (projektas Nr. XIIP-929(3) priimtas. (*Gongas*)

13.47 val.

Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo Nr. IX-1837 98 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-930(3) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo Nr. IX-1837 98 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-930(3). Du straipsniai. Dėl 1 straipsnio yra du Teisės departamento pasiūlymai. Dėl abiejų komiteto nuomonė – pritarti. Galime pritarti bendru sutarimu komiteto nuomonei? Ačiū, pritarta. 1 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 2 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Kviečiu balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 88 Seimo nariai: už – 81, prieš nėra, susilaikė 7. Įstatymas (projektas Nr. XIIP-930(3) priimtas. (*Gongas*)

13.48 val.

Vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo Nr. IX-985 6 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2408(2) (priėmimas)

Kitas klausimas – Vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo Nr. IX-985 dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2408(2). (*Balsai salėje*) Į tribūną kviečiu Z. Streikų. Ar G. Burokienę? G. Burokienė, prašau. Dėl 1 straipsnio yra gautas Seimo kanceliarijos Teisės departamento siūlymas.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Pritarti iš dalies.

PIRMININKAS. Komiteto nuomonė – pritarti iš dalies. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Ar galime pritarti bendru sutarimu komiteto nuomonei? Ačiū, pritarta. Visam straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. (*Balsai salėje*) Siūlymą balsuoti? J. Razma siūlo balsuoti dėl 1 straipsnio. Kviečiu balsuoti dėl 1 straipsnio.

Balsavo 87 Seimo nariai: už – 51, prieš – 19, susilaikė 17. Straipsniui pritarta.

Dėl 2 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 3 straipsnio yra gautas Seimo kanceliarijos Teisės departamento siūlymas. Komiteto nuomonė.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Pritarti iš dalies. Pataisyta pagal Teisės departamento išvadas.

PIRMININKAS. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Ar galime pritarti bendru sutarimu komiteto nuomonei?

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Galime.

PIRMININKAS. Ačiū, pritariame bendru sutarimu.

Kitas siūlymas yra J. Razmos. Ar turime 29, palaikančius šį siūlymą? Tada gal pirmiausia pristatykite. J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, jeigu jau norime įvesti tą nesąmonę, kad Vyriausiosios rinkimų komisijos nariai turėtų privalomą teisę dirbti su slapta informacija, tai bent neįveskime jos atgaline data. Mano pataisa yra tokia, kad tas reikalavimas galiotų tik naujai, išgaliojus įstatymui, skiriamams Vyriausiosios rinkimų komisijos nariams. Aš manau, kad negalima taip antikonstituciškai pažeisti dabar paskirtų Vyriausiosios rinkimų komisijos narių teisėtų lūkesčių, principų – jiems jau pradėjus darbą, jau vykstant rinkimų organizavimo procesams, įvesti naujus reikalavimus, dėl kurių jie gali būti šalinami iš VRK narių. Jie ėjo turėdami lūkesčių dirbti visą kadenciją, jeigu sąžiningai dirbs. Dabar tampa aišku, kad kai kurie iš jų gali nedirbti, jeigu nenorės užsiimti tais formalumais, gauti teisę dirbti su slapta informacija. Siūlau bent šiuo atveju nepadaryti antikonstitucinių pažeidimų ir taikyti tik naujiems nariams, jeigu jau taip norite.

PIRMININKAS. Komiteto nuomonė.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Pritarti. Už balsavo 2, prieš – 3, susilaikė 3. Kadangi formuojant šios sudėties komisiją nebuvo įvertintos visos galimos grėsmės, galima neteisėta įtaka rinkimams ir poreikis komisijai dirbti ir su įslaptinta informacija, tai neturi užkirsti kelio vienai didžiausiai vertybių – užtikrinti, kad rinkimų procesas vyktų demokratiškai, o rinkimų rezultatai nekeltų abejonių dėl jų patikimumo. Šio tikslo esamomis priemonėmis pasiekti būtų neįmanoma, nes, nesant prievolės turėti leidimą dirbti su įslaptinta informacija, nebūtų galima užtikrinti, kad visi komisijos nariai savanoriškai kreiptųsi dėl leidimo, todėl galėtų būti paralyžiuota komisijos veikla ir nebūti priimti reikiami sprendimai.

PIRMININKAS. Klausiu: ar yra 29 Seimo nariai, palaikantys šį projektą? Atsiprašau, šį pasiūlymą. Ar yra 29 Seimo nariai, palaikantys J. Razmos siūlymą?

Yra 36. Prašom. K. Masiulis – nuomonė už.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, kai komitete svarstėme šį pasiūlymą, čia, matau, dar kalbės P. Urbšys, jis argumentavo, kad labai svarbu užtikrinti VRK narių nepriklausomybę, kad čia gali kokios nors įtakos per ją gali būti daromos. Aš to negalėčiau suvokti. Aš žinau, kad jeigu bandoma manipuliuoti rinkimais, ką daro Rusija, tai tas manipuliacijavimas vyksta manipuliuojant rinkėjais. O VRK yra skaidri ir veikla skaidri, kai ji maksimaliai vieša yra. Vienas kitą VRK nariai kontroliuoja, stebi ir prižiūri, kad nebūtų kaip nors sukčiujama. Tai čia niekaip nesisieja su skaidrumu ar tuo reikalavimu. Aš pritarčiau Jurgio siūlymui, jeigu jau mes įvedame tą perteklinį, mano supratimu, reikalavimą, tai tegul jis galioja tiems nariams, kurie ateis vėliau į šią komisiją dirbti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu balsuoti... Atsiprašau, yra dar. Tuojau. Nuomonė prieš – P. Urbšys.

P. URBŠYS (MSNG). Tikrai, prisipažinsiu, nesu entuziastas šio įstatymo projekto, bet kai klausausi argumentų, kodėl to nereikia daryti, man kyla klausimas, tai ką jūs ten paskyrėte į Vyriausiąją rinkimų komisiją, kad nenorite, kad jis pasitikrintų tą savo sąžiningumą ir skaidrumą? Priminsiu, priminsiu. Vyriausioji rinkimų komisija ne vien tik skaičiuoja biuletenius, VRK sprendžia ir finansavimo klausimus. Kai išduodamas leidimas dirbti, tai patikrinama, ar to asmens atžvilgiu nevykdomas tyrimas, susijęs nebūtinai su bendradarbiavimu su svetimos valstybės žvalgyba, bet ir ar jis nėra įsipynęs į kokius nors korupcinius santykius. Logiška yra tai, kad jeigu mes įvedame tą nuostatą, kad reikia pažymų, tada reikia visiems. Jeigu ne, tada keistai pasidaro. Kiti dėl kažkokių priežasčių bijo pildyti, nes galbūt, neduok Dieve, kas nors išlįs, o kitiems iškeliamė jau kuo aukščiau kartelę. Mano galva, arba darome vienaip, ar kitaip. Jeigu yra siūlymas daryti taip, kad būtų leidimai išduodami dirbti su slaptais dokumentais, kartu ir pasitikrinti tą deklaruojamą sąžiningumą, tai darome. Jeigu nusprendžiame nedaryti, tai nedarome dvejopų standartų nei seniems, nei jauniems.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti, kviečiu balsuoti dėl J. Razmos pasiūlymo.

Balsavo 89 Seimo nariai: už – 35, prieš – 36, susilaikė 18. Siūlymui nepritarta. Galime pritarti bendru sutarimu visam 3 straipsniui? Ačiū, pritarta.

Siūlytė balsuoti dėl viso 3 straipsnio? Gerai, balsuojame dėl viso 3 straipsnio.

Balsavo 90 Seimo narių: už – 52, prieš – 23, susilaikė 15. Visam 3 straipsniui pritarta.

Motyvai dėl viso projekto. Nuomonė prieš – J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, tikrai negalima pritarti tokiam antikonstituciniam įstatymo projektui. Atmetus mano pataisą, tas reikalavimas privalomai gauti leidimą dirbti su slapta informacija būtų taikomas net tiems nariams, kurie buvo paskirti neįsivaizduodami, kad čia atsiras kažkokių privalomų reikalavimų. Beje, yra dar paliktas neaiškumas, kas čia darytų galutinį sprendimą išduoti ar neišduoti leidimą dirbti su slapta informacija. Jeigu dėl Seimo narių, tai aiškiai yra parašyta, kad Seimo Pirmininkas sprendžia. Čia yra dar labai neaiški vieta, nes vienu yra parašyta, kad VSD išvada pateikiama subjektui, siūliusiam asmenį. Pats projektas tikrai yra nebaigtas. Reikalavimų dirbti su slapta informacija Vyriausiosios rinkimų komisijos nariams tikrai nereikia iš principo, nes tai yra vieša institucija, o specialiosios tarnybos, jei jos turi ką nors apie rinkimų kokias nors įtakas pateikti iš savo slaptų duomenų, visada ras formą, kaip tą pateikti ne slapta forma atitinkama pažyma. Jeigu mes jau abejojame dėl kai kurių Vyriausiosios rinkimų komisijos narių tinkamumo ar kokių nors įtakų jiems, tai reikia tą spręsti ne slaptumo dirbti išdavimu, o tiesiog kad ir Seimo Pirmininkui kreiptis dėl tų dabar esamų narių, ar kuris nors neturi problemų, kreiptis į VSD. Jeigu bus atitinkama išvada, tada juos Seimo sprendimu ir pašalinti iš tų narių, o ne spręsti taip, ar jie gaus leidimą, ar jo negaus. Aišku, projektas antikonstitucinis...

PIRMININKAS. Laikas!

J. RAZMA (*TS-LKDF*). ...ir, matyt, jį priėmus vėl teks kreiptis į Konstitucinį Teismą. Siūlau neregistruoti.

PIRMININKAS. Nuomonė už – P. Urbšys.

P. URBŠYS (*MSNG*). Klausykite, kas atsitinka. Kai buvo pritariama J. Razmos pataisoms dėl savivaldos tarybų rinkimų, rinkimų į Europos Parlamentą, tai jis jau įsivaizduoja, kad visos jo pataisos yra tokios, kurioms turi būti pritariama. Jeigu nepritariama toms pataisoms, jau nepritariamas yra antikonstitucinis. Todėl tą turėkite omeny balsuodami už šį įstatymą.

PIRMININKAS. Nuomonė prieš – E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, daugelį metų Vyriausioji rinkimų komisija veikė ir užteko jai kompetencijų nagrinėti visokius procedūrinius klausimus, susijusius su rinkimais, ir turbūt buvo savo vietoje, nes iš esmės ji ir atsako už procedūras, kurios vyksta rinkimų organizavimo metu, už finansavimo klausimus, kitus klausimus. Šiuo metu mes norime išplėsti tai institucijai papildomas kompetencijas. Manau, mes darome tikrai didžiulę klaidą, nes blogai, kuomet institucija, kuri atsakinga už rinkimus, užsiima tiriamąja veikla. Manychiau, čia jau buvo įvardinta, kad tiriamąja veikla galėtų užsiimti ir kitos institucijos, jeigu kyla kokių nors klausimų.

Ir kur mes nueisime su tais visokiais leidimais, jeigu sugalvosime ir iš kitų institucijų, kurios yra formuojamos politikų, būtinai reikalausime, kad būtų kažkokie leidimai dėl slaptos informacijos? Suprantu, kad mes lenkiame link policinės valstybės, kad visi galėtų čia tyrimus daryti, tyrinėti, dirbti su slapta informacija, tačiau ar tikrai to reikia, ar tikrai reikia bendruomenę įvelti į kitus papildomus klausimus, ypač kai su rinkimais vyksta gana paprasti reikalai. Vienas tyrimas buvo, tačiau gal jis galėjo vykti ir kitaip.

Tad siūlau nepritarti tam ir išlaikyti tam tikras Vyriausiosios rinkimų komisijos kompetencijos ribas, kokios ir buvo, neplėsti jų. Siūlau nepritarti tam įstatymo projektui.

PIRMININKAS. Nuomonė prieš – J. Olekas.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, aš suprantu, kad galbūt intencijos yra geros, galvojant apie įvairias hibridines grėsmes, apie tai, kad rinkimų kampanijoms bandoma daryti įvairias įtakas, bet šiuo atveju mes kalbame apie Vyriausiąją rinkimų komisiją.

Prisiminkime du principus, kuriuos mes dažnai taikome ir dėl ko juos vertiname. Pirmas yra neplėsti operatyvinės veiklos ribų, neplėsti tų žmonių, kurie ką nors turi tirti ir žiūrėti. Mes turime institucijų, vykdančių operatyvinę veiklą, ir taip Lietuva turi per daug, palyginti su tarptautiniais standartais. Pažiūrėkime, kad tos institucijos turėtų visas galimybes veikti ir tas įtakas, kurios gresia rinkimų metu, nes iš tikrųjų rinkimai gali būti veikiami įvairių organizacijų tiek iš vidaus, tiek iš išorės...

Antras dalykas, principas – būtina žinoti. Ar iš tikrųjų viską tą su grifu „slaptai“ ar kitu grifu turėtų žinoti tie žmonės, kurie dirbs Rinkimų komisijoje? Kolegos ne kartą minėjo, kad Vyriausioji rinkimų komisija turėtų dirbti skaidriai, atvirai ir mes žinotume tuos dalykus. O tuos užkardymus, kuriuos turi padaryti specialiosios tarnybos, ir turi padaryti. Todėl dabar reikalauti papildomai... nes su tokiais pat įtakos veiksniais gali susidurti kitos (...). Tai mes tikrai negalime to rato plėsti iki begalybės, todėl aš kviečiu nepritari pateiktam įstatymo projektui kaip pertekliniam reikalavimui šitos institucijos žmonėms.

PIRMININKAS. Paskutinė nuomonė prieš – V. Gailius.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Nekvestionuosiu poreikio, bet atkreipsiu visų kolegų dėmesį į akivaizdų šio įstatymo projekto prieštaravimą kitiems teisės aktams.

Šiandien mes, sprendami valstybės ir tarnybos paslapčių klausimą, vadovaujamės Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo nuostatomis. Nė viena šito naujo projekto nuostata nederu su Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymu. Nemanau, kad norėtumėte, kad sprendimą jūsų ar politinės partijos atžvilgiu priiminėtų Vyriausioji rinkimų komisija, kuri remtųsi įslaptintais duomenimis, kurie niekam kitam nėra prieinami ir nežinomi. Jūs taip negalėtumėte sąžiningai konkuruoti, rungtis teisiniuose procesuose.

Grįžtu prie teisinio reglamentavimo. Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatyme aiškiai apibrėžta, kas, kaip ir kam išduoda leidimus dirbti su valstybės paslaptį sudarančia informacija. Išduoda paslapčių subjektas. Konstitucinis Teismas, įstatymas, labai aiškiai apibrėžia paslapčių subjekto statusą. Toks statusas suteikiamas valstybės, savivaldybės įstaigai, kurios veikla susijusi su informacijos išslaptinimu, įslaptinimu, informacijos naudojimu, apsauga. Paslapčių subjektas priskiriamas tam tikrai pavaldžiai sričiai. Šiuo atveju nėra paslapčių subjekto ir nėra kam išduoti leidimo Vyriausiosios rinkimų komisijos nariams. Nėra paslapčių subjekto.

Priimsime neveikiantį įstatymą, o paslapčių subjektų sąrašą tvirtina Paslapčių apsaugos koordinavimo komisija. Galbūt nuo to reikėjo ir pradėti? Paslapčių apsaugos koordinavimo komisija būtų VRK įtraukusi į paslapčių subjektų sąrašą ir būtų galėję atsirasti reikalavimai. (*Balsai salėje*) Šiandien šitos normos akivaizdžiai prieštarauja...

PIRMININKAS. Laikas!

V. GAILIUS (*LSF*). ...Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymui. Posėdžio pirmininke, žiūrėkite į laikrodį.

PIRMININKAS. Laikas! Visi motyvai išsakyti. Kviečiu balsuoti dėl šio projekto.

Balsavo 54 Seimo nariai: už – 53, prieš – 1, susilaikiusių nėra. Atidedame iki kito laiko. Replika po balsavimo – G. Burokienė. Prašau.

G. BUROKIENĖ (*LVŽSF*). Aš norėjau tikrai kolegai pasakyti, kad Vyriausioji rinkimų komisija yra įtraukta. Tai būtų institucija, kuri gali dirbti ir turi dirbti su slaptomis pažymomis. Visas šitas reikalas jau yra aiškus ir sutvarkytas. Tad jūs neteisingą informaciją mums čia skleidžiate.

PIRMININKAS. Dėkojame už nuomonę. Taip, žiūriu į laikrodį, tikrai laikas baigti posėdį. Likusius septynis klausimus perkeliame į vakarinę darbotvarkę. O šiandienos rytinį posėdį skelbiu baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

V (RUDENS) SESIJOS NENUMATYTO POSĖDŽIO NR. 225 STENOGRAMA

2018 m. spalio 25 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoja I. ŠIAULIENĖ

PIRMININKĖ (I. ŠIAULIENĖ, LSDDF). Gerbiami kolegos, popietinį spalio 25 dienos Seimo plenarinį posėdį pradedame. (*Gongas*) Registracija.

Užsiregistravo 54 Seimo nariai.

15.01 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 9 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1590 (pateikimas)

Gerbiami kolegos, kol susirinks reikiamas dėl priėmimo kvorumas, gal leistumėte iš popietinės darbotvarkės (mes rytinio posėdžio darbotvarkės nesame baigę) A. Butkevičiui, kadangi turi išvykti, pateikti Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 9 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-1590? Dėkoju.

A. BUTKEVIČIUS (LSDDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, šis įstatymo projektas parengtas kartu su Seimo Pirmininko pavaduotoja I. Šiaulienė. Jis yra parengtas atsižvelgiant į kitose valstybėse taikomas tam tikras mokestines lengvatas, ypač gyventojų pajamų mokesčio sistemoje, kad nebūtų apmokestinama darbuotojų gaunama nauda, kai darbdaviai apmoka savo darbuotojų būsto paskolų palūkanas, taip pat išlaidas darbuotojų vaikų poilsio stovykloms, lopšeliams ir darželiams. Noriu aiškiai pabrėžti, kad tokia lengvata būtų taikoma tik tuo atveju, jei tai numatyta įmonės kolektyvinėje sutartyje. Jeigu sutartis nėra sudaryta, tiems ūkio subjektams šita lengvata nebūtų taikoma.

Taip pat siūlome, kad pajamoms natūra nebūtų priskiriama, ir todėl nebūtų apmokestinama ne tik darbuotojų nauda, gauta už darbdavio apmokėtas gydymo paslaugas, kaip yra dabar, bet taip pat ir nauda iš apmokėtų rehabilitacijos paslaugų.

Šis projektas, kaip sakiau, gimė lankantis regionuose ir bendraujant su inovatyviomis įmonėmis, ieškančiomis būdų sukurti geresnę socialinę aplinką savo darbuotojams. Ne paslaptis, kad nemaža dalis mūsų gyventojų darbo užsienyje ieško ne tik dėl didesnių atlyginimų, bet ir dėl netinkamo darbdavių požiūrio. Mes manome, kad tokios iniciatyvos būtų puikus būdas suartinti darbo rinkos dalyvius, įdiegti modernesnę ir rūpestingesnę požiūrį į darbuotoją.

Noriu pasakyti, kad tokia sistema jau seniai yra taikoma Jungtinėje Karalystėje, Airijoje, Slovakijoje, Slovėnijoje ir kitose Europos Sąjungos šalyse. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiamas kolega, jūsų nori klausti septynetas Seimo narių. Pirmasis klausimus pradeda E. Pupinis. Prašom, kolega.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų labai gerai, kai mes galime pasirūpinti per mokesčių lengvatas darbuotojais, bet, savaiame suprantama, mokesčių lengvatos atitinkama suma mažina įplaukas į biudžetą. Yra ir kitų pasiūlymų. Mes kažkada svarstėme dar vieną tokį gerą pasiūlymą, kai darbdaviai apmoka už sporto klubus, už fizinį aktyvumą, už tam tikrus užsiėmimus savo darbuotojams. Galbūt būtų galima praplėsti šią sritį ir nereikėtų tada daugiau rehabilitacijų, o daugiau būtų galima skirti lėšų sveikatinimui?

A. BUTKEVIČIUS (LSDDF). Ačiū už klausimą. Aš manau, kad svarstymo metu galima atsižvelgti į tokius jūsų pasiūlymus, ir jeigu tiems pasiūlymams komitetų posėdžiuose bus pritarta, tai yra sveikintina. Jūs palietėte labai aktualų klausimą. Aš nematau profesoriaus A. Kirkučio. Kai

mes visai neseniai buvome Kinijoje ir lankėmės Tibete, žinokite, Tibete medikai atsako už tai, kodėl susirgo jų pacientas, ir jisai rašo atskirą pažymą, kodėl, kai jisai buvo sveikas, nevykdė tam tikrų gydytojų nurodymų. Sveikatos prevencijai yra skiriama net 30 % sveikatos apsaugos biudžeto išlaidų. Aš manau, Lietuvoje irgi reikėtų tokius įstatymus pradėti įgyvendinti. Tada mažiau išlaidų reikės ligoms gydyti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia M. Majauskas. Prašau.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamasis Algirdai Butkevičiaus, aš žinau, kad mes kartu vaikštome į sporto klubą, čia visai netoliese, ir profesorius, žinau, vaikšto. Aš norėjau paklausti, ar ta lengvata būtų taip pat pritaikyta ir Seimo kanceliarijai, galbūt kompensuojant Seimo nariams, vaikstantiems į sporto klubus?

Kalbant rimtai, aš norėjau paklausti. Sakykite, kaip čia būtų užtikrinta, kad nebus piktnaudžiuojama tokia lengvata? Ir nematau skaičiavimų, kiek iš tikrųjų tokia lengvata per metus galėtų kainuoti. Ar galėtumėte patikslinti?

A. BUTKEVIČIUS (LSDDF). Dėl skaičiavimų negalėčiau atsakyti, bet dėl piktnaudžiavimo noriu pasakyti, kad šiame įstatymo projekte kaip tik yra numatyta, kad turi būti sudarytos kolektyvinės sutartys. Kolektyvinėse sutartyse būna aiškiai aprašyta arba pažymėta, kokiais atvejais ar kokiai kategorijai žmonių galima naudotis ta lengvata, kad nesinaudotų akcininkai, bendrovių valdybų nariai. Mano būtų toks atsakymas.

PIRMININKĖ. Klausia K. Glaveckas. Prašau.

K. GLAVECKAS (LSF). Gerbiamasis pranešėjas, iš tikrųjų gera idėja. Perskaičiau jūsų aiškinamąjį raštą. Jūs nenurodote, kokią įtaką tai padarys biudžetui ir pajamoms, nes vis tiek, jeigu jūs perkelsite iš vienos eilutės į kitą, kur nors sumažės. Kokie kaštai galėtų būti arba kaina to įstatymo įgyvendinimo, nematuojant tuo, kad išaugs darbo našumas, sveikata, gerovė ir taip toliau, ir panašiai? Kiek galėtų sudaryti einamosios išlaidos, pavyzdžiui, pajamų praradimas per metus ar per kokį nors laikotarpį?

A. BUTKEVIČIUS (LSDDF). Aš manau, kad biudžetas netektų apie 1 mln. eurų. Bet aš manau, kad tai sustiprintų darbuotojų pasitikėjimą savo kolektyvų vadovais. Manau, tai yra tam tikras pirmas žingsnis, kad mes turėtume skatinti žmonių pasitikėjimą įmonėmis, valstybės institucijomis, kartu politikais ir politika.

PIRMININKĖ. Pagelbėtų socialinei partnerystei. Klausia J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Du klausimai. Vienas. Ar ši nuostata, kurią jūs teikiate, būtų taikoma ir biudžetiniams darbdaviams, ar tik absoliučiai privatiems?

Antras dalykas. Esate įtakingas valdančiosios koalicijos dalyvis, ar nebandėte tartis, kad jūsų projektas eitų kartu su biudžetu ir jau kitais metais galėtume matyti šios siūlomos lengvatos realizavimą? Dabar geriausiu atveju po pusės metų įsigalios, jeigu ją priimsime, ir dar iškils klausimas, kad biudžete nebuvo numatyta lėšų, todėl turbūt tik apie kitus, dar kitus – 2020 metus jūs galite kalbėti, jeigu eisite atskirai su ta pataisa.

A. BUTKEVIČIUS (LSDDF). Noriu atsakyti, būtų geriausia, kad šitas įstatymo projektas būtų svarstomas šiais metais kartu su biudžetu. Ši lengvata gali būti taikoma tik įmonėms, ar tai būtų valstybės įmonės, ar uždarnosios akcinės bendrovės, kurios generuoja pelną. Tos lėšos būtų skiriamos tik iš pelno arba mažinant apmokestinamąjį pelną ir kartu netaikant gyventojų pajamų mokesčio tam asmeniui, kuris gauna naudos.

PIRMININKĖ. Klausia S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamasis pranešėjas, sveikinu šį jūsų pasiūlymą. Jeigu būtų sporto užsiėmimai įtraukti, atrodytų dar geriau. Bet aš turiu tokį klausimą. Ką jūs turite omenyje sakydamas kolektyvinė sutartis? Kas tas kolektyvas? Ar ten profsąjungos turi būti? O jeigu įmonė maža? Jeigu tik kelių žmonių kolektyvas? Jie gal nebepasirašo tokių sutarčių ir nusprendžia tiesiog ar valdyba, ar dar kas nors. Ar būtina kolektyvinės sutarties sąlyga jūsų teikiame projekte?

A. BUTKEVIČIUS (LSDDF). Dėkoju už klausimą. Kas yra kolektyvinė sutartis, apibrėžta Darbo kodekse. Tai yra akcininkų susitarimas su tos įmonės ar tos bendrovės darbuotojais. Kodėl reikalinga kolektyvinė sutartis? Kai kuriose šalyse, aš bijau suklysti, kažin ar ne Vengrijoje, buvo

toks momentas, kad pradėjo piktnaudžiauti akcininkai, bendrovių valdybos nariai, tiesiog taikydami savo asmenims tą lengvatą, o paprastas eilinis žmogus tos lengvatos negaudavo. Tai kaip tik kolektyvinėje sutartyje ir būtų aprašyta, kokiems darbuotojams pirmiausia būtų suteikiama tokia pagalba. Aš įsivaizduoju, gal tiems darbuotojams, kurie gauna mažas pajamas, taip pat būtų uždrausta bendrovių valdybų nariams ir akcininkams naudotis tokiomis lengvatomis.

PIRMININKĖ. Klausimus užbaiga J. Olekas. Prašom.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, iš esmės pritariu tokiai gražiai partnerystei, ypač kai pabrėžiamas profesinių sąjungų, kolektyvinių sutarčių vaidmuo, bet mes prieš savaitę dalyvavome Lietuvos kurortų asociacijos ir Nacionalinės sanatorijų ir reabilitacijos įstaigų organizacijos organizuotame renginyje. Ten jie kalbėjo ne apie tokias įstatymo pataisas, kaip jūs dabar teikiate (...), bet apie atskirą įstatymą su visu socialiniu paketu, kaip būtų galima tas lėšas panaudoti ir apskaityti, sveikatinimui, sportui ir kitiems dalykams. Ar jūs galvojate, kad šio pakaitimo?.. Ar čia būtų pirmas žingsnis, o paskui galima būtų išskirti, ar vis dėlto reikėtų grįžti prie tokio platesnio aprašymo atskirame įstatyme? Ačiū už atsakymą.

A. BUTKEVIČIUS (LSDDF). Ačiū už klausimą. Aš manau, šis žingsnis būtų pirmas. Dėl jūsų išsakytos minties, aš manau, galėtų būti sukurta atskiroyi programa dėl tikslinės paskirties, dėl paslaugų suteikimo, kurias jūs minėjote. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Dabar motyvai už ir prieš. Motyvus už nori išsakyti E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, iš tikrųjų siūlau bet koku atveju svarstyti šią idėją. Aišku, galbūt ne viskas joje gal ir liks, bet pasaulyje dėl įmonių pridėtinųjų verčių, kurios suteikiamos tam tikriems darbuotojams, darbuotojų grupėms pagal sutartis, tai yra iš tikrųjų normali praktika. Kaip čia buvo pasakyta, tai šiek tiek duoda tam tikro lojalumo pačiai įmonei, vėlgi gerėja tam tikras mikroklimatas, aišku, tomis pridėtinėmis vertėmis yra skatinami kai kurie žmonių teigiami įpročiai, tokie kaip sportavimas, kaip galbūt tam tikras indėlis į sveikatinimą. Iš tikrųjų manau, kad būtų galima svarstyti, galbūt su kolegomis pasvarstysime ir seniai užmirštą idėją, kai buvo galima finansuoti šiek tiek sporto reikalus, kūno kultūros reikalus. Aišku, galbūt būtų galima tartis, gal kompensavimo dydis galėtų būti ne šimtaprocentinis, gal ta dalis būtų kur kas mažesnė. Iš tikrųjų tai yra diskusijų klausimas, manau, tikrai tam tikra priemonė gali padėti sveikatininti bendruomenę. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – M. Majauskas. Prašom.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš irgi remiu pačią idėją skatinti žmonių sveikatingumą, aktyvumą ir bandyti įvairiomis priemonėmis tai remti, tikrai tą palaikau, tačiau vis dėlto turiu tam tikrų abejonių, ar pasirinkta priemonė yra teisinga, ar iš tikrųjų reikia išmušinėti skyles mokesčių politikoje, pritaikant vienas ar kitas lengvatas. Tuo labiau mes čia įtraukiame ir gyventojų būsto paskolų palūkanų kompensavimą. Tai atrodo šiek tiek keistai. Taip pat manau, kad iki svarstymo ir priėmimo būtų labai svarbu apskaičiuoti, kiek toks įstatymas iš tikrųjų kainuotų ir kaip būtų užtikrinta, kad nebūtų piktnaudžiaujama tokiomis lengvatomis.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, motyvai išsakyti. Prašom balsuoti ir apsispręsti dėl teikiamo įstatymo projekto.

Balsavo 87 Seimo nariai: už – 70, prieš – 1, susilaikė 16. Įstatymo projektui Nr. XIIIP-1590 yra pritarta. Kaip pagrindinis komitetas siūlomas Biudžeto ir finansų komitetas. Papildomo nenumatoma. Siūloma svarstymo data yra gruodžio 18 diena.

Per šoninį mikrofoną – Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas S. Jakeliūnas. Prašom.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Dėkui, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Kadangi jau buvo minėti argumentai, kad tai gali kainuoti ir tikrai kainuos biudžetui kažkokių netekimų dėl sisteminių priežasčių, dėl aprėpties, palūkanų, pavyzdžiui, jomis gali naudotis tik tie, kurie gali gauti paskolas, tai gali būti socialinio teisingumo aspektai, todėl prašau Seimo vardu kreiptis į Vyriausybę jos išvados.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju. Dėl šito pateikimo Seimas kreipiasi išvados į Vyriausybę, nes tai susiję su biudžetiniais reikalais.

Kolegos, mes buvome padarę pertrauką dėl rytinio posėdžio darbotvarkės 2 klausimo – Seimo nutarimo dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą. Trijų valandų pertrauka

yra pasibaigusi. Komitetas posėdžiavo. Komiteto sprendimas yra priimtas, bet kol kas negalime imti svarstyti, kol neatsirado mūsų bazėje. Kai tik atsiras, tada galėsime imtis šio klausimo.

15.16 val.

Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo Nr. VIII-1524 1, 2, 3, 5, 6, 7, 12, 22 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2423(2)ES (priėmimas)

Todėl dabar imamės rytinės darbotvarkės 1-13 klausimo – Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2423(2)ES. Priėmimo stadija. Pataisų nėra.

Tada paeiliui. 1 straipsnis. Galime priimti bendru sutarimu? Dėkoju. 2 straipsnis. Galime priimti bendru sutarimu? Dėkoju. 3 straipsnis. Galime priimti bendru sutarimu? Dėkoju. 4 straipsnis. Galime priimti bendru sutarimu? Dėkoju. 5 straipsnis. Galime priimti bendru sutarimu? Dėkoju. 6 straipsnis. Priimame bendru sutarimu. Dėkoju. 7 straipsnis. Priimame bendru sutarimu. 8 straipsnį taip pat priimame bendru sutarimu. 9 straipsnis. Priimame bendru sutarimu. Ir 10 straipsnis. Taip pat priimamas bendru sutarimu.

Motyvų sakyti niekas nepageidauja. Prašom balsuoti dėl Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 86 Seimo nariai ir visi 86 už. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-2423(2) priimtas. (*Gongas*)

15.18 val.

Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 19 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 22¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2172(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-14 klausimas – Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 19 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 22¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2172(2).

Taigi 1 straipsnis. Siūlyimų, pakeitimų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju. 2 straipsnis. Taip pat siūlyimų ir pakeitimų nėra. Galime bendru sutarimu. 3 straipsnis. Yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba, komitetas jai yra pritaręs. Ar galime priimti bendru sutarimu? Priimame, dėkoju.

Dar antra pastaba, jai komitetas taip pat yra pritaręs, tiesiog įsigaliojimo data keičiama iš spalio į gruodžio 31 dieną. Taigi motyvų sakyti niekas nepageidaujate. Prašom balsuoti dėl įstatymo projekto priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 86 Seimo nariai: už – 82, prieš nėra, susilaikė 4. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-2172(2) priimtas. (*Gongas*)

15.20 val.

Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2173(2) (priėmimas)

Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2173(2). Viso labo du straipsniai.

Dėl 1 straipsnio jokių siūlyimų, pakeitimų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju. Dėl 2 straipsnio yra Teisės departamento pastaba, kuriai komitetas yra pritaręs. Įsigaliojimo datos keitimas – nuo kitų metų sausio 1 dienos.

Prašau balsuoti. Motyvų išsakyti niekas nepageidauja. Balsuojame dėl Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 89 Seimo nariai: už – 85, prieš nėra, susilaikė 4. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-2173(3) priimtas. (*Gongas*)

15.22 val.

Įmonių bankroto įstatymo Nr. IX-216 11, 11⁶ ir 11⁷ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1502(2) (priėmimas)

Įmonių bankroto įstatymo 11, 11⁶ ir 11⁷ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1502(2). Dėl 1 straipsnio yra Teisės departamento pastaba.

Komitetas nepritarė. Gal, gerbiamas Antanai Baura, ateitumėte pakomentuoti?

A. BAURA (LVŽSF). Ekonomikos komitetas nepritarė dviem pastaboms, vienai pritaręs bendru sutarimu. Pirmoji pastaba, kuriai nepritarė, susijusi su 11 straipsnio 5 dalies 1 pastraipos keitimu.

Seimo kanceliarijos Teisės departamentas įvardijo, kad projekto nuostatos yra tobulintinos, ir pabrėžė, kad siūloma 11 straipsnio nuostata dėl reikalavimo administratoriaus juridinio asmens vadovui turėti teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas yra perteklinė. Ir komitetas nepritarė, kad pasiūlymas atitinka (...) projektų nekeičiamą reguliavimą, todėl irgi būtų perteklinis. Todėl ir buvo nepritarėta.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, ar pritariame komiteto pozicijai bendru sutarimu nepritari? Dėkoju. Pritariame. Dėl viso 1 straipsnio, dėl 2 straipsnio siūlymų nėra. Dėl 3 straipsnio yra Teisės departamento siūlymas, kuriam komitetas yra pritaręs. Taip pat dėl 3 straipsnio, 11 straipsnio 1 dalies 2 punkto yra Teisės departamento siūlymas, kuriam komitetas nepritarė. Prašom.

A. BAURA (LVŽSF). Komitetas nepritarė ir jo argumentai tokie, kad aptariamoms nuostatomis įstatymo projektu nėra keičiamos, paliekamos tokios, kokios yra dabar galiojančiame įstatyme. Kadangi keičiama dauguma 11 straipsnio (...) dalių, tai visą straipsnį siūloma dėstyti nauja redakcija, tačiau aptariamoms nuostatomis atkartojamos be pakeitimų. Todėl komitete ir buvo nepritarėta.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime bendru sutarimu? Pritariame. Dėkoju.

4 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimo data – lapkričio 1 diena. Ar spės? Komiteto pirmininko nematau. Ar nereikėtų keisti į gruodžio 1 dieną? Ar sutinkate dėl įsigaliojimo datos, kol dar pasirašys. Taigi 4 straipsnyje keičiame įsigaliojimo datą – būtų 2018 m. gruodžio 1 d. Motyvų niekas išsakyti nenori.

Prašau balsuoti dėl Įmonių bankroto įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 86 Seimo nariai ir visi už. Įmonių bankroto įstatymo daugybės straipsnių pakeitimo įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-1502(2) yra priimtas. (*Gongas*)

15.26 val.

Branduolinės energijos įstatymo Nr. I-1613 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2409(2) (priėmimas)

Branduolinės energijos įstatymo 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2409(2). Taip pat du straipsniai. 1 straipsnis. Bendru sutarimu galime priimti? Dėkoju. 2 straipsnis. Taip pat bendru sutarimu.

Dėl viso nori kalbėti J. Olekas. Prašom.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, aš manau, kad mes čia darome tam tikrą klaidą, nes šiais pakeitimais mes įtvirtiname automatišką prižiūrinčių institucijų

darbuotojų atlyginimo kėlimą. Anksčiau tam atlyginimui pakelti reikėdavo Ministro Pirmininko patvirtinimo, o dabar, branduolinės energetikos srityje padidėjus darbuotojų vidutiniam atlyginimui, ir jos prižiūrinių institucijų darbuotojams automatiškai bus pakeliamas atlyginimas. Man atrodo, tai nėra teisingas žingsnis, nes mes dabar kaip tik svarstysime 2019 metų biudžeto projektą ir pamatysime, kiek dar daug sričių darbuotojų gauna mažesnę atlyginimą, ar tai būtų kultūros sferos darbuotojai, ar tie patys švietimo darbuotojai, ar aukštojo mokslo srityje dirbantys žmonės. Todėl išskyrimas dar vienos grupės, kurios atlyginimai nėra patys mažiausi, man atrodo, nėra teisingas, todėl siūlyčiau nepritarti pateiktam projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Kolegos, balsuojate dėl Branduolinės energijos įstatymo 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto. Kas pritariate, balsuojate už, turintys kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 90 Seimo narių: už – 82, prieš – 3, susilaikė 5. Taigi įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-2409(2)) yra priimtas. (*Gongas*)

15.29 val.

Asociacijų įstatymo Nr. IX-1969 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-728(2) (priėmimas)

Asociacijų įstatymo Nr. IX-1969 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-728(2). Taip pat priėmimas. Yra vienas straipsnis ir yra Teisės departamento pastaba, kuriai komitetas nėra pritaręs. Taigi prašyčiau J. Razmą paaiškinti. Galite ir iš vietos. Neturite. Tai prašom čia.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, gauta Teisės departamento pastaba yra principinė, apskritai neigianti pasiūlymų iniciatorių idėją, kad sugrąžintume ankstesnę Asociacijų įstatymo nuostatą. Buvo prisiminta, kad tuomet, kai ta nuostata buvo keičiama, Teisės departamentas kritikavo tą momentą, ir galiausiai komitetas nepritarė Teisės departamento pozicijai, tiesiog pareidavęs siūlo pritarti teiktai nuostatai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, ar galime bendru sutarimu pritarti komiteto pozicijai? Pritariame. Motyvų niekas išsakyti nepageidauja. Prašome balsuoti dėl Asociacijų įstatymo 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 89: už – 79, prieš nėra, susilaikė 10. Asociacijų įstatymo Nr. IX-1969 8 straipsnio pakeitimo įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-728(2)) priimtas. (*Gongas*)

Gerbiami kolegos, mes turime svečią ir džiaugiamės galėdami pasveikinti Niujorko žydų mokslo instituto direktorių Dž. Brentą. Šis institutas buvo įsteigtas Berlyne 1925 metais A. Einšteino ir Z. Froido. Šiuo metu šis institutas su mūsų Nacionaline Martyno Mažvydo biblioteka vykdo didžiulį kultūros palikimo projektą tvarkant judaikos palikimo lobyną Lietuvoje. Pats projektas yra unikalus ir bendras. Sveikiname svečią! (*Plojimai*)

15.32 val.

Įstatymo dėl amnestijos akto projektas Nr. XIIIIP-2400(2) (svarstymas)

Grįžtu prie darbotvarkės. Imamės Įstatymo dėl amnestijos akto projekto Nr. XIIIIP-2400 svarstymo. (*Balsai salėje*) Kviečiu į tribūną A. Širinskiene.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Gerbiami kolegos, komitetas keletą posėdžių svarstė Įstatymo dėl amnestijos projektą. Gavome labai daug pastabų ir pasiūlymų ir iš Teisingumo ministerijos, ir iš Generalinės prokuratūros, už ką tikrai, aš manau, esame dėkingi šiems dviem subjektams. Buvo ir Seimo narių iniciatyvų, kurias taip pat apsvarstėme. Siūlė ir komitetai. Galutinį projektą, kurį

jau svarstėme, po gana ilgo laiko diskusijų mes patvirtinome spalio 17 dieną bendru sutarimu. Manau, tas tikrai liudija, kad projektas tikrai yra labai išdiskutuotas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu papildomo komiteto išvadą pateikti G. Vasiliauska.

G. VASILIAUSKAS (*LVŽSF*). Gerbiama pirmininke, mieli kolegos, Žmogaus teisių komitetas rugsėjo 26 – spalio 3 dienomis svarstė Lietuvos Respublikos įstatymo dėl amnestijos akto projektą Nr. XIIIIP-2400. Komiteto sprendimas – iš esmės pritarti įstatymo projektui Nr. XIIIIP-2400, siūlyti pagrindiniam komitetui patobulinti įstatymo projektą Nr. XIIIIP-2400 atsižvelgiant į Seimo narių, Seimo kanceliarijos Teisės departamento, Teisingumo ministerijos siūlymus ir pastabas. Balsavimo rezultatai: bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komitetų išvados pateiktos. Pradedame diskusiją. Kviečiame M. Majauską.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, aš galbūt iš esmės pabandyčiau trumpai pristatyti savo poziciją ir požiūrį į šią iniciatyvą.

Pradėkime nuo to, jog siūlome atleisti tam tikrus asmenis nuo baudžiamosios atsakomybės, diskriminuodami pagal amžių, šeimyninę padėtį, neįgalumą ar lytį. Priminsiu, jog Konstitucijos 29 straipsnis teigia, jog žmogaus teisių negalima varžyti, teikti jam privilegijų jo lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu. Tą būtent ir pažeidžia šis amnestijos taikymas pagal lytį, amžių ar kitus kriterijus. Aš suprantu, kad yra nemažai pakeitimų, kurie, matyt, bus pritaikyti, bet pati idėja iš tikrųjų kelia rimtų abejonių.

Taip pat priminsiu, jog Baudžiamasis kodeksas, kuriame numatyti amnestijos instituto pagrindai, nei amnestijos, nei bausmių rūšių, nei bausmių skyrimu, nei atleidimu nuo baudžiamosios atsakomybės ar bausmės, nei jokiais kitais pagrindais nediferencijuoja tėvų, auginančių vaikus, taip pat ir lyties pagrindu.

Taip pat puikiai suprantame, kad amnestija nėra ilgalaikis sisteminis sprendimas, jis neturi ilgalaikio efekto. Tai yra vienkartinis, trumpalaikis sprendimas. Taip pat, man atrodo, svarbu paminėti bendrus principus, jog malonė – tai kaip posttotalitarinės realybės dalis, kur prezidentai, monarchai suteikia malonę itin išskirtiniais atvejais. Čia vis dėlto amnestiją aš greičiau priskirčiau prie elementaraus galios demonstravimo simbolio, kai vienais įstatymais draudžiame ir baudžiame, kitais įstatymais štai paimame ir atleidžiame.

Pabaigoje pasakysiu, jog tai tarsi patvirtina, jog mūsų baudžiamoji politika yra ydinga. Jeigu mes nusprendžiame taikyti amnestiją, tai mes sakome, kad mūsų Baudžiamasis kodeksas neveikia, kad jis netinkamai atsižvelgia į lytį, socialinę padėtį, įgalumą, neįgalumą, šeimos padėtį, kitas aplinkybes, todėl turime pritaikyti amnestiją.

Vis dėlto aš manau, kad mūsų baudžiamoji sistema veikia, nors ją galbūt kartais ir reikia taisyti, bet tokius dalykus taisyti reikia ne galios demonstravimo būdu, pritaikant amnestijas, o realiai išnagrinėjant atskirai kiekvieną iš teikiamų atvejų. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiame pagrindinio komiteto pirmininkę į tribūną. Mes turime apsispręsti dėl grupės Seimo narių: S. Jovaišos, V. Simuliko, L. Talmonto, A. Navicko ir J. Džiugelio, siūlymo. Prašom pristatyti poziciją. S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Ačiū. Pagrindinė mintis šio siūlymo Žmogaus teisių komiteto narių buvo ta, kad, atsižvelgdami į Teisės departamento pastabas, mes negalėjome palikti nuostatos, diskriminacinės nuostatos, kitų nuteistų asmenų atžvilgiu ir pasiūlėme vieną, neatmesdami Amnestijos įstatymo varianto, unifikuotą malonės skaičių. Tai vienerius metus nuo visų nuteistųjų likusios bausmės paimti ir taip sulyginti visų nuteistų asmenų galimybes priimti šią simbolinę, kaip buvo anksčiau numatyta, Lietuvos šimtmečio jubiliejui skirtą malonės dovaną.

Tiesa, toliau kalbant, Teisingumo ministerija savo siūlymais ištaisė labai daug diskriminacinių momentų, su jais mes negalime nesutikti ir taip pat juos patvirtinome. Bet vis tiek mūsų siūlymą siūlau dabar apsvarstyti ir už jį balsuoti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs tiesiog siūlote iš esmės keisti įstatymo projektą. Komiteto išvada.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LVŽSF*). Komitetas šiam pasiūlymui nepritarė. Iš tikrųjų mes net skaičiavimų neturime, koks skaičius žmonių, kurie yra nuteisti, galėtų išeiti į laisvę, nes siūlymas, tai yra atleidimas nuo atliktos laisvės atėmimo bausmės dalies arba bausmės sumažimas vienais metais, apima labai plačią asmenų kategoriją. Tiesiog komitete mes diskutavome, kad tikrai būtų neatsa-

kinga priimti tokį sprendimą, juo labiau kad ir visuomenės saugumą mes vargu ar galėtume tokiu atveju užtikrinti. Ką mes darėme, dirbdami kartu su prokuratūra ir su Teisingumo ministerija, tai atrinkome kategoriją žmonių, kurie nepavojingi, tarkime, asmenys, kurie dabar yra pusiaukelėje į namus, kurie dabar jau vyksta, kartu turėdami tam tikrus laisvės apribojimus, į darbą savarankiškai ir kurie tikrai jokio pavojaus šiuo metu nekelia. Tikrai komitetas siūlo nepritarti tokiam pasiūlymui.

PIRMININKĖ. Ar galėtų pakeisti kas nors iš kolegų S. Jovaišą ir išdėstyti motyvus, nes jis jau kalbėjo ir pateikė, pristatė projektą? Matau V. Simuliką. Nepageidaujate paremti pasiūlymo? Ne, nėra. Kolegos, tada girdėjote S. Jovaišos ir komiteto motyvus, prašom apsispręsti visa apimtimi iš principo dėl tokio siūlymo. Kas remiate grupę Seimo narių, balsuojate už, kas remiate komiteto poziciją, balsuojate prieš arba susilaikote. Čia dėl viso siūlymo.

Už S. Jovaišos, V. Simuliko, L. Talmonto, A. Navicko, J. Džiugelio koncepciją balsavo 30 Seimo narių, prieš – 23 (nespėjau pažiūrėti) ir 27 susilaikė. Taigi nėra pritarta. Vadinasi, lieka komiteto projektas.

Dabar dėl šio varianto buvo Seimo nario R. Šarknicko siūlymas dėl 6 straipsnio. Gal R. Šarknickas pristatytų? Nematau salėje. Komiteto nuomonė buvo pritarti iš dalies. Prašom, komiteto pirmininke, pakomentuoti.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Mes pritarėme iš dalies, pritarėme Seimo nario pastabai dėl imperatyvumo. Tą sutvarkėme, tačiau negalėjome pritarti sąvokoms, kurios neegzistuoja tiek Baudžiamajame, tiek Baudžiamojo proceso kodeksuose, tai tiesiog įstatymo tekste yra vartojamos tos sąvokos, kurios yra su BPK ir su BK suderintos.

PIRMININKĖ. Dėkoju, komiteto pirmininke. Noriu informuoti, kad Seimo nariai sutinka su komiteto sprendimu. Taigi prašom išsakyti motyvus po svarstymo. M. Majauskas – prieš. Prašom.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš gal vėl pakartosiu, kad amnestija yra tarsi patvirtinimas, kad Lietuvos baudžiamoji politika yra ydinga ir bausmės metu pati savaime neatsižvelgia į tuos kriterijus, apie kuriuos mes šiandien kalbame. Vis dėlto, jeigu mes sakome, kad baudžiamoji politika yra ydinga, tai tada keiskime įstatymus, tobulinkime baudžiamąją politiką, tobulinkime Baudžiamąjį kodeksą ir priimkime sprendimus. Šiandien deklaruojame, kad sprendimas yra lyg malonė, lyg dovana, bet iš tikrųjų šis sprendimas yra greičiau panašus, kaip minėjau, į elementarų mūsų galios demonstravimą, kad mes galime ką nors atleisti nuo bausmės. Aš vis dėlto manau, kad tai nėra tinkamas sprendimas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai už – A. Širinskienė. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų įstatymas apaugo mitais, mes tai girdėjome ir posėdžių salėje. Ten neliko jokių diskriminuojančių nuostatų, yra išspręstos problemos ir dėl amžiaus, jų Teisės departamentas turėjo, ir dėl lyties. Tiesiog tik tos moterys, kurios yra nėščios ir kurios įkalinimo įstaigoje augina vaikus, galės pasinaudoti amnestija, vyrai nei nėšti negali būti, kiek žinau, kol kas ir lygiai taip pat jie neaugina vaikų įkalinimo įstaigose. Taigi neliko tos diskriminacinės galimybės, dėl kurios visi taip nuogąstavo. Atsirado tos grupės, kurios yra tikrai linkusios koreguoti savo elgesį. Mano jau minėti asmenys iš pusiaukelės namų tikrai vien dėl savo elgesio jau dabar gyvena lengvesniu režimu arba žmonės, kurie patiria arešto bausmę. Kokį turime ministerijos skaičiavimą, apie 37 vaikai turėtų būti paleisti ir suteikta jiems galimybė, tiems vaikams, kurie nėra įvertinti kaip pavojingi, linkę recidyvuoti, tiesiog įsilieti į visuomenę ir savo gyvenimą gyventi kitaip. Aš manau, mes tikrai turėtume tiems žmonėms suteikti šansą visiškai nerizikuodami savo saugumu, nes tikrai visus juos probacijos tarnybos pareigūnai prižiūrės visą tą laiką, tiesiog užtikrins, kad jie elgiasi gavę tą amnestijos dovaną tinkamai.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Gerbiami kolegos, prašau balsuoti ir apsispręsti po svarstymo, ar pritariame įstatymo dėl amnestijos akto projektui Nr. XIII P-2400.

Balsavo 81 Seimo narys: už – 60, prieš – 2, susilaikė 19. Po svarstymo įstatymo projektui yra pritarta.

Repliką per šoninį mikrofoną – S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū. Čia būtų galima ir ne prieš būti, bet jūs, gerbiama komiteto pirmininke, paminėjote atskiras grupes. Tai ne visos jų grupės patenka į šį amnestijos malonės įsta-

tymo lauką. Tiesiog jūs galėjote priimti ir pirminį variantą ir jį sujungti su tais variantais, kad visos grupės būtų kažkokią dovaną gavusios. O dabar vis tiek išeina taip, kad tie žmonės, kurie galėtų būti amnestuoti, tokios dovanos šį kartą negaus.

PIRMININKĖ. Tęsiame mūsų klausimus toliau. Atsiprašau, A. Širinskienė dar per šoninį mikrofoną. Prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Kolegos, tikrai yra labai diskutuotinas klausimas, ar atskiros asmenų grupės gali pretenduoti į amnestiją. Tai yra tie asmenys, kurie kelia pavojų visuomenės sveikatai ar visuomenės saugumui, tai tikrai manau, kad turėtume labai atsakingai kalbėti apie amnestiją visiems asmenims, nes vargu ar sunkūs nusikaltėliai tokios dovanos nusipelnė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai, argumentai, replikos išsakytos. Taigi dirbame toliau.

15.48 val.

Socialinės paramos mokiniams įstatymo Nr. X-686 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2734 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-1 klausimas – Socialinės paramos mokiniams įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2734. Kviečiame viceministrą E. Bingelį. Prašom pateikti įstatymo projektą.

E. BINGELIS. Laba diena, gerbiama pirmininke, gerbiami Seimo nariai. Socialinės paramos mokiniams įstatymo pakeitimo projektas. Įstatymo projekto tikslas – sudaryti palankias sąlygas gauti socialinę paramą mokiniams ir padidinti mokinių nemokamam maitinimui skiriamais produktais, reikmėms įsigyti skiriamų lėšų dydžius. Įstatymo projektas parengtas kartu su Statistikos departamentu atsižvelgiant į vartojimo prekių ir paslaugų kainų pokyčių statistinę informaciją, taip pat atsižvelgiant į maisto prekių vidutinės kainas, mažmenines vidutinės kainas, taip pat atsižvelgiant į savivaldybių pasiūlymus dėl nemokamo maitinimo. Primenu, nemokamo maitinimo suma, kuri skiriama nemokamam maitinimui, buvo nekeista nuo 2014 metų, o mokinio reikmėms nekeista nuo 2016 metų. Atsižvelgiant į tai įstatymo projektu keičiama daugiau nei pusė šiuo metu galiojančio Socialinės paramos mokiniams įstatymo straipsnių, todėl įstatymas išdėstytas nauja redakcija.

Esminiai pakeitimai. 25 % didinamos nemokamam maitinimui produktams įsigyti skirtos lėšos. Pavyzdžiui, pusryčiams nuo 49 iki 84 euro centų, pietums nuo 1 euro 6 centų apatinė šakutė iki 1 euro 52, viršutinė iki 1 euro 90 centų ir taip toliau. 33 % didinamas mokinio reikmėms įsigyti skiriamų lėšų dydis – nuo 57 eurų iki 76 eurų.

Taip pat sudaryti galimybę skirti ne tik nemokamą maitinimą, bet ir paramą mokinio reikmėms įsigyti, kai vertinamos vidutinės pajamos asmeniui per vieną mėnesį. Papildomai nustatyti vienodą teisinį reguliavimą visose savivaldybėse, taikyti išimtį ir skirti nemokamą maitinimą netgi dar didesnes pajamas turint vienam asmeniui, atsižvelgiant į susiklosčiusias aplinkybes, situacijas. Pajamos galėtų siekti netgi 305 eurus vienam asmeniui. Taip pat suteikti galimybę kreiptis asmenims, kuriems yra pasibaigęs globos, rūpybos mokėjimas, kol jie vis dar mokosi bendrojo ugdymo programoje, kad galėtų pasinaudoti šia parama.

Įsigaliojimas numatomas nuo 2019 m. sausio 1 d. Siūlomam projektui lėšų reikėtų papildomai apie 6,4 mln. sumos – 5,4 mln. iš valstybės biudžeto ir apie 1 mln. iš savivaldybių. Tačiau įvertinus tai, kad mokinių skaičius mažėja, ir tai, ką mes turime šiais metais ir koks yra planas kitiems, papildomai skirti valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšų nereikėtų. Prašome pritarti po pateikimo.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų nori klausti grupė Seimo narių. Pirmasis klausia E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas viceministre, turbūt šaunu, kad jūs bandote didinti (aš čia, dešinėje) išmokas, tai yra tą paramą maitinimui, tačiau galbūt yra ir kitų problemų? Kada buvome pradėję kalbėti apie galimybę maitinti visus moksleivius, nes kaip ir yra tam tikras diskriminacinis faktorius. Kai kada gaunamos šeimos pajamos neparodo tikro vaizdo, o dažnai būna taip, kad galbūt būna ant tam tikros ribos šeimos, kurioms labai svarbu būtų maitinimas vaikams. Tai vienas klausimas. Ar nemanote, kad būtų galima pereiti prie visuotinio maitinimo? Galbūt įgyvendinti skandinavišką modelį?

Antras dalykas, produkto kaina taip pat ne viską lemia, dažnai lemia pirkimai tų produktų. Ar nemanote, kad nepakankamai išnaudojamas pirkimas tiesiogiai iš ūkininkų? Galbūt reikėtų pakoreguoti Viešųjų pirkimų įstatymą, kad būtų galima lengviau pirkti, aišku, nustatant atskirų produktų tam tikrą ribinę kainą? Būtų galima gauti rezultatą nebūtinai teikiant daugiau pinigų, o paprasčiausiai pigiau perkant. Ačiū.

E. BINGELIS. Ačiū už klausimą. Atsakau. Mes pritartume visų mokinių maitinimo idėjai. Kita vertus, jeigu mes šnekėtume apie pradinukų ir priešmokyklinio amžiaus vaikų maitinimą, tai papildomai reikėtų apie 42 mln. eurų. Tai yra ganėtinai didelė suma. Šiuo metu turbūt galimybės nėra.

Šnekant apie Viešųjų pirkimų įstatymą, tai tikrai reikėtų daugiau dėmesio skirti pačioms mokykloms, nes mokyklos yra produktų pirkėjos. Įstatymai joms kaip ir suteikia galimybę, bet gal kai kurios mokyklos pasirenka joms patogesnę paties pirkimo būdą. Tikrai yra mokyklų, kurios sugelba nusipirkti iš vietos ūkininkų, tikrai gal praktika nėra susiklosčiusi visose savivaldybėse.

PIRMININKĖ. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū pirmininkei. Gerbiamas viceministre, vakar mes komitete svarstėme biudžetą ir ten yra tokių skyelių – šnekame viena, o rašome visai kitus skaičius. Kaip mes vykdysime tuos įsipareigojimus? Pats siūlymas yra, aišku, sveikintinas, seniai reikėjo tai daryti, nes kainų indeksas kilo, o kainos liko tos pačios ar mokyklai, ar maitinimui. Jūs aiškinamajame rašte taip painiai rašote, kad pinigų reikia, bet gal nereikės. Kada planuojama, kad šitas įstatymas įsigaliotų? Suprantu, kad nuo sausio 1 dienos. Jeigu priimsime, ar tikrai pakaks lėšų užtikrinti šito įstatymo vykdymą? Labai ačiū.

E. BINGELIS. Ačiū už klausimą. Kiek reikėtų papildomų lėšų, esame apskaičiavę. Kaip mes matome, nors ir buvo didintos valstybės remiamos pajamos, indeksuoti pradėdamos nuo 2019 metų taip pat minimalaus vartojimo poreikio dydis. Vis dėlto mokinių, kurie galėtų pasinaudoti šia parama, mažėja. Tam, ką mes turime iš šių duomenų šiais metais ir kas suplanuota kitais metais, papildomai skirti lėšų nereikėtų ir pavyktų užtikrinti, kad visi, kuriems reikia, gautų iš dabartinių asignavimų.

PIRMININKĖ. Klausia J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiami kolegos, aš irgi labai pritarčiau, jeigu mes pereitume prie visų pradinukų maitinimo, man atrodo, būtų teisingiau. Tai ypač mažina... bendravimą, tokią atskirtį tarp vaikų, bet mano klausimas yra apie šio didinimo dydį ir laiko tarpus. Ar nemanote, kad būtų geriau ne vienažart padidinti tam tikrais skaičiais, bet taip taip įvesti indeksaciją, kad kylant kainoms ta suma, kuri skiriama maitinimui, būtų indeksuojama, o ne tokia politinė valia – kartais padidinama, kartais palaukiama porą metų, tada didinama. Mes turėtume objektyvesnį pasiūlymą ir tada būtų visiems aiškiau ir lengviau. Ačiū už atsakymą.

E. BINGELIS. Ačiū už pasiūlymą. Taip pat šitas mintis galima dabar svarstyti ir Seimo komitetuose, jeigu pritartumėte. Dabartiniu momentu matome gana didelę riziką, kad galime nesuvaldyti biudžeto. Viena dalis – kad būtų koks nors rekomendacinis skaičius, tad mes vertiname nusišlovėjusią praktiką, statistiką ir galime pateikti šiek tiek konkretesnius siūlymus.

Kas jau yra padaryta dėl minimalaus vartojimo poreikio dydžio ir kas taip pat šiame įstatyme yra keičiama, tai būtent mokinio reikmėms įsigyti skirtų lėšų dydis, kuris yra bazinė socialinė išmoka, ji dabar indeksuojama su minimaliu vartojimo poreikio dydžiu, kuris kiekvienais metais indeksuojamas. Reikia tikėtis, kad žiūrint į ateitį pavyks daugumą dydžių indeksuoti taip, kad jie atlieptų rinką ir tuometinę ekonominę situaciją.

PIRMININKĖ. Klausia L. Staniuvienė.

L. STANIUVIENĖ (LVŽSF). Gerbiamasis pranešėjas, noriu paklausti, ar su šiuo įstatymo keitimu savivaldybėse didės ar mažės administravimo lėšos?

E. BINGELIS. Administravimo lėšos skiriamos nuo bendros sumos, tad esminiai dydžiai nesikeičia, nes ir pati suma, kuri yra skiriama, nesikeičia. Savivaldybės tą pačią sumą, kurią administruoja šiais metais, administruoja ir kitais metais.

PIRMININKĖ. Klausia I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Gerbiamasis viceministre, mano klausimas yra susijęs su šiuo įstatymu, bet turbūt labiau jis yra apie Piniginės socialinės pa-

ramos įstatymą, tiesiog praktikoje visai neseniai susidūriau su tokia nelogiška situacija, kai žmogus, vykdamas individualią veiklą, kreipęsis šitos paramos savo vaikams, buvo išprašytas, todėl, kad pagal įstatymą greičiausiai mes žmogaus pajamomis laikome jo įplaukas, o ne pajamas, tai yra ne tai, kas jam iš tikrųjų lieka galutiniam vartojimui. Tiesiog noriu jūsų paklausti, ar prie progos, kadangi keičiate šitą įstatymą, nemanytumėte, kad reikėtų pakeisti galbūt ir pagrindinį įstatymą, aišku, įregistruojant atskirą projektą, kad žmonės, kurie verčiasi be darbo sutarčių, nebūtų nepagrįstai diskriminuojami? Ačiū.

E. BINGELIS. Teisingai, mes jau irgi gavome kreipimąsi. Šiuo atveju yra du dalykai, dabar kaip tik ir diskutuojame, kaip pakeisti, nes tiek Piniginės paramos įstatyme, tiek čia yra vertinamos mėnesinės pajamos, o tų, kurie užsiima individualia veikla, – metinės. Tikimės, kad rasime sprendimą atitinkamai su praėjusių metų deklaravimu.

Kita dalis, kad savivaldybėms nuo šių metų sausio 1 dienos įsigalioja naujos išmokų rūšys – gali būti sąlyginės arba motyvuojančios. Savivaldybės, kurios žiūri lanksčiau, tikrai pritaiko ir suranda dar papildomų būdų, kaip padėti šeimoms, kurios neatitinka, vadinkime, testuojamų kriterijų, kurie tikrinami.

PIRMININKĖ. Klausia R. J. Dagys. Rimantai, neklausite? Atsisakote? Tada V. Gailius.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Analogišką kreipimąsi kaip ir kolegė I. Šimonytė esu gavęs ir, manau, politinio pasitikėjimo komandos, ministerijų iniciatyvos yra pažangios, tačiau įgyvendinimo procesai... Kad ir šį projektą rengiant, akivaizdu, reikės keisti įstatymo nuostatas, tačiau kito įstatymo – Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems. Ir į tai atkreipia dėmesį Teisės departamentas. Ar jūs vertinate savo ministerijos administracijos kompetenciją, nes trūksta kompetencijos ir išvalgų, rengiant normas, nežiūrima sistemškai? Teisės departamentas jums teikia pastabas, o tai yra akivaizdus jūsų ministerijos teisininkų brokas.

E. BINGELIS. Ačiū už reakciją. Kolegų, kurie rengė šio įstatymo pakeitimus, kompetencija asmeniškai neabejoju. O tokia sistema egzistuoja, kad mes apsisaugotume nuo pavienių, praleistų kažkokių klaidelių. Atsižvelgsime į rekomendacijas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus Seimo narių, norinčių klausti, klausimus. Motyvai už – A. Sysas. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, tikrai siūlau pritarti, nes, kaip minėjau ir klausdamas, viskas kinta pasaulyje, ypač kainos, ir kinta ne į mažėjimą, o į didėjimą, ir tų pinigėlių, kuriuos mes skirdavome vaikų maitinimui ir pasiruošimui mokyklai, aišku, sumos yra juokingos. Tada vyksta labai daug nereikalingų akcijų. Aš manau, kad jeigu valstybė imasi tokios misijos, o misija labai teisinga – rūpintis vaikų sveikata, jeigu mes kalbame apie maitinimą, ir visiškai teisingai čia kalbėjo kolegos apie visuotinį maitinimą, visų vaikų, nestigmantizuojant vieno, kad vieni iš kažkokių šeimų, kurios nesugeba pamaitinti, tai siūlau pritarti šitam įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Prieš niekas nepareiškė noro kalbėti. Prašom balsuoti dėl Socialinės paramos mokiniams įstatymo pakeitimo įstatymo projekto po pateikimo.

Balsavo 85 Seimo nariai: už – 84, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymo projektui yra pritarta po pateikimo. Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Svarstymo data – lapkričio 22 diena.

16.03 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 35, 37, 38, 39, 39¹, 40, 41, 44, 50, 54 straipsnių pakeitimo ir 51, 52, 53 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XIII-1342 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-2730 (pateikimas)

Kitas įstatymo projektas – Užimtumo įstatymo daugelio straipsnių pakeitimo ir trijų straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-2730. Pateikia viceministras E. Bingelis. Prašom.

E. BINGELIS. Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamieji Seimo nariai, Užimtumo įstatymo Nr. XIIP-2470 pateikimas susijęs su mokestine pertvarka, tiesiog yra techniniai pakeitimai – sulyginti darbo vietų subsidijas tiems, kurie naudojami šita programa, kad tai būtų prilyginta minima-

liam mėnesiniam atlyginimui, kaip yra dabar. Čia toks techninis, prašau pritarti, papildomų lėšų nereikės.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori paklausti R. J. Dagys. Prašom.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Viskas aišku, neužsirašiau.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, motyvai už ir prieš, kadangi klausiančių daugiau nėra. Nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu po pateikimo? Dėkoju. Bendru sutarimu pritariame. Pagrindinis komitetas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Svarstymo data – taip pat lapkričio 22 diena.

16.04 val.

Socialinių įmonių įstatymo Nr. IX-2251 14, 15, 17 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1346 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2731 (pateikimas)

Socialinių įmonių įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2731. Pateikimas. Viceministras E. Bingelis. Prašom.

E. BINGELIS. Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, 2.3 klausimas, kaip ir 2.2, yra apie Socialinių įmonių įstatymo pakeitimus, kuriais irgi yra suvienodinamos tokios sąlygos, kaip yra šiuo metu, tiesiog įvertinant, kaip po mokesčių reformos atrodo atlyginimai. Tai irgi techniniai keitimai, paliekant tą patį subsidijavimo dydį iki dviejų tą mėnesį galiojančių Vyriausybės patvirtintų minimalių mėnesinių atlyginimų dydžio. Lėšų poreikio nėra.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori klausti pora Seimo narių. Pirmasis klausia A. Sysas. Prašom.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas viceministre, kalba bus vis apie tą patį. Vyriausybė paskutiniu metu pamilo šią temą, pateikė vieną įstatymo projektą – Socialinių įmonių įstatymo pertvarkos. Kolega T. Tomilinas su kolegomis užregistravo dar vieną įstatymą. Dabar jūs siūlote didinti subsidiją. Kartu vyksta diskusijos, ar apskritai logiškai ir racionaliai mes naudojame tas lėšas. Žinau, kad kitų metų biudžete numatėme 20 mln. ir socialinėms įmonėms, ir individualiai dirbantiems rinkoje. Žinome, kad šiemet tų 20 mln. neužtenka. Kaip vykdysime šį įstatymą ir apskritai ką darysime su tais įstatymų projektais, nes jau nauji metai čia pat? Tų 20 mln. tikrai neužteks ir šiam pasiūlymui, nors aš abiem rankomis pritarčiau jam. Ačiū.

E. BINGELIS. Ačiū už klausimą. Atskirčiau du dalykus. Vienas, pasiūlyti pakeitimai, kai Seime bus priimti, tai ir įsigalios. Taip pat apie lėšų poreikį. Matome, kad jau šiemet prognozės, kurios buvo, yra gerokai mažesnės. Tikėtina, yra planas, kad kitais metais bus iki 20 mln. Šitie pakeitimai, kurie dabar siūlomi, yra techninio pobūdžio, siekiant išlaikyti, kad nenutiktų jokių nesklaidumų nuo sausio 1 dienos, kai įsigalios visi nauji lydimieji įstatymai, su biudžetu, su struktūrinėmis reformomis. Tai būtent ta subsidijos dalis.

Kai bus priimti įstatymai dėl socialinių įmonių ateities, tada jau įsigalios naujos redakcijos, naujos nuostatos, kurios buvo pristatytos turbūt T. Tomilino.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Aš pratęsiu kolegos Algirdo klausimą. Iš tikrųjų poreikis dabar yra sumažėjęs dėl to, kad mes tiesiog labai smarkiai sujaukėme socialinių įmonių darbą dėl savo įvairiausių reformų ir projektų, jos neteko dalies užsakymų ir turėjo atleisti dalį žmonių. Bet aš tikiuosi, kad mes po visų šitų peripetijų vėl viską sutvarkysime ir vėl atsigaus jos, todėl tų pinigų gali neužtekti.

Bet mano klausimas yra susijęs su tuo, kaip vis dėlto dabar šios jūsų pataisos dera su tais projektais, kuriuos mes dabar svarstome, nes mes turėsime apsispręsti dėl visko. Prie kurio čia dabar vaikštančio projekto, Seimo narių ir Vyriausybės pateikto, jis yra priderintas?

E. BINGELIS. Ačiū už klausimą. Būtent apie dabartinį reguliavimą, kad nebūtų pabloginta situacija, kaip yra dabar. Čia yra tik techninis. O dėl tų svarstymų, kurie vyksta Seime, mes dažniausiai dalyvaujame arba komitetuose, arba diskusijose ir ten tada tas pozicijas pareiškiamo, jei mūsų klausiamo.

Tai yra būtent apie dabartinį teisinį reguliavimą ir kad nebūtų pabloginta situacija.

PIRMININKĖ. Dėkoju, viceministre, jūs atsakėte į visų Seimo narių, norinčių paklausti, klausimus. Motyvų sakyti po pateikimo niekas nepageidauja. Gerbiami kolegos, prašom apsispręsti

balsuojant dėl Socialinių įmonių įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto po pateikimo.

Balsavo 75 Seimo nariai ir visi pritarė įstatymo projektui. Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Svarstymo data – lapkričio 22 diena.

16.11 val.

Seimo nutarimo „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį teismą su prašymu ištirti, ar Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo Nr. XIII-1537 „Dėl privalomojo referendumo dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo paskelbimo“ 2 straipsnis neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ projektas Nr. XIII-2697(2) (svarstymas ir priėmimas)

Gerbiami kolegos, mūsų bazėje atsirado visi reikiami dokumentai dėl rytinės darbotvarkės 1-2 klausimo – dėl Seimo nutarimo „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl privalomojo referendumo dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo paskelbimo“ 2 straipsnis neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ projektas. Dabar mes turime turėti diskusiją. Teisės ir teisėtuvos komiteto išvada. Prašom, gerbiama komiteto primininke.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Teisės ir teisėtuvos komitetas per Seimo plenarinio posėdžio pertrauką, kadangi nagrinėjome ypatingos skubos tvarka, apsvartė minėtą nutarimo projektą. Mes atsižvelgėme į visus Teisės departamento pasiūlymus ir pastabas, jie posėdyje patvirtino, kad daugiau pastabų neturi, ir iš dalies pritarėme kai kuriems gautiems Seimo nario J. Sabatausko pasiūlymams. Galiausiai balsavome dėl viso nutarimo projekto ir turėjome 9 balsus už, 1 buvo prieš, susilaikiusių neturėjome.

PRIMININKĖ. Dėkoju. Diskusija. Diskusiją pradeda S. Tumėnas. Prašome.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke, už galimybę pasisakyti. Gerbiami Seimo nariai, man regis, mes nė vienas nekvestionuojame, kad Konstitucija yra pagrindinis mūsų protų ir mūsų širdžių dokumentas, tačiau kai mes cituojame ir remiamės Konstitucija, dažniausiai minime konkrečius Konstitucijos straipsnius ir mažiau užsimeriname apie kitą dalį, kuri šiandien, svarstant šį projektą, man regis, ypač svarbi. Turiu minty parašytą jautrią ir vertybiškai svarbią Konstitucijos preambulę, kurioje skelbiama, kad „Lietuvių tauta, [...] įkūnydama prigimtą žmogaus ir Tautos teisę gyventi ir kurti savo tėvų ir protėvių žemėje [...], puoselėdama Lietuvos žemėje tautinę santarvę, siekdama atviros, teisingos, darnios, pilietinės visuomenės ir teisinės valstybės“, taip pat čia užsimerinama, rašoma ir apie dvasios svarbą, apie gimtojo žodžio svarbą, raštą ir papročius.

Niekas nesikėsina į Konstitucijos tekstą, niekas nesikėsina į Konstitucijos dvasią. Aš suprantu Konstitucijos kūrėjus, kuriems tai buvo ir tebėra pats svarbiausias gyvenimo darbas, pats svarbiausias kūrinys, tačiau noriu atkreipti dėmesį, kad juk keičiasi situacija, keičiasi gyvenimas, evoliucionuoja. Kai buvo kuriama Konstitucija, buvo priešiškos valstybės kariuomenė, mes nebuvo NATO nariai, mes nebuvo Europos Sąjungos nariai, mes nebuvo kitų struktūrų nariai. Dabar yra sudėti visi visi saugikliai, tad Lietuva yra saugi šalis. Mano iš preambulės pacituoti teiginiai, man regis, ypač svarbūs ir padės. Šis projektas, kurį šiandien svarstome, tikiuosi, ir priimsime šį sprendimą, padės įgyvendinti tuos teiginius, kurie yra minimi mūsų preambulėje.

Šiandien rytą, kai svarstėme Atliekų tvarkymo įstatymą, buvo užsiminta, kad surinkta 20 tūkst. parašų. Tai šiandien noriu kaip Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos narys patvirtinti, kad šimtai tūkstančių lietuvių, šiuo metu gyvenančių svetur, ne Lietuvoje, tikisi, kad mes priimsime teigiamą sprendimą.

Noriu dar kartą priminti, kad tų organizuotų lietuviškųjų pasaulių, kuriuos taip įvardijo mūsų žymusis A. Maceina, yra 45 pasaulio valstybėse. Šiandien visų jų akys žiūri į mus, į Seimą, ir jie nori išgirsti, ar jie mūsų valstybei yra reikalingi, ar mes į juos žiūrime kaip į lygiaverčius savo tautiečius, šiuo metu gyvenančius svetur.

Daug kas ginčijasi, kad yra dvi datos, dvi dienos, kad referendumas vyks dvi dienas, bet aš manyčiau, įsitikinęs, kad geriau yra dvi dienos, bus daugiau skaidrumo, daugiau aiškumo. Dvi

dienos yra geriau negu turime karčią patirtį, kai referendumo metu mes vaišiname savo piliečius rudo skysčio buteliu „Cento“ ar „Euro“, pavadinimu nebeprisimenu, ir skalbimo milteliais. Geriau jau referendumas tegul vyksta dvi dienas negu skalbimo miltelių dovana. Taigi kviečiu priarti šitam projektui, nes šis sprendimas svarbus visai mūsų valstybei. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu J. Sabatauską frakcijos vardu.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, mes kreipiamės, Seimas ketina kreiptis į Konstitucinį Teismą ne dėl to, kad dvi dienas balsavimas bus, o dėl to, kad tarp tų dviejų dienų balsavimo bus dviejų savaitių pertrauka. Iš tiesų kreipiantis bet kada, kad ir kas būtų tas kreipimosi autorius, ar Seimo narių grupė, ar asmuo, kurio bylą nagrinėjantis teismas sustabdo nagrinėjimą ir kreipiasi į Konstitucinį Teismą išreikšdamas to asmens abejones, ar Seimas *in corpore*, turi pagrįsti savo kreipimąsi, o ne pasakyti: ei tu, Konstitucini Teisme, pasakyk, ar prieštarauja, ar neprieštarauja Konstitucijai toks referendumas. Tokia buvo pirma šito nutarimo projekto mintis. Rezoliucinėje dalyje net nebuvo parašyta, dėl ko gali prieštarauti, ar neprieštarauja Konstitucijai. Konstitucija yra didelė ir ten daug straipsnių, daug principų. Net įvardinus principą ar straipsnį, reikia pagrįsti, kodėl mes taip klausiame Konstitucinio Teismo, ar mes abejojame tuo? Vadinasi, visi argumentai turi būti surašyti.

Šiandien komitetas svarstė ir visus siūlymus dėl papildomų argumentų atmetė. Pavyzdžiui, ar nebus manipuluojama rinkėjų nuomone per tas dvi savaites, kai bus pertrauka, ar bus tų rinkėjų lygiateisiškumas, jeigu per tas dvi savaites pradžioje pirmą referendumo dieną bus vienoks informacijos srautas, o pabaigoje bus kitoks? Vadinasi, jau nelygioje padėtyje yra rinkėjai. O kaip užtikrinsime politinės reklamos draudimą per tas dvi savaites, nes referendumo pertrauka nereikia, kad per tą laiką vėl iš naujo gali būti agitacija? Negali būti agitacijos. O ar tai nereikš, kad mes varžome žodžio laisvę? Žiniasklaidai pasakysime: nu, nu, nu, per tas dvi savaites nieko negalite rašyti, nieko negalite skelbti per referendumą. O kaip užtvindysime socialinius tinklus, neleidami niekam pasidalinti nuomone apie referendumą? Tai faktiškai neįmanoma. Nebeužtvenskite upės bėgimo, kaip sakė mūsų klasikas. O čia kalbama apie socialinius tinklus. Ten bus potvyniai, ne tik upės bėgimas. Ir visi šitie argumentai, pagrindžiantys abejonę, buvo atmesti. Buvo atmesti, nes, matai, per daug.

O ar tie, kurie atmetinėjo, nors kartą rašė kreipimąsi į Konstitucinį Teismą? Ar matė tuos kreipimusis, kurie ne iš vieno sakinio susideda? Ar matė Konstitucinio Teismo sprendimus, kuriais priimamas nagrinėti tas kreipimasis ar nepriimamas ir dėl ko nepriimamas? O nepriimamas dažniausiai dėl to, kad neatskleidė prieštaravimo, galimo prieštaravimo turinio, argumentų ir nepateikė, kodėl tie argumentai, jų manymu, prieštarauja. Todėl toks kreipimasis turi būti išsamus, visapusiškai pagrindžiantis tą kreipimąsi taip, kad Konstituciniame Teisme būtų galima iš tikrųjų sužinoti nuomonę. Ne tik Konstitucinis Teismas gali pasakyti, toks referendumo organizavimas su dviejų savaitių pertrauka, kai nebus ne tik balsavimo nepertraukiamumo, bet ir balsų suskaičiavimo iš karto po balsavimo... Ką reiškia po pirmo turo balsai neskaičiuojami? Jie bus saugomi, ir netgi ne rinkimų komisijoje, kuri yra atsakinga pagal įstatymą už rinkimų ir referendumo organizavimą, o kur nors kitur, galbūt policijoje. Vadinasi, praeis geriausiu atveju trys savaitės nuo pat pirmo balsavimo, nes išankstinis balsavimas prasideda daug anksčiau, prasideda keturios dienos iki tikrosios balsavimo dienos.

Taigi, mano įsitikinimu, toks nutarimo projektas yra tyčia parašytas tam, kad būtų nusiplautas. Seimas atsistoja Poncijaus Piloto poza ir sako: aš kreipiausi, Dievas matė, bet Konstitucinis Teismas kažkodėl nepriėmė. Nepriėmė, na, ir tuščia jo, ir nereikia mums jų. Mes vis tiek organizuosime tą referendumą, nes atsakymo į tą klausimą, kai Seimo nariai uždavė, ką darysite, kai nepriims tokio kreipimosi, nebuvo.

Siūlau visiems atsikvošėti ir suprasti, kad tie visi siūlymai nėra noras pakenkti, o yra noras padėti. Negalvokite, kad tik jūsų nuomonė yra teisingiausia.

PIRMININKĖ. Dėkoju.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Dar vienas argumentas, atsiprašau. Mano manymu, visos šitos manipuliacijos prives prie to, kad tautai atsibos tai ir referendumas žlugs.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu P. Urbšį.

P. URBŠYS (*MSNG*). Gerbiamieji Seimo nariai, pagal Konstituciją referendumas yra tiesioginio tautos aukščiausios suverenios galios vykdymo forma. Suverenas – mūsų valstybė, ne Seimas, ne Prezidentė, ne Vyriausybė, ne teismai, o pilietinė tauta. Būtent pagal Konstituciją pilietinei tautai suteikiama aukščiausia suvereno galia kurti valstybę ir nustatyti piliečių santykius su valstybe.

Referendumo balsavimo laiko ištęsimas iki dviejų savaitių aiškiai parodo, kad mes, piliečių atstovai Seime, netikime, kad suverenas sugebės adekvačiai pasinaudoti savo suvereno galiomis jam svarbiu klausimu. Užuoť pabandę įsigilinti, kodėl nuo 1990 metų emigravę 707 tūkst. Lietuvos Respublikos piliečių ir jų šimtai tūkstančių artimųjų, likusių čia, Lietuvoje, nenorės be dviejų savaitių pertraukos išreikšti savo valios dėl noro išsaugoti Lietuvos Respublikos pilietybę, mes pro ausis praleidžiame grėsmingas žinutes dėl to, kad Lietuvos piliečiai išsiskiria iš Europos Sąjungos valstybių tuo, jog nenori savęs tapatinti su valstybe. Pagrindinė priežastis, kodėl piliečiai nenori susieti savęs su Lietuvos valstybe, yra ta, kad jie valstybę tapatina su valdžia, kuri yra užurpavusi jų suvereno galias.

Ar nesityčiojame iš Lietuvos žmonių, užsienyje gyvenančių savo piliečių, kurių yra šimtai tūkstančių ir kurie yra sukišti, atsiprašu už tą žodį, į vieną senamiesčio apygardą, kad jiems suteikiama imitacinė galimybė išreikšti nebepilietinę savo valią? Ar nesityčiojame, kai per rinkimus pažadame žmonėms suteikti galimybę tiesiogiai išsirinkti seniūnus, kai pažadame įteisinti teisėjų tarėjų instituciją, o po rinkimų jiems po nosimi suraitome politinę špygą? Ar Seimo nutarimas, susijęs su referendumo balsavimo ištėsimu iki dviejų savaitių, nedemonstruoja mūsų nenoro iš esmės spręsti piliečių pasitikėjimo susigrąžinimą savo valstybe?

Norėdami bet kokia kaina įteisinti hibridinę pilietybę, mano giliu įsitikinimu, mes tikrai ne siejame savo piliečius su Lietuva, bet dar labiau juos atskiriame.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu K. Masiulį.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama pirmininke, kad dar suteikėte man žodį. Aš mielai juo pasinaudosiu. Visi kalbėję kėlė labai aktualius klausimus, ir aš daugeliui minčių pritariu. Ir P. Urbšiui pritariu dėl to, kad esama tvarka, kaip užsienyje gyvenantys lietuviai balsuoja, neatrodo tokia teisinga. Aš dar praeitą kadenciją buvau kreipėsis į VRK (Vyriausiąją rinkimų komisiją) siūlydamas padaryti atskirą apygardą vien užsienyje gyvenantiems lietuviams, kad jie turėtų savo atstovą parlamente ir išrinktų jie. Tai būtų atskiras jų atstovas. Man buvo pasakyta, kad nepakankamas dalyvavimas – jų niekada nedalyvauja tiek, kiek dalyvauja mūsų vienoje vidutinėje apygardoje žmonių.

Aš bendravau su užsienio bendruomenėmis ir juos informavau apie tą susitarimą su Vyriausiąja rinkimų komisija, dabar, aišku, pasikeitė pirmininkas, bet, aš galvoju, institucinė atmintis turėtų išlikti. Man buvo atsakyta, kad kai tik susirinks pakankamas skaičius, maždaug tiek, kiek dalyvauja apygardoje, tikrai Vyriausioji rinkimų komisija įsteigs atskirą apygardą. Ir tai, mano požiūriu, būtų teisinga, nes, pavyzdžiui, prancūzai turi net keletą parlamentarų, išrenkamų užsienyje, nes užsienyje jie turi didžiulę bendruomenę. Tai čia reikalinga idėja.

Aš pritariu pačiai valstiečių intencijai, aš irgi solidarizuojusi su tuo, kad aktyviau dalyvautų užsienyje gyvenantys lietuviai, nes jų yra labai daug, aktyviau reikštųsi mūsų politiniame gyvenime, bet taip nėra. Bet taip nėra, su tuo reikia sutikti. Dar daugiau, aiškiai matau, kad nėra Lietuvoje gyvenančių piliečių politinės valios pritarti platesniam užsienio lietuvių išiliejimui. Ir tas referendumas, matyt, iš anksto yra pasmerktas blogam rezultatui.

Nepaisant to, tikrai norėdamas, kad būtų kitoks rezultatas, aš suprantu, kad negalima eiti tokiu keliu, kad galimai darytume Konstitucijai prieštaraujančius sprendimus tam, kad pasiektume norimą rezultatą. Nors tam rezultatui aš irgi pritarčiau. Tikrai taip negalima elgtis. Ir pritariu idėjai, kad jeigu mes kreipiamės į Konstitucinį Teismą, turėtų būti visi argumentai surašyti. Tų argumentų buvo daug išvardinta. Žiūrėkite, jeigu koks nors žmogus kreipiasi į teismą dėl ko nors – kad pažeistos jo teisės, kad kas nors jį apvogė ar kas nors jį sumušė, pateikia visus argumentus, kiek gali daugiau. Mes taip pat turime elgtis, o ne priešingai. Todėl aš manau, kad net ir toks kreipimasis nepakankamas, galbūt net apsimestinis, kas irgi būtų netinkama ir nesolidu. Mes turime pakankamai teisininkų, kurie galėtų solidžiau tą parengti, juo labiau kad tie siūlymai skambėjo.

Komitete jie turėjo visi būti inkorporuoti, o jau Teismas tą atsirinks. Konstitucinis Teismas vienus argumentus pripažįsta, kitų nepripažįsta. Tai jau čia ne mūsų reikalas įvertinti, Teismas įvertintų. Apgailėtina, kad šitaip yra, bet gal geriau negu nieko. Aš, matyt, balsuosiu už tą sprendimą, bet tikrai apgailėtina, kad šitaip yra.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, rytiniame posėdyje mes turėjome numatę laiką tik pateikti. Užsirašiusių nėra daug, juolab M. Majausko nematau salėje, tad kviečiu A. Vinkų, Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos pirmininką, taip pat pasakyti nuomonę šiuo klausimu.

A. VINKUS (LSDDF). Gerbiamieji Seimo nariai, jau daug mėnesių ir savaitių mes Seime svarstome šią labai aktualią problemą. Noriu pasakyti, kad pasaulio lietuviai, ypač paskutiniu metu ir kai aš buvau Omaha mieste, Jungtinėse Amerikos Valstijose, ir kai vyko Portlande, kai ponis R. Šalaševičiūtė buvo ten išvykusi, kalbėdami apie pilietybės išsaugojimą, ragina visus Lietuvos ir tų šalių žmones lietuvius, kad prisidėtų prie tų visų iniciatyvų, kurias dabar daro Lietuvos intelektualai, visuomenininkai, politikai, teisininkai. Jie kreipiasi ir į Lietuvos bažnyčią, ir į meno, ir pasaulio žmones, kad tos diskusijos, kurios vyko apie pilietybės suteikimą, išsaugojimą ir įvairias grėsmes, galimybes, baigtųsi teigiamu rezultatu. Tikisi, kad tai nesupriešins mūsų, o suvienys tautą.

Norių pasakyti, kad D. Henke – Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkė dar praeitų metų birželio 26 dieną viename iš straipsnių rašė, kad „akivaizdu, kad referendumas yra patikimas instrumentas tautos valia palaiminti kardinalius politinius sprendimus. Referendume dėl dvigubos pilietybės Lietuva taip pat ruošiasi rasti atsakymą į šį klausimą. Ar gali Lietuva nutraukti ryšius su apytikriai 800 tūkst. piliečių ir jų palikuonimis, išvykusiais iš šalies po 1990 metų? Ar yra kitų būdų išsaugoti su jais valstybinius teisinius santykius? Visiems ilgesniam laikui, rašo, išvykusiems į užsienį, svečioje šalyje užsidirbusiems gerovę, suradusiems ten draugų ir sukūrusiems ten šeimas, kažkada neišvengiamai iškyla klausimas: koks mano statusas? Emigrantai neturi rinkimų teisės. Valstybės parama jiems ir jų vaikams ribota. Dažnai jie neturi tokių pačių darbuotojų teisių kaip vietiniai gyventojai. Todėl savaime suprantama, kad kažkada iškyla mintis apie tave priėmusios šalies pilietybę. Šis procesas gali skatinti savo identiteto paieškas. Neretai naujos pilietybės siekiama vien iš praktinių paskatų. Netekęs gimtosios šalies, pilietis (baigiu) gali guostis mintimi, kad pavyko rasti naują tėvynę, tačiau netekties jausmas ir liūdesys išlieka. O prisiminus Lietuvą apima prieštaringi jausmai, kodėl čia vis dar neįmanoma tai, kas kitose šalyse jau seniai yra įsigalioję?“

Aš ir praeitą kartą sakiau, kad balsuojant dvi dienas bus sudarytos palankios sąlygos daugumai piliečių dalyvauti referendume, nes sprendimams priimti reikia daugumos, juolab jau esame balsavę referendume dvi dienas, ir manau, kad pilietybės išsaugojimas yra toks pat svarbus klausimas kaip Lietuvos išlikimas, išstojimas ir buvimas Europos Sąjungoje.

Ir pabaigai. Kviečiu dar kartą ir tuos, kurie oponuoja, pergaltoti savo poziciją, tuos, kurie laikotės tos pozicijos, prie kurios aš ir savo pozicija prisijungiu. Padarykime viską, kad šiandien mes balsuotume už tai, ko siekia pasaulio lietuviai. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju, kad sutaupėte laiko pasisakydamas. Gerbiami kolegos, kviečiu Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkę į tribūną ir svarstysime siūlymus dėl nutarimo projekto.

Pirmasis siūlymas yra J. Sabatausko. Tik J. Sabatausko ir yra siūlymai. Pirmasis jo siūlymas. Prašau, gerbiamas Juliau, pateikti savo siūlymą. Gerbiamas Sabatauskai, prašome pristatyti pirmąjį savo siūlymą.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, aš siūliau pataisyti preambulę. Aš iš karto siūlau svarstyti mano antrąjį siūlymą, nes tai yra papildytas pirmasis, nematau prasmės svarstyti ir pirmą, ir antrą. Taigi papildytame antrame siūlyme aš siūlau, pritardamas Teisės ir teisėtvarkos komiteto nuomonei dėl atsižvelgimo į Teisės departamento pastabas, atitinkamai pataisytą preambulę, papildomai pridėti nuo žodžių „Seimo nutarimo projektas paneigia dar vieną svarbų principą“, kad referendumo rezultatai turi būti suskaičiuoti per protingai įmanomą trumpiausią terminą, tai yra iš karto po balsavimo, nedelsiant, ir tai užtikrintų sąžiningą rezultatų nustatymą.

Be to, toks ištesimas, mano manymu, sudaro sąlygas manipuliuoti rinkėjų nuomone, nes jeigu matoma, kad rinkėjų aktyvumas yra menkas tam, kad referendumas įvyktų, gali būti taikomos įvairios priemonės. Gerbiamas S. Tumėnas prisiminė referendumą dėl Europos Sąjungos, kad neatsirastų tokių iniciatyvų, kaip buvo su milteliais ir alaus bambaliais. Todėl, manau, reikia būtinai paklausti Konstitucinio Teismo pagrindžiant, pateikiant tokį pagrindimą ir įvertinant dar ir tai, kaip per dvi savaites užtikrinti draudimą politinės reklamos, nes priešingu atveju išeitų, kad mes žodžio laisvę suvaržome, nes neleidžiama apie tai kalbėti, tačiau fiziškai aš nematau jokios galimybės, kaip minėjau savo pasisakyme anksčiau, dėl socialinių tinklų bus niekaip neįmanoma sustabdyti žmonių keitimosi nuomonėmis.

Mano manymu, visa tai prieštarautų ne tik teisinės valstybės principui, bet ir Konstitucijos 1 straipsniui, kuris sako, kad Lietuvos Respublika, Lietuva yra nepriklausoma demokratinė respublika, demokratijos vienas iš pagrindinių principų yra vis dėlto procedūrų laikymasis. (*Balsas salėje: „Laikas.“*) Na, ir kam buvo prieš tai pritarta komiteto.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Aš tiesiog komentuodama komiteto poziciją, kodėl mes nepritarėme, atkreipiu dėmesį, kad ir pats gerbiamas J. Sabatauskas buvo darbo grupės posėdžiuose ir matė, kaip yra siūloma reguliuoti reklamos tvarką. Kita vertus, aš manau, mes visi puikiai suvokiame ir vėlgi įvertiname tos rizikos nebuvimą, nes reguliavimas keitėsi per laikotarpį, kai buvo Europos Sąjungos referendumas, ir esant dabartiniam reguliavimui toks referendumas dalinant daiktus tiesiog negalėtų įvykti.

Grįžtu prie komiteto nuomonės. Formuodami komiteto nuomonę, mes atkreipėme dėmesį į tai, kad gerbiamas J. Sabatauskas nepagrindė, neįtikino komiteto narių, kuo yra pažeidžiamas demokratijos principas. Kita vertus, manytume, kad labai nekorektiška preziumuoti, kad Lietuvos žmonės yra paperkami, manipuliuojama jais, ir tokius dalykus rašyti į Seimo nutarimą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Aš supratau, gerbiamas Juliau, kad jūs iš esmės pristatėte visas savo pataisas dėl preambulės. Ar tik antrąją?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Jisai atsiima, kaip supratau, pirmąją pataisą.

PIRMININKĖ. Taip. Motyvai. Paremti nori J. Olekas. Prašom, motyvai už.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, jau šio projekto pristatymo metu aš klausiau gerbiamos pranešėjos, ar iš tikrųjų mes kreipėmės į Konstitucinį Teismą tik dėl to, kad vienas iš buvusių teisėjų ir opozicija turi tam tikrų abejonų. Man atrodo, toks dėstymas nėra pagrįstas, nes mes kreipėmės dėl to, ar atitinka. Turbūt pagrindinis ginčo objektas yra, ar tarp balsavimų dėl šio referendumo galima padaryti gana ilgą pertrauką, kurią galima akcentuoti arba priimti kaip du atskirus balsavimo periodus, o ne vieną balsavimą dėl referendumo. Tos abejonės kyla ir Seimo nariams, ir visuomenei, ar iš tikrųjų tas gana ilgas laiko tarpas tarp dviejų balsavimų yra užtikrinantis tuos objektyvius dalykus, apie kuriuos kalba J. Sabatauskas, teikdamas pataisas, ar balsai skaičiuojami per gana protingą laiką, ar nėra tam tikros galimybės varijuoti ar daryti įtaką ir tų pačių referendumo dalyvių nuomonei.

Kviečiau pritarti kolegų pateiktai nuomonei, nes nieko priešingo, dėl ko mes kreipėmės, nėra, tiktai yra sukonkretinti rizikos veiksniai, kurie galėtų būti kaip Konstitucijos pažeidimas. Man ypač, kad mes tokį pasiūlymą turėtume priimti, o Konstitucinis Teismas pasakytų, ar būtent šis labiausiai diskusijų keliantis klausimas prieštariauja Konstitucijai, ar ne. Kviečiu palaikyti J. Sabausko teikiamas pataisas.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (LSDDF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Man kažkaip nesmagu girdėti gerbiamus kolegas, buvusius koalicijos narius. Kai buvo organizuojamas referendumas dėl narystės Europos Sąjungoje, man tuo metu teko tam štabui vadovauti ir tai agitacinei kampanijai. Puikiai žinote, kaip atsirado tas rodiklis, kurį mes stengiamės pasiekti per dvi dienas, nors absoliutus skaičius žmonių, atėjusių balsuoti, – 97 nuošimčiai balsavo už narystę, bet svarbiausia buvo sukviesti žmones. Šiandieną, praėjus bemaž 15 metų po ano referendumo, situacija kur kas blogesnė, nes – kokia dalis emigravo per tą laiką? – pusė Lietuvos yra išvykę, o mes norime vėl kartelę nuo balso teisę turinčių žmonių prilyginti.

Ieškokime pasikeitus situacijai naujų būdų nepažeisdami paties principo. Esu prieš tas pataisas, kadangi reikia surasti naujų būdų. Jūs puikiai žinote, gerbiamas Sabatauskas ir Olekas, kad bū-

tent V. P. Andriukaičio iniciatyva tada buvo organizuojamas referendumas taip, būtent užsispyrimas buvo toks ir kokios buvo tada pasekmės. Ir nereikia kaltinti visuomenininkų ir prekybos atstovų. Kas kaip galėjo, tas taip talkino. Aš tiesiog siūlyčiau pažvelgti į tą labai neseną praeitį. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti.

Gerbiami kolegos, apsispręsimas dėl J. Sabatausko teikiamo siūlymo. Kas palaikote Seimo nario siūlymą, balsuojate už, kas remiate komiteto poziciją (jis nepritarė), balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 72 Seimo nariai: už – 25, prieš – 26, susilaikė 21. Taigi Seimo nario siūlymui nėra priartta ir lieka komiteto pozicija.

Toliau. Dėl 1 straipsnio. Prašau, gerbiamas Juliau, pristatyti savo. Iš dalies komitetas yra pritaręs, ar norėsite komentuoti?

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiami kolegos, siūliu, kad būtų papildytas 1 straipsnis, tai yra rezoliucinė šito nutarimo dalis, kurioje jau galutinai klausiama, ko kiems principams ar tiems principams neprieštarauja. Buvo taip pat siūloma ir dėl konstitucinės teisinės valstybės principo, kuriam komitetas pritarė. Taip pat dėl Konstitucijos 1 straipsnio nuostatos, kad Lietuva yra nepriklausoma ir demokratinė respublika, taip pat dėl konstitucinio asmenų lygiatėsiškumo principo ir balsavimo nepertraukiamumo. Išskyrus Konstitucijos 1 straipsnį, kitiems siūlymams komitetas pritarė, bet aš manau vis dėlto, kad būtent dėl demokratijos principo, kuris yra įtvirtintas 1 straipsnyje, irgi mes turėtume paklausti Konstitucinio Teismo. Gaila, kad nepagrindžiame, tai yra Seimas nepritarė mano siūlomam pagrindimui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Prašau, komiteto pirmininke.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Mes komitete pritarėme iš dalies, pritarėme papildyti konstituciniu teisinės valstybės principu, bet niekaip nesupratome dėl demokratijos principo pažeidimo, nes iš tikrųjų referendumas pats savaime yra aukščiausia demokratijos forma, kai valstybės valdyme, priimant sprendimus dėl ypač svarbių klausimų, gali dalyvauti valstybės piliečiai. Tikrai komitetas kvieštų nurodyti perteklinių principų, kurie yra nepagrįsti pačiame nutarimo tekste.

PIRMININKĖ. Dėkoju. J. Olekas remia siūlymą. Prašom.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiami kolegos, aš manau, kad kolegos J. Sabatausko teikiamas pasiūlymas aiškiau formuluoja mūsų abejones, nes jeigu pažiūrėtume, kaip dabar paliekama mūsų 1 straipsnyje, kuris ir yra kreipimasis į Konstitucinį Teismą, dėl ko mes klausiame. Klausiame, ar neprieštarauja konstituciniam referendumo nepertraukiamumo principui, bet mes nekalbame apie referendumo nepertraukiamumą, mes kalbame, referendumas turbūt yra ir agitacijos visas periodas, mes kalbame apie balsavimo nepertraukiamumą. Mes sutinkame. Kolega prieš tai priminė balsavimą dėl mūsų narystės Europos Sąjungoje, mes irgi balsavome ne vieną dieną, kelias dienas, dėl to abejonių nėra. Pritaria čia, Seime, visi. Bet kalbame apie tai, kas kelia abejones. Ar iš tikrųjų tas balsavimo pertraukiamumas ir nebus tas kabliukas, dėl kurio galima mums atsakyti, kad mūsų organizuotas referendumas neatitinka Konstitucijos. Tai būtų labai gražu, kad mes į tą nutariamąją dalį, 1 straipsnį, po žodžio „konstituciniam“ įrašytume ir ne „referendumui“, o būtent „balsavimo nepertraukiamumui“.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Yra tai įrašyta.

J. OLEKAS (LSDPF). Man atrodo, kad sviestu košės nepagadinsi ir jeigu šiame straipsnyje atsirastų ir kolegos siūlomas demokratijos principas, tai taip pat tik papildytų mūsų kreipimąsi ir būtų esmingesnis. Todėl kviečiu pritarti kolegos teikiamiems pasiūlymams ir balsuoti už.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, motyvai išsakyti. Prašome balsuoti ir apsispręsti. Kas remiate J. Sabatausko siūlymus, balsuojate už, kas palaikote komiteto poziciją, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 72 Seimo nariai: už – 23, prieš – 27, susilaikė 22. Taigi siūlymams nėra pritarta. Dėkoju, komiteto pirmininke. Dabar už ir prieš dėl viso po svarstymo. Pirmasis kalba, motyvai už, S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Mieli kolegos, kviečiu pritarti šitam projektui. Čia buvo išsakyta daug diskusinių gerų minčių ir apie gerbiamojo K. Masiulio, ir apie atskirą apygardą, apie kurią mes Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijoje daug kalbėjome, kad tai yra įmanomas dalykas, bet tai yra ateities darbai. O dabar aš tiesiog kviesčiau pasitikėti mūsų institucijomis, pasiti-

kėti Lietuvos policija, pasitikėti VRK, o visa kita – tai yra techniniai darbai, kurie, man regis, bus numatyti, aptarti. Šitas referendumas, kuris vyktų su pertraukta, vyktų saugiai ir kokybiškai. Linkiu pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Prieš – J. Razma. Deja, nėra.

Ką gi, kolegos, prašom balsuoti po svarstymo dėl teikiamo Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo dėl kreipimosi į Konstitucinį Teismą. Pritariantys balsuoja už, turintys kitą nuomonę balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 72 Seimo nariai: už – 65, prieš nėra, susilaikė 7. Po svarstymo pritarta.

Priėmimo stadija. Kolegos, turime vieną nutarimo straipsnį. Dėl preambulės, atrodo, jau išsiaiškinome svarstydami. Dėl 1 straipsnio dėl motyvų nėra. Gal galime dėl viso kalbėti? E. Gentvilas – už. Nematau. K. Masiulis – prieš. Nekalbėsite? Dėkoju. Tuomet A. Anušauskas. Taip pat nematau. J. Olekas – prieš.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tikrųjų reikalingas kreipimasis į Konstitucinį Teismą, bet reikalingas kokybiškas, parengtas kreipimasis. Todėl tos pastabos, tie pasiūlymai, kuriuos teikė kolega J. Sabatauskas, man atrodo, galėjo šitą kreipimąsi padaryti labiau atitinkantį konstitucines normas. Mes jau ne pirmą kartą kreipiamės ar kaip Seimo nariai, ar apskritai kaip Seimas ir visada akcentuojame tuos dalykus, kurie sukelia didžiausias mūsų abejones, kad jas Konstitucinis Teismas išsklaidytų. Šio atveju mes kreipiamės labai išplaukiamai. Ir yra didelė abejonė arba galimybė, kad Konstitucinis Teismas, neturėdamas konkrečių pasiūlymų, į ką jis turėtų atsakyti, gali nepriimti mūsų kreipimosi, todėl aš reiškiu šitas abejones. Norėdamas kreiptis į Konstitucinį Teismą, bet matydamas nekvalifikuotai parengtą kreipimąsi, negaliu jam pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai už – B. Matelis.

B. MATELIS (MSNG). Ačiū, pirmininke. Kadangi dirbau darbo grupėje, kuri rengė šiuos pasiūlymus, norėčiau priminti, kad balsuojant dėl pasiūlymo, kad balsavimas vyktų su dviejų savaitių pertrauka, balsai pasiskirstė po lygiai, nulėmė tik darbo grupės pirmininko balsas. Tai rodo, kad situacija iš tikrųjų nėra labai vienareikšmė, bet iš tiesų reikia atsižvelgti į Pasaulio lietuvių bendruomenės prašymą. Jie sako: duokite bet ką, duokite bet koki variantą balsuoti, mes norime jau balsuoti dėl tos dvigubos pilietybės.

Aišku, aš tik galiu pripažinti, ko gero, aš taip galvoju, kad gerbiama A. Širinskienė dar kartą paslys ant nešvarių trąšų ir visi vėl išsivoliosime. Aš manau, kad Konstitucinis Teismas iš tiesų tokį variantą gali atmesti, bet mes kitos išeities neturime. Ir aš, tiesiog atsižvelgdamas į Pasaulio lietuvių bendruomenę, balsuosiu už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Tenka tik apgailestauti, kad taip diskredituojama referendumo dėl pilietybės idėja. Iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad jūs darote visus darbus tam, kad kažkoks referendumas neįvyktų. Ar su didesne kvota, ar su mažesne jūs jau teikėte tiek pasiūlymų, kad žmonės pradeda nesuprasti, kas čia vyksta. Ir čia dažnai buvo sakoma, kad žmonės negeba protauti, mes laikome juos kažkokiais nesusipratėliais priimdami kitus įstatymus, atvirkščiai – jūs jau darote tai, kad neva nesusipratėliai. Jūs norite suvartyti į tam tikrus rėmus keisdami Konstituciją, ir tai jau pradeda, savaime suprantama, galbūt ne užsienio lietuvius erzinti, bet jau mūsų piliečius erzinti.

Paskutinis taškas, kad yra pateiktas kreipimasis į Konstitucinį Teismą. Nors departamentas rašo, kad tas kreipimasis, ypač argumentavimo dalis, niekam tinkamas, niekas nenori jo keisti. Negalima nieko kito galvoti, kad tai tik jūsų valdančiosios daugumos noras galutinai diskredituoti tą referendumą, kad jis neįvyktų. Manychiau, už tai jūs turėsite prisiimti atsakomybę. O tai, kad jūs žaidžiate su tam tikrais užsienio lietuvių jausmais, vėlgi visiems labai gerai matyti, kad tai tik jūsų žaidimas.

Savaime suprantama, mes neturime dabar galimybės nepritarti, bet iš tikrųjų tai bus jūsų gudrus žaidimas, manau, istorijoje dar daug kartų nagrinės jūsų elgesį, kad jūs padarėte viską, kad referendumas neįvyktų.

PIRMININKĖ. Ir paskutinis prieš kalbės J. Sabatauskas. Prašom.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū. Gerbiama pirmininke, gerbiami kolegos. Teikdamas savo pasiūlymus, žinodamas Konstitucinio Teismo praktiką, kad Konstitucinis Teismas įvairiais aspek-

tais nagrinėja to paties principo atitikimą, ar vienas ar kitas teisės aktas neprieštarauja tam konstituciniam principui, aš ir pasiūliau pažiūrėti iš kelių pusių į tą dviejų savaitių tarpą – ne tik dėl balsavimo nepertraukiamumo principo, bet ir dėl to, kad tarp balsavimo ir balsų skaičiavimo irgi turi būti nepertraukiamumas. Negali būti tarpas. Baigėsi balsavimas, turi prasidėti balsų skaičiavimas.

Kita vertus, dviejų savaitių tarpas dėl reklamos draudimo. Ar mes sugebėsime tai užtikrinti fiziškai? O iš kitos pusės: kas bus tas dvi savaites? Mes uždrausime žodžio laisvę. Mes uždrausime žmonėms kalbėti, ką jie nori apie tą referendumą. Mes uždrausime žiniasklaidai kalbėti.

Taigi Konstitucinis Teismas dažnai pasisako ne tik todėl, kad prieštarauja tam principui, bet ir tuo aspektu prieštarauja, o tuo – neprieštarauja. Todėl būtina reikia žiūrėti iš įvairių pusių. Aš suprantu žmones, kurie neturi toje srityje patyrimo, klausio kitų, kurie jiems sako: čia neteisingai jis galvoja, jis nori apšmeižti Seimą. Ne apšmeižti Seimą norėjau, norėjau kuo išsamiau pateikti tas abejones, dėl kurių turi atsakyti Konstitucinis Teismas. O kas bus, jeigu šiandien dviejų savaitių tarpo precedentas, o kitą kartą kitas referendumas – su dviejų mėnesių tarpu, o dar kitas referendumas – su dvejų metų tarpu? Kas gali atsakyti, kad neatidarysime tokios Pandoros skrynios?

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, motyvai išsakyti. Prašom apsispręsti ir balsuoti dėl teikiamo Lietuvos Respublikos nutarimo dėl kreipimosi į Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti (dėl privalomojo referendumo 12 straipsnio pakeitimo), ar tai neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 74 Seimo nariai: už – 73, prieš nėra, susilaikė 1. Nutarimas (projektas Nr. XIIIIP-2197(2)) yra priimtas. (*Gongas*)

Gerbiami kolegos, mūsų posėdžio laikas yra pasibaigęs, bet naudodamasi posėdžio pirmininko teise, kadangi liko tik keletas klausimų, nesudėtingų, pratęsiu dar pusei valandos.

Dėl vedimo tvarkos Etikos ir procedūrų komisijos...

R. TAMAŠUNIENĖ (LLRA-KŠSF). Ne dėl vedimo tvarkos, bet sušauktas Etikos ir procedūrų komisijos posėdis buvo numatytas po mūsų posėdžio – 17 valandą. Todėl aš, vadovaudamasi Statuto 53 straipsnio 1 dalimi, prašau Seimo leidimo Etikos ir procedūrų komisijos nariams susirinkti dabar, kaip ir buvo planuota. Ačiū už supratimą.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, ar balsuosime, ar bendru sutarimu galime? (*Balsai salėje*) Balsuojame. Prašom balsuoti, ar suteikiame teisę rengti Etikos ir procedūrų komisijos posėdį nesibaigus Seimo posėdžiui. Leiskime.

Balsavo 73 Seimo nariai ir 71 leidžia, sutinka, kad jūs rengtumėte posėdį, susilaikė 1 ir prieš – 1. Taigi sutikimas yra.

17.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. rugsėjo 18 d. nutarimo Nr. XIII-1482 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-2709 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

O mes, kolegos, liekantys salėje, tęsiame darbą. Seimo nutarimas dėl mūsų rudens sesijos darbų programos papildymo Nr. XIIIIP-2709. Kviečiu R. Miliūtę. (*Balsai salėje*) Mes sutarėme pratęsti.

R. MILIŪTĖ (LVŽSF). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, prašau į Seimo rudens sesijos darbų programą įtraukti Šalpos pensijų įstatymo pakeitimus Nr. XIIIIP-2690.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime po pateikimo bendru sutarimu? Dėkoju. Svarstyti niekas nenori. Priėmimas. Prašau balsuoti.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 61 Seimo narys: už – 56, prieš – 3, susilaikė 2. Seimo nutarimas (projektas Nr. XIIIIP-2709) priimtas. (*Gongas*)

17.03 val.

Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 1, 4, 7, 15, 16, 24 straipsnių pakeitimo ir 17, 18 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XIII-882 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2690 (pateikimas)

Prašom, gerbiama Rūta, pateikti Šalpos pensijų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir dviejų straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-2690.

R. MILIŪTĖ (LVŽSF). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, šio įstatymo projekto tikslas yra užtikrinti teisėkūros ekonomiškumo principą ir išvengti papildomų administravimo kaštų gaminant atskirus pažymėjimus šalpos išmokų gavėjams. Nuo sausio 1 dienos įsigaliosiančio įstatymo redakcijoje numatyta, kad šalpos išmoką skiria ir moka Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos – įgaliota Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaiga. Tačiau asmenims, kuriems paskirtos šalpos išmokos, išduodami pažymėjimai, kurių formas ir išdavimo tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras.

Taigi šiuo pakeitimu siūloma, kad Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai būtų pavesta tvirtinti šalpos išmokų gavėjams išduodamų pažymėjimų formas ir tvarką. Tai reiškia, kad ta pati įstaiga būtų atsakinga tiek už išmokų skyrimą, tiek už pažymėjimų išdavimą. Kviečiu pritarti po pateikimo ir atkreipti jūsų dėmesį, kad pasiūlymas yra suderintas su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, o į Teisės departamento pateiktas technines pastabas bus atsižvelgta komitete.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori klausti du Seimo nariai. Pirmasis klausia R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiama pranešėja, mes jau daug kartų daug ką esame užkrovę socialinio draudimo sistemai, „Sodrai“, daugiau pareigų. Mes nesugebėjome praėjusį kartą svarstydami įstatymus jų pakelti į kitą kategoriją, nes tiek prievolių, kiek ji turi, nė viena įstaiga neturi. Bet dabar galbūt komitetas mėgins dar kartą daryti. Aš tikiuosi, kad jūs juos palaikysite, nes iš tikrųjų ministerija sau etatus didina, o iš „Sodros“ atima ir pareigas permeta kitiems. Tai nėra gera tvarka.

R. MILIŪTĖ (LVŽSF). Ačiū už jūsų pastabą. Neabejotina, suteikiant daugiau atsakomybių, reikia atsižvelgti ir į galimybes.

PIRMININKĖ. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama kolege, visiškai pritariu tam, ką jūs siūlote. Tik mano klausimas, kas jūsų paprašė tai įregistruoti? Tai yra Vyriausybės reikalas tokius reikalus tvarkyti, ir kuo greičiau. Ačiū.

R. MILIŪTĖ (LVŽSF). Kaip ir minėjau, šitas pasiūlymas yra suderintas su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija. *(Balsai salėje)*

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, prašau... Atsakė jums, kad yra suderintas ir yra pateiktas.

Prašom, gerbiami kolegos, apsispręsti po pateikimo dėl Šalpos pensijų įstatymo.

Balsavo 56 Seimo nariai ir visi pritarė po pateikimo Šalpos pensijų įstatymui. Pagrindiniu komitetu siūlomas skirti Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Svarstymo data – gruodžio 6 diena.

17.07 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. rugsėjo 18 d. nutarimo Nr. XIII-1482 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-2806 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 metų... arba Seimo rudens sesijos darbų programos pakeitimo projektas Nr. XIIIIP-2806. Kviečiu A. Širinskienę pateikti.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Siūloma į Seimo rudens sesijos darbų programą įtraukti du įstatymų projektus, abu orientuotus į mūsų išeivius. Tai Referendumo įstatymą ir Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymą. Pastarasis yra susijęs su „Sodros“ sistemos pokyčiais tiesiog siekiant, kad asmenys neliktų skolingi valstybei tada, kai išvyksta ir moka įmokas kitur.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų niekas nenori klausti. Ar galime po pateikimo pritarti bendru sutarimu? Dėkoju.

Svarstymas. Niekas nenorite. (*Balsai salėje*) Po pateikimo norite ar?.. (*Balsai salėje*)

Prašau balsuoti po pateikimo.

Balsavo 57 Seimo nariai: už – 43, prieš – 7, susilaikė 7. Taigi po pateikimo yra pritarta.

Svarstymo stadija. Niekas, atrodo, neužsiregistravo kalbėti.

Priėmimas. Prašom balsuoti dėl teikiamo nutarimo projekto.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 57 Seimo nariai: už – 42, prieš – 10, susilaikė 5. Taigi nutarimas (projektas Nr. XIIIIP-2806), yra priimtas. (*Gongas*) Mes paprašysime mūsų Dokumentų skyriaus, kad jis būtų sujungtas su anksčiau priimtuojų į vieną dokumentą.

17.10 val.

Referendumo įstatymo Nr. IX-929 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2761 (pateikimas)

Imamės Referendumo įstatymo 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2761. Prašau A. Širinskienę jį pateikti. Per šoninį mikrofoną – G. Landsbergis.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Mes tikėjomės, kad prieš įtraukiant į darbų programą bus šiek tiek pristatyta, kas čia dabar vyksta ir kokie motyvai bus, mes jų neišgirdome, dėl to iš tikrųjų frakcijoje pasitarę nusprendėme prašyti pertraukos frakcijos vardu iki kito posėdžio.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, frakcijos vardu yra prašymas pertraukos iki kito posėdžio. Prašau balsuoti dėl opozicinės frakcijos prašymo daryti pertrauką.

Balsavo 54 Seimo nariai: už – 20, prieš – 32, susilaikė 2. Pertrauka iki kito posėdžio.

17.11 val.

Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo Nr. VIII-840 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2644 (pateikimas)

Tuomet 2-6 klausimas – Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo Nr. VIII-840 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2644. Kviečiu R. Karbauskį pateikti. Per šoninį mikrofoną – A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, siūlyčiau perskaityti Teisės departamento išvadą. Ten be galo daug pastabų ir siūlymai visiškai ne dėl šio įstatymo, todėl frakcijos vardu prašau pertraukos iki kito posėdžio.

PIRMININKĖ. Kolegos, prašau balsuoti dėl prašymo daryti pertrauką dėl projekto Nr. XIIIIP-2644 iki kito posėdžio.

Balsavo 53: už – 25, prieš – 25, susilaikė 3. Pertrauka iki kito posėdžio, balsų pakanka.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo pateikimas jau buvo.

17.13 val.

Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Neįgaliųjų teisių komisijos, paskirtos svarstyti įstatymų projektus Nr. XIIIIP-2026, Nr. XIIIIP-2027, Nr. XIIIIP-2028, Nr. XIIIIP-2029, Nr. XIIIIP-2030“ projektas

Lieka mums Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Seimo rinkimų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo“ projektas Nr. XIIIIP-2026 ir lydimieji įstatymų projektai. Prašau, per šoninį mikrofoną – Radvilė.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, ištis šis nutarimas, manau, yra perteklinis. Manau, kad Neįgaliųjų komisijos nariai, nors ir nėra pirmininko, bet yra valdan-

čiųjų atstovų, kurie galėtų sušaukti Neįgaliųjų komisijos posėdį, ir tikrai nereikia čia dabar kaip nors politiškai daryti tam tikro spaudimo. Frakcijos vardu prašau pertraukos dėl šio klausimo iki kito posėdžio.

PIRMININKĖ. Taigi, kolegos, balsuojame.

Balsavo 54 Seimo nariai: už – 31, prieš – 18, susilaikė 5. Taigi pertrauka.

Seimo narių pareiškimai. Atsiprašau, dar per šoninį mikrofoną – repliką G. Burokienė.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Labai gaila, kad buvo paimta pertrauka, nes dabar jau greitai prasižada rinkimų kampanija, neįgalieji tiesiog bus likę prie suskilusios geldos, būtume priėmę įstatymus. *(Balsai salėje)* Atsiprašau, pirmininkas labai serga. *(Balsai salėje)* Mūsų komitetas pasiruošęs dirbti ir apspręsti, ir priimti. Jūs ir sakykite kitiems savo nariams, jūs taip pat galite sušaukti tą posėdį. *(Balsai salėje)*

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, prašyčiau... Baigiame posėdį ir argumentus galime sakyti ramiau. Per šoninį mikrofoną – G. Landsbergis.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Gerbiama Guoda, taip, malonu, kad atkreipėte dėmesį. Vis dėlto reikia... Aš žinau, kad jūsų frakcijos įprotis darosi dažnai sakyti netiesą, tačiau aš manau, kad jūs pati puikiai žinote, kad reikia trečdaliai komisijos narių, kurie gali susirinkti, sušaukti posėdį ir pirmininkui nesant. Lygiai tą patį gali inicijuoti ir pavaduotojas, ir kiti žmonės. Kreipiuosi į gerbiamuosius kolegas, iš tikrųjų ir į poną G. Vasiliauska, kurie yra ir išmanantys, ir žinantys, ir galintys sudaryti darbotvarkę. Taigi nereikia čia... Aš žinau, ką jūs darote, norite pamokyti J. Džiugelį, gulintį ligoninėje, pažeminti žmogų. Taigi nevoliokite neišmintingai žmogaus ant Seimo grindų, o tiesiog darykite tai, kas yra numatyta pagal Statutą.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos... Ar norite dar atsakyti, Guoda? Man atrodo, jau apsikeitėme išmintimi.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Apsikeitėme nuomonėmis, visa pagarba ponui Gabrieliui, bet lygiai tas pats ir jums... Pats ir pasakėte, viena trečioji gali inicijuoti, tai kodėl visą mėnesį laukiame, niekas neinicijavo. *(Balsai salėje)* Tvarka, valio!

PIRMININKĖ. Gera, kolegos, nutraukiu debatus. *(Balsai salėje)* N. Puteikis. Prašom per šoninį mikrofoną.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Jums leidus... *(Triukšmas salėje)*

PIRMININKĖ. Kolegos, prašom netrukdyti. N. Puteikis.

17.16 val.

Seimo narių pareiškimai

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Jums leidus, pakeisiu temą. Ačiū visiems Lietuvos žmonėms, vakar stovėjusiems pikete, ačiū žiniasklaidai, kuri buvo Kaune. Ačiū Seimo nariams, ypač M. Puidokui, už tai, kad neleido sukurti naujo įtampos židinio ir todėl vaikai yra gražinti, todėl teismas šiandien leido net ir mamai su vaikais bendrauti. Ačiū visiems.

PIRMININKĖ. Čia buvo jūsų pareiškimas, reikia taip suprasti.

Kolegos, kitų norinčių perskaityti pareiškimą nėra. Registracija.

Užsiregistravo 47 Seimo nariai. Spalio 25 dienos vakarinis nenumatytas posėdis yra baigtas. *(Gongas)*

Gerbiami kolegos, prašau palikti darbo vietą tvarkingą, nes rytoj čia vyks Baltijos Asamblėjos sesija.

Gero vakaro.

PAVARDŽIŲ RODYKLĖ

- Adamkus Valdas 9
Andrikis Rimas 8
Andriukaitis Vytenis Povilas 20, 68
Anušauskas Arvydas 9, 10, 30, 31, 33, 37, 38, 69
Armonaitė Aušrinė 11, 12, 24, 25, 36
- Bakas Vytautas 20, 22
Balsys Linas 15, 23
Baškienė Rima 7, 44
Baura Antanas 55
Bernatonis Juozas 27, 28, 30, 31, 32
Bingelis Eitvydas 59, 60, 61, 62
Brazauskas Algirdas mykolas 9
Brentas Džonatanas (Brent Jonathan) 56
Burokienė Guoda 26, 33, 34, 37, 44, 45, 47, 48, 50, 73
Butkevičius Algirdas 15, 16, 20, 21, 22, 23, 24, 51, 52, 53
- Čmilytė-Nielsen Viktorija 25
- Dagys Rimantas Jonas 46, 61, 62, 71
Džiugelis Justas 57, 58, 73
- Einšteinas Albertas (Einstein Albert) 56
- Froidas Zigmundas (Freud Sigmund) 56
- Gailius Vitalijus 50, 61
Gentvilas Eugenijus 7, 8, 12, 14, 25, 34, 36, 69
Gentvilas Simonas 15, 16, 17, 20, 21, 22
Glaveckas Kęstutis 52
Gražulis Petras 8, 10, 18, 19, 21, 23, 36
- Henke Dalia 66
- Jakeliūnas Stasys 53
Jarutis Jonas 24, 25, 36
Jovaiša Sergejus 52, 57, 58
Juozapaitis Vytautas 21, 24
- Karbauskis Ramūnas 16, 72
Kirkilas Gediminas 16
Kirkutis Algimantas 51
Kreivys Dainius 24
Kubilius Andrius 16
Kupčinskis Andrius 22
- Landsbergis Gabrielius 19, 72, 73
- Maceina Antanas 63
Majauskas Mykolas 11, 13, 20, 21, 23, 43, 52, 53, 57, 58, 66
Masiulis Kęstutis 9, 10, 23, 24, 32, 48, 65, 68, 69
Matelis Bronislovas 69
Mažeika Kęstutis 16, 17, 21, 22
Miliūtė Rūta 70, 71
- Morkūnaitė-Mikulėnienė Radvilė 72
- Navickas Andrius 57, 58
Nekrošius Arvydas 7, 36, 37
Nevulis Petras 15
- Olekas Juozas 12, 30, 40, 49, 53, 55, 60, 67, 68, 69
- Paksas Rolandas 9, 10
Požela Juras 20
Pranckietis Viktoras 7
Puidokas Mindaugas 9, 17, 73
Pupinis Edmundas 11, 12, 14, 21, 28, 29, 30, 37, 43, 49, 51, 53, 59, 69
Puteikis Naglis 17, 28, 29, 30, 42, 73
Putinas Vladimiras (Putin Vladimir) 31, 32
- Razma Jurgis 7, 8, 9, 10, 13, 23, 25, 31, 32, 33, 34, 37, 38, 43, 46, 47, 48, 49, 52, 56, 69
- Sabatauskas Julius 14, 63, 64, 66, 67, 68, 69
Simulik Valerijus 57, 58
Sinkevičius Vytautas 11
Sysas Algirdas 12, 13, 44, 60, 61, 62, 71, 72
Skaistė Gintarė 42
Skardžius Artūras 19, 20, 67
Skvernelis Saulius 16
Staniuvienė Levutė 60
Streikus Zenonas 26, 27, 28, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 42, 47
Strelčiūnas Algis 20, 44
- Šalaševičiūtė Rimantė 20, 66
Šarknickas Robertas 58
Šiaulienė Irena 51
Šimonytė Ingrida 60, 61
Širinskienė Agnė 7, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 25, 56, 57, 58, 59, 63, 67, 68, 69, 71, 72
- Talmont Leonard 57, 58
Tamašunienė Rita 24, 25, 70
Tomilinas Tomas 62
Trečiokas Kęstutis 17, 21
Tumėnas Stasys 63, 67, 68
- Urbšys Povilas 14, 15, 25, 29, 31, 32, 33, 37, 40, 43, 48, 49, 65
- Vasiliauskas Gediminas 57, 73
Vingrienė Virginija 17, 18, 21, 24
Vinkus Antanas 14, 66
- Zingeris Emanuelis 39
- Žemaitaitis Remigijus 33

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius

Tel. (8 5) 239 6060, faks. (8 5) 239 6289, el. p. *priim@lrs.lt*

Interneto puslapis *www.lrs.lt*